

แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกิน
เข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย

โดย

พลตรี ดิฐพงษ์ เจริญวงศ์
ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๒
มณฑลทหารบกที่ ๑๒

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒
ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกรักษาทางกองกำลังการทหารกองประจำการในประเทศไทย” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พลตรี ดิฐพงษ์ เจริญวงศ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

พลโท

(พิสิทธิ์ ปฐมอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการในประเทศไทย

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลตรี ดิษฐพงษ์ เจริญวงศ์ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๒

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นในการมีทหารประจำการในกองทัพตลอดจนศึกษาหาแนวทางการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย โดยมีขอบเขตของการวิจัยคือทำการวิจัยประชากรกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ปกครองของทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการ โดยทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ ๑๒ และศึกษาในห้วงปีงบประมาณ ๖๓ เท่านั้น การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันกองทัพยังมีความจำเป็นต้องมีการเกณฑ์ทหารอยู่ เนื่องจากภารกิจของกองทัพนั้นไม่ใช่แค่การป้องกันประเทศ หรือมีภารกิจทางทหารเท่านั้น กองทัพยังมีภารกิจอื่นนอกเหนือสงคราม เช่น การบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชน ขนาดของกองทัพในปัจจุบันมีความเหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับ ซึ่งแต่ละปีมียอดทหารกองเกินร้องขอเข้ารับราชการไม่เพียงพอกับความต้องการ ดังนั้นจึงต้องมีการเกณฑ์ในส่วนที่เหลือ

ทั้งนี้ ในการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขใน ๔ ประเด็นดังนี้

๑. การขึ้นทะเบียนทหารกองเกินสามารถทำได้ในทุกอำเภอในประเทศไทยตลอดจนสถานที่ราชการไทยในต่างประเทศ

๒. ลดจำนวนเอกสารแบบพิมพ์ต่าง ๆ

๓. ปรับปรุงขั้นตอนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๔. บันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ลดการจัดเก็บเอกสาร เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลในอนาคต

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยคิดว่าควรศึกษาพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งปรับเปลี่ยนวิธีการให้เป็นรูปแบบวิถีใหม่ เพื่อยังคงให้ได้มาซึ่งทหารกองประจำการที่มีคุณภาพตามความต้องการของกองทัพ กระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงสุด

Abstract

Title Guideline for development military service process in Thailand

Field Military

Name Major General Dittaphong Chareonwong **Course** NDC **Class** 62

The purposes of this research could be seen as studying about the necessity of having enlisted soldiers in the armed force and guideline for development military service process.

The boundary of this research could be seen as : studying 3 samples of population which are registered personnel group, registered personnel parents, and the privates. The research area is in 3 provinces which are Prachinburi, Nakhon Nayok and Chachoengsao. The research period is done within budget year 2020. This research is a qualitative research which concerned about collecting data by literature review, questionnaire survey and interviewing specialist.

For the research, it is found that military service is still necessary because Thai armed forced needs many troops to carry on various missions. These missions concern about both military and non military operations. Each year, the number of people who apply to join the military is not achieve the demand of the armed forced. Therefore, the compulsory seems to be necessary.

Concerning the guideline for development military process could be focused in 4 areas which are

1. Registered personnel should be taken place in any Thai official places all over the world
2. Reduce the number of official forms
3. Developing the process of military recruitment
4. Apply computer system and technology to record personal data

Concerning further work, the researcher plans to study about the way to carry on military service process beyond Covid-19 situation. Therefore, Thai armed force would develop new normal process which provide the same outcome and being safe from this plague.

คำนำ

ในแต่ละปีกองทัพมีภารกิจจะต้องปฏิบัติเป็นระเบียบปฏิบัติประจำ คือ ภารกิจการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งจะมียอดทหารกองเกินมาเข้ารับ การตรวจคัดเลือกประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ คน ทหารกองประจำการเป็นกำลังพลที่สำคัญของกองทัพไทย ที่มีสัดส่วนมากกว่าครึ่งของกำลังพลทั้งหมดและเป็นกำลังพลหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของหน่วย ซึ่งระบบการเกณฑ์ทหารได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย หลายประเทศได้มีการยกเลิก ระบบการเกณฑ์ทหารไปแล้ว ส่วนในประเทศไทยและอีกหลายประเทศยังคงใช้วิธีการเกณฑ์ทหารอยู่ กระบวนการในการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นว่าในภาพรวมยังไม่อำนวยความสะดวกให้ทหารกองเกินเท่าที่ควร กระบวนการบางขั้นตอนล่าช้า และไม่ทันสมัย รวมถึงระบบการบริหารจัดการ การบันทึกข้อมูล และเอกสารแบบพิมพ์จำนวนมาก นำไปสู่ความยากลำบากในการเก็บรักษาและไม่เกื้อกูลต่อการนำข้อมูลไปใช้ในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัย จึงตัดสินใจทำการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

อีกหนึ่งประเด็นที่ถูกยกมากล่าวถึงในงานวิจัยนี้ คือ การศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็น ในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย ซึ่งในประเทศไทยเองก็มีหลายฝ่ายที่เสนอให้ยกเลิกระบบ การเกณฑ์ทหารแต่ก็มีหลายฝ่ายที่เห็นว่ายังควรมีระบบดังกล่าวไว้ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้ เป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างมากในการศึกษาถึงความจำเป็นต้องมีทหารกองประจำการและเหตุผลใด ที่ยังคงต้องมีการเกณฑ์ทหารอยู่

จึงเป็นเหตุผลทำให้เกิดการศึกษาถึงความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการ ตลอดจนหาแนวทางการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นข้อพิจารณา ต่อผู้มีอำนาจในบ้านเมืองหรือกองทัพในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ในเรื่องดังกล่าวต่อไป

พลตรี

(ดิฐพงษ์ เจริญวงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ พลโท สุหน เหมือนพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เหยี่ยว พลตรี ณรงค์รัชช์ โตสิงห์ตระกูล และพลตรี อำนาจ เลิศหิรัณย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรและการทหารที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกรื่องที่จะทำการวิจัยศึกษา การดำเนินการศึกษาวิจัย จนจบการวิจัย ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ พลโท ปราการ ปทะวานิช ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน สำหรับบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาระบบตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย และต้องขอขอบคุณทหารกองประจำการ รุ่นปี ๒๕๖๑ ผลัดที่ ๑ และรุ่นปี ๒๕๖๒ ผลัดที่ ๒ ตลอดจนผู้ปกครองและญาติของทหารกองประจำการ รุ่นปี ๒๕๖๒ ผลัดที่ ๒ สำหรับการให้ข้อมูลที่สำคัญ โดยการกรอกแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

สุดท้ายผู้วิจัยต้องขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาที่ได้สนับสนุนผู้วิจัยให้ได้มีโอกาสในการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

พลตรี

(ดิฐพงษ์ เจริญวงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
วิธีดำเนินการวิจัย	๒
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
ทหารกองประจำการในกองทัพไทย	๗
สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ	๘
กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร	๑๒
ระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย	๒๐
แนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารและเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย	๒๒
ระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการเข้ากองทัพในต่างประเทศ	๒๙
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการวิจัย	๓๓
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๑
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๔๔
สรุป	๔๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ	๔๗
การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ผ่านมา	๔๗
ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องในการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ	๕๑
แนวคิดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง	๕๓
การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	๕๔
สรุป	๕๕
บทที่ ๔ แนวทางการพัฒนาการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ	๕๗
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๗
การวิเคราะห์แบบสอบถามของประชากรกลุ่มทหารกองเกิน	๕๘
การวิเคราะห์แบบสอบถามของประชากรกลุ่มผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน	๖๖
การวิเคราะห์แบบสอบถามของประชากรกลุ่มทหารกองประจำการ	๗๓
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๙
สรุป	๘๓
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๖
สรุป	๘๖
ข้อเสนอแนะ	๙๐
บรรณานุกรม	๙๕
ภาคผนวก	๙๘
ผนวก ก แบบสอบถามทหารกองเกินก่อนเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการ ปี ๖๒	๙๙
ผนวก ข แบบสอบถามผู้ปกครอง/ญาติทหารใหม่ รุ่นปี ๒๕๖๒ ผลัดที่ ๒	๑๐๑
ผนวก ค แบบสอบถามทหารกองประจำการที่ปลดประจำการ ปี ๖๒	๑๐๓
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๐๕

ช

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

๒ - ๑ อัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการปีที่ ๑ และ ปีที่ ๒

๑๐

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๔ - ๑ วุฒิการศึกษาของทหารกองเกิน	๕๘
๔ - ๒ อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๕๙
๔ - ๓ สถานภาพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๕๙
๔ - ๔ จำนวนบุตรของทหารเกิน	๖๐
๔ - ๕ ระยะเวลาที่เข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๖๐
๔ - ๖ ความคิดเห็นของทหารกองเกินที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร	๖๑
๔ - ๗ ความเข้าใจของทหารกองเกินต่อบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ	๖๑
๔ - ๘ ความเข้าใจของทหารกองเกินต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ	๖๒
๔ - ๙ ความรู้สึกในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๖๒
๔ - ๑๐ วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๖๓
๔ - ๑๑ ความกังวลใจในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๖๓
๔ - ๑๒ ความคิดเห็นของทหารกองเกินต่อกองทัพในปัจจุบัน	๖๔
๔ - ๑๓ ความคิดเห็นของทหารกองเกินต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร	๖๔
๔ - ๑๔ แรงจูงใจที่ทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ	๖๕
๔ - ๑๕ อัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมของทหารกองประจำการต่อเดือน	๖๕
๔ - ๑๖ อาชีพของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน	๖๖
๔ - ๑๗ สถานภาพของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน	๖๖
๔ - ๑๘ ความเกี่ยวข้องกับทหารของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน	๖๗
๔ - ๑๙ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร	๖๗
๔ - ๒๐ ความเข้าใจของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ	๖๘
๔ - ๒๑ ความเข้าใจของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ	๖๘
๔ - ๒๒ ความรู้สึกของผู้ปกครองในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๖๙
๔ - ๒๓ วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองเกินจากผู้ปกครอง	๖๙
๔ - ๒๔ ความกังวลใจของผู้ปกครองในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน	๗๐
๔ - ๒๕ ความคิดเห็นของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อกองทัพในปัจจุบัน	๗๐
๔ - ๒๖ ความคิดเห็นของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร	๗๑
๔ - ๒๗ แรงจูงใจที่ผู้ปกครองทหารกองเกินคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็น	๗๑

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า
๔ - ๒๘ อัตราค่าตอบแทนที่ผู้ปกครองทหารกองเกินคิดว่าเหมาะสม ของทหารกองประจำการต่อเดือน	. ๗๒
๔ - ๒๙ อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ	๗๓
๔ - ๓๐ สถานภาพของทหารกองประจำการ	๗๓
๔ - ๓๑ จำนวนบุตรของทหารกองประจำการ	๗๔
๔ - ๓๒ ระยะเวลาที่เข้ารับราชการของทหารกองประจำการ	๗๔
๔ - ๓๓ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร	๗๕
๔ - ๓๔ ความรู้สึกก่อนและหลังการมารับราชการของทหารกองประจำการ	๗๕
๔ - ๓๕ วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ	๗๖
๔ - ๓๖ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร	๗๖
๔ - ๓๗ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อกองทัพในปัจจุบัน	๗๗
๔ - ๓๘ แรงจูงใจที่ทหารกองประจำการคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็น ทหารกองประจำการ	๗๗
๔ - ๓๙ อัตราค่าตอบแทนที่ทหารกองประจำการคิดว่าเหมาะสมของทหารกองประจำการ ต่อเดือน	๗๘
๔ - ๔๐ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อการเปิดสอบเข้ารับราชการ	๗๘
๔ - ๔๑ ความรู้สึกของทหารกองประจำการต่อการรับราชการในมณฑลทหารบกที่ ๑๒	๗๙

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในแต่ละปีกองทัพมีภารกิจจะต้องปฏิบัติเป็นระเบียบปฏิบัติประจำ คือ ภารกิจการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งจะมียอดทหารกองเกินเข้ารับการตรวจคัดเลือกประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ คน โดยทหารกองประจำการเป็นกำลังพลส่วนใหญ่ของกองทัพ มีประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ นาย และคิดเป็นร้อยละ ๕๖ ของกำลังพลทั้งหมดในกองทัพไทย (จำนวนกำลังพลในกองทัพไทยมีประมาณ ๓๙๓,๐๐๐ นาย) บทบาทหน้าที่ของทหารกองประจำการจะแตกต่างกันตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหลังเข้ามาประจำการ และเป็นกำลังพลหลักในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยในฐานะผู้ปฏิบัติ

กองทัพได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ เพื่อจัดการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในห้วงเดือนเมษายนของทุกปี การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในอดีตที่ผ่านมาผู้วิจัยเห็นว่า ในภาพรวมการตรวจคัดเลือกยังไม่อำนวยความสะดวกให้ทหารกองเกินเท่าที่ควร กระบวนการขั้นตอนล่าช้าและไม่ทันสมัย รวมถึงระบบการบริหารจัดการ การบันทึกข้อมูล และเอกสารแบบพิมพ์จำนวนมากนำไปสู่ความยากลำบากในการเก็บรักษาและไม่เกื้อกูลต่อการนำข้อมูลไปใช้ในอนาคต ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ส่วนอีกประเด็นที่ถูกลกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ คือ การศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย โดยปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ ที่ผ่านมาเป็นปีที่ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกหลังจากที่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเข้ามาคุมอำนาจการปกครอง พบว่ามีการชูนโยบายการยกเลิกการเกณฑ์ทหารจากบางพรรคการเมือง เพื่อหวังจะได้คะแนนนิยมจากกลุ่มคนอายุ ๑๘ - ๒๕ ปี (เกิดปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ - ๒๕๔๔) ซึ่งมีจำนวนถึง ๖,๔๒๖,๐๑๔ คน คิดเป็น ๑ ใน ๘ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดในประเทศ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่ต้องการเป็นทหาร เมื่อการเลือกตั้งจบลงแล้วโดยมีพรรคพลังประชารัฐได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลร่วมกับพรรคร่วมรัฐบาลอื่น ๆ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แต่แนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในประเทศไทยนั้นยังไม่ได้หายไป ความคิดเห็นเกี่ยวกับทหารกองประจำการจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

อย่างมากในการศึกษาว่าการเกณฑ์ทหารในประเทศไทยในปัจจุบันมีความสำคัญหรือไม่ และเหตุผลความจำเป็นใดที่ต้องมีการเกณฑ์ทหารอยู่

จากความเป็นมาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาเหตุผลความจำเป็นในการต้องมีทหารกองประจำการในประเทศไทย ตลอดจนหาแนวทางการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหาร และกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าบทวิเคราะห์ในงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นข้อพิจารณาต่อผู้มีอำนาจในบ้านเมืองหรือในกองทัพในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย
๒. เพื่อศึกษาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย
๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทยในปัจจุบัน โดยทำการเก็บข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม การทำแบบสอบถามเพื่อให้รับทราบความคิดเห็นจากประชากร ๓ กลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ปกครองของทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ ๑๒ และเป็นหน่วยงานของผู้วิจัย รวมถึงการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับช่วงเวลาในการศึกษาวิจัยจะเป็นห้วงปีงบประมาณ ๖๓ เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากรายละเอียดในการทบทวนวรรณกรรมประกอบกับทัศนคติของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. แหล่งข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความสำคัญของทหารกองประจำการในกองทัพไทย ระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนแนวคิดและเหตุผลความจำเป็น

ในการมีทหารกองประจำการประเทศไทย ซึ่งข้อมูลจะมาจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช ๒๔๙๗ คู่มือการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ เข้ารับราชการทหารกองประจำการของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบ การตรวจคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการในต่างประเทศ รวมถึงแนวคิดการยกเลิก การเกณฑ์ทหารที่พรรคอนาคตใหม่เสนอ ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามโดยสำรวจจากประชากรกลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ปกครองของทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการ โดยแบบสอบถามจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อกองทัพ ทั้งก่อนและหลังการมาใช้ชีวิตในกองทัพ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ท่านปัจจุบัน ซึ่งมีความรับผิดชอบโดยตรงในเรื่องระบบการเกณฑ์ทหารทำให้ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการและการเกณฑ์ทหาร แนวคิดในการปรับปรุงพัฒนา ระบบการตรวจคัดเลือกทหาร เมื่อได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และทำการสรุปผลต่อไป

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) สำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม โดยการออกแบบแบบสอบถามที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และสามารถนำข้อมูลที่ได้รับมา วิเคราะห์ได้ง่ายและชัดเจน

๓.๒ ใช้การสัมภาษณ์ (Interview) โดยมุ่งประเด็นไปที่ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของข้อมูลที่ได้รับออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อหาคำตอบตามความมุ่งหมาย การตีความเรื่องราวที่ได้รับจากการรวบรวมข้อมูล และมีการใช้ การนับจำนวนข้อมูลที่ได้รับเพื่อประกอบการวิเคราะห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้ทราบถึงระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการ ในประเทศไทยในปัจจุบัน

๒. ได้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย

๓. ได้แนวทางในการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหาร กองประจำการในประเทศไทย

ซึ่งทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจในบ้านเมือง หรือกองทัพ ในการกำหนด นโยบายเกี่ยวกับการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เพื่อให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำจำกัดความ

ทหารกองเกิน	หมายถึง	ชายไทยผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) และอายุยังไม่ครบสามสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๘ แล้ว
ทหารกองประจำการ	หมายถึง	ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด
ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑	หมายถึง	ทหารที่ปลดจากกองประจำการโดยได้รับราชการครบกำหนดตามการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ	หมายถึง	กรรมวิธีการตรวจคัดเลือกบุคคลที่เป็นทหารกองเกินในกองทัพ ซึ่งจะมีขั้นตอนการตรวจรายชื่อตามบัญชีการตรวจร่างกาย การวัดขนาดร่างกาย การจับสลาก ใบดำใบแดง และการออกหมายนัดให้เข้ารับราชการ ตามผลัดที่จับสลาก
การยกเลิกการเกณฑ์ทหาร	หมายถึง	การยกเลิกการบังคับให้ทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารประจำการ โดยดำเนินการเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะมีแต่ผู้สมัครใจเท่านั้น
ภูมิลำเนาทหาร	หมายถึง	ภูมิลำเนาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวข้องกับทะเบียนบ้าน หรือ สำมะโนครัว ชายไทยเมื่ออายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ต้องลงบัญชีทหารกองเกินตามภูมิลำเนาของบิดา ถ้าบิดาถึงแก่กรรมให้ลงบัญชีทหารกองเกินตามภูมิลำเนาของมารดา ถ้าบิดาและมารดาถึงแก่กรรมให้ลงบัญชีทหารกองเกินตามภูมิลำเนาของผู้ปกครอง
การร้องขอเข้ารับราชการทหาร	หมายถึง	การที่ทหารกองเกินสมัครใจเข้ารับราชการทหารกองประจำการเอง

การผ่อนผันรับราชการทหาร	หมายถึง	ทหารกองเกินขอลดหย่อนการตรวจเลือกเป็นทหารกองประจำการตามมาตรา ๒๙ เนื่องจากเป็นบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา หรือหาเลี้ยงบุตร ซึ่งมารดาตาย หรือบุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
สละสิทธิ์ผ่อนผัน	หมายถึง	การยกเลิกผ่อนผันการรับราชการทหารตามมาตรา ๒๙ เพื่อเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหารกองประจำการ
ใบดำ และใบแดง	หมายถึง	ใบสลากที่จัดไว้ให้ผู้เข้ารับการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการจับ หากทหารกองเกินจับได้ใบดำจะไม่ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในขณะที่ใบแดงจะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
หนังสือสำคัญของสมุดประจำตัวทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ (แบบ สด. ๘)		
	หมายถึง	สมุดประจำตัวของทหารกองประจำการที่รับราชการจนครบกำหนดและนักศึกษาวิชาทหารที่สำเร็จการฝึกชั้นปีที่ ๓
ใบสำคัญของทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙)		
	หมายถึง	เอกสารที่ได้รับเมื่อชายไทยผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๘
บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖)		
	หมายถึง	เอกสารที่บันทึกประวัติโดยย่อ และผลการตรวจเลือกของทหารกองเกิน โดยแยกตามประเภทกลุ่มทหารกองเกิน ได้แก่ บัญชีคนหลักเลี้ยงขัดสน, บัญชีคนที่ขาดการตรวจเลือก, บัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกธรรมดา, บัญชีคนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผัน และบัญชีคนผ่อนผัน

หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕)

หมายถึง เอกสารที่มอบให้ทหารกองเกิน หรือผู้รับมอบ
อำนาจรับแทน เพื่อให้ทหารกองเกินไปรับ
การตรวจเลือกตามวัน, เวลาและสถานที่ที่กำหนด
ไว้ในหมายเกณฑ์

ใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด. ๔๓)

หมายถึง เอกสารที่ใช้เพื่อรับรองว่า ได้เข้ารับการตรวจ
เลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการ และได้ผ่านการตรวจเลือกทหาร
กองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
ประจำปีนั้น ๆ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอโดยแบ่งเป็นหัวข้อ โดยกล่าวถึงการระบบการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย รวมถึงพระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ และระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พูดถึงแนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารและเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย ระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการเข้ากองทัพในต่างประเทศ รวมถึงกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ทหารกองประจำการในกองทัพไทย

ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ ให้ความหมายทหารกองประจำการว่า “ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด” ซึ่งปัจจุบันกองทัพไทยมีทหารกองประจำการอยู่ประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ นาย เป็นกำลังพลของกองทัพบกประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ นาย กองทัพอากาศประมาณ ๖๐,๐๐๐ นาย และกองทัพเรือประมาณ ๔๐,๐๐๐ นาย จะเห็นได้ว่าทหารกองประจำการส่วนใหญ่จะอยู่ในกองทัพบก โดยทหารกองประจำการคิดเป็นร้อยละ ๕๖ ของทหารกองประจำการทั้งหมดในกองทัพไทย (จำนวนกำลังพลในกองทัพไทยมีประมาณ ๓๙๓,๐๐๐ นาย) ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากอัตราการจัดกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ของแต่ละเหล่าทัพแตกต่างกันตามภารกิจที่ได้รับมอบ ในแต่ละปีกองทัพจะมีความต้องการทหารกองประจำการประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ นาย โดยทหารกองประจำการเหล่านี้จะได้ออกมาจากการเกณฑ์ทหารและสมัครใจ ร้องขอเข้ารับราชการในห้วงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดในห้วงต่อไป

ทหารกองประจำการเป็นกำลังพลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งมีหน้าที่ขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยในกองทัพในฐานะผู้ปฏิบัติหรือกำลังพลหลัก ในแต่ละหน่วยจะประกอบไปด้วยกำลังพลนายทหาร กำลังพลนายสิบ และกำลังพลทหารกองประจำการ บางหน่วยอาจมีพลอาสาสมัคร หรือ พนักงานราชการเพิ่มเติม ซึ่งในส่วนของกำลังพลนายทหารจะทำหน้าที่ในส่วนของผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายกิจการพิเศษ ในส่วนของกำลังพลนายสิบอาจแบ่งเป็นผู้บังคับหน่วยขนาดเล็ก (ผู้หมู่), หัวหน้าชุด, พลขับ, ช่างประเภทต่าง ๆ, เจ้าหน้าที่ธุรการต่าง ๆ

และอื่น ๆ ในส่วนของกำลังพลพลทหาร จะแบ่งเป็นพลลูกมือประจำส่วนต่าง ๆ แล้วแต่หน่วยงาน ที่ไปบรรจุรับราชการ ซึ่งตำแหน่งต่าง ๆ ที่ไปบรรจุจะแตกต่างกันตามลักษณะหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปัจจุบันสังคมมักตั้งคำถามว่าเหตุใดจึงจำเป็นต้องมีทหารกองประจำการ ในแต่ละวันทำงานอะไรบ้าง ซึ่งคำถามเหล่านี้พยายามสื่อให้สังคมเห็นว่าการมีจำนวนทหารกองประจำการหรือพลทหารมากเกินไป ความจำเป็น นำมาสู่แนวคิดที่จะลดขนาดของกองทัพและนำไปสู่การได้มาซึ่งทหารกองประจำการ โดยวิธีสมัครใจและยกเลิกระบบการเกณฑ์ทหารในที่สุด

สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ

๑. การสมัครเข้ารับราชการทหารกองประจำการต่อ

ทหารกองประจำการ เมื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการจนครบกำหนดปลด แล้วเมื่อมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับราชการทหารกองประจำการต่อ ทางราชการกำหนดให้ สามารถเข้ารับราชการต่อได้จนมีอายุครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ โดยจะต้องแจ้งความประสงค์ที่จะอยู่ต่อกับ หน่วยต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

๒. ทหารกองประจำการขอลาศึกษาต่อ

ทหารกองเกินที่ถูกกำหนดเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เมื่อมีความประสงค์ ที่จะขอลาศึกษาต่อ ทางราชการได้มีการอนุญาตให้ลากลับไปศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาได้ โดยต้อง เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด ดังนี้

๒.๑ หลักเกณฑ์

๒.๑.๑ นักศึกษาที่ถูกเข้ากองประจำการที่มีสิทธิได้รับการผ่อนผันให้ลาไป ศึกษาต่อจนสำเร็จ คือ

๒.๑.๑.๑ ผู้ที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งใหม่ แต่อยู่ในระหว่างรอฟังผลการสอบ ต้องไปเข้ารับการศึกษาและถูกเข้ากองประจำการ

๒.๑.๑.๒ ผู้ที่ไม่ได้ขอยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกฯ ตามกฎหมาย เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย เพราะประสบอุบัติเหตุหรือป่วยซึ่งไม่สามารถมาศึกษาได้ในเวลาที่ สถานศึกษาประกาศให้นำหลักฐานมาแสดงเพื่อขอผ่อนผันการตรวจเลือกฯ

๒.๑.๑.๓ นักศึกษาภาคสมทบที่ไม่มีสิทธิได้รับการผ่อนผัน การตรวจเลือกฯ

๒.๑.๑.๔ กรณีที่ไม่ใช่เป็นความผิดของนักศึกษา และเป็นเหตุ ให้นักศึกษาไม่ได้รับสิทธิยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกฯ ได้แก่ การที่เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา ส่งรายชื่อเพื่อขอยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกฯ ผิดพลาดหรือตกหล่น หรือเรื่องที่สถานศึกษา

ขอยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกฯ ไปยังจังหวัดแห่งท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารแล้วหาย
ในระหว่างส่งเอกสารหรือส่งเอกสารภายหลังเสร็จสิ้นการตรวจเลือกฯ แล้ว

๒.๑.๒ นักศึกษาที่ถูกเข้ากองประจำการไม่มีสิทธิได้รับการผ่อนผัน
ให้ลาศึกษาต่อ คือ

๒.๑.๒.๑ ผู้ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ในข้อ ๒.๑.๑

๒.๑.๒.๒ ผู้ที่ได้รับสิทธิในการยกเว้นหรือผ่อนผันการตรวจเลือกฯ
ตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่ไปยื่นเรื่องราวหรือคำร้องขอสิทธิการยกเว้นหรือผ่อนผันนั้นเสียเพื่อเข้า
รับการตรวจเลือกฯ

๒.๑.๓ การยื่นเรื่องราวขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
เพื่อลาศึกษาต่อ

๒.๑.๓.๑ กรณีก่อนรายงานตัวเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ
ตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอ ให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ โดยผ่านกรมและกระทรวงเจ้าสังกัด
แล้วให้กระทรวงเจ้าสังกัดแจ้งต่อกระทรวงกลาโหม

๒.๑.๓.๒ การอนุมัติหรือไม่อนุมัติ เป็นอำนาจของรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม

๒.๒ เงื่อนไข

๒.๒.๑ นักศึกษาที่ยื่นเรื่องขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
ไว้แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะอนุมัติหรือไม่อนุมัติก็ตาม ต้องไปรายงานตัวเข้ารับราชการ
เป็นทหารกองประจำการตามกำหนดในหมายนัดของนายอำเภอ ที่หน่วยสี่สี่เขตหรืออำเภอ
ที่เป็นภูมิลำเนาทหาร เพื่อนำตัวขึ้นทะเบียนกองประจำการ และส่งเข้าหน่วยทหาร เมื่อหน่วยทหาร
รับตัวไว้แล้ว สำหรับผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษาต่อได้ หน่วยทหารต้นสังกัดจะออกบัตรอนุญาตลา
แบบ ๒ ให้รับไปและถือไว้เป็นหลักฐาน

๒.๒.๒ เวลาที่ลาไปศึกษา ไม่คิดเป็นเวลารับราชการในกองประจำการ

๒.๒.๓ สิทธิที่ได้บังเกิดขึ้นในระหว่างที่ลาไปศึกษาต่อ นั้น ไม่ทำให้เกิด
ประโยชน์และสิทธิใด ๆ ในการรับราชการทหารกองประจำการ

๒.๒.๔ ให้ลาศึกษาต่อได้เฉพาะหลักสูตรสาขาวิชาและในสถาบันศึกษา
ที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น

๒.๒.๕ ถ้าสำเร็จการศึกษาหรือต้องออกจากการศึกษานั้น ๆ หรือมีอายุ
ครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์ ก่อนกำหนดที่อนุมัติไว้ ให้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตาม
ต้นสังกัดเดิม

๓. อัตราเงินเดือน

ตารางที่ ๒ - ๑ อัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการปีที่ ๑ และ ปีที่ ๒

ประเภท	หลักสูตรการฝึก	ระดับ/ชั้น	จำนวนเงิน
ทหารกองประจำการ ปีที่ ๑	ห้วงระหว่างการฝึกหลักสูตรทหารใหม่ (๒ เดือน)	พ.๑ ชั้น ๓	๑,๖๓๐
	หลังจากผ่านการฝึกหลักสูตรทหารใหม่	พ.๑ ชั้น ๑๖	๓,๖๗๐
	ระหว่างการฝึกหลักสูตร ผู้ช่วยครุทหารใหม่ (เมื่อได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษา)	พ.๑ ชั้น ๑๗	๔,๑๖๐
ประเภท	หลักสูตรการฝึก	ระดับ/ชั้น	จำนวนเงิน
ทหารกองประจำการ ปีที่ ๒	ทหารกองประจำการทั่วไป	พ.๑ ชั้น ๑๘	๔,๔๐๐
	เมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยครุทหารใหม่	พ.๑ ชั้น ๑๙	๔,๖๒๐
	ระหว่างการฝึกหลักสูตรสิบตรีกองประจำการ (เมื่อได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษา)	พ.๑ ชั้น ๑๗	๔,๑๖๐
	เมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นสิบตรีกองประจำการ	พ.๑ ชั้น ๒๐	๔,๘๗๐

ที่มา : “สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ”, ออนไลน์, ๒๕๖๑

เงินเดือนทหารกองประจำการ เมื่อรวมกับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวจะรวมเป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๔. เบี้ยเลี้ยง

เบี้ยเลี้ยง คือ เงินที่ทางราชการจ่ายให้ทหารกองประจำการเพื่อเป็นค่าอาหารและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีพประจำวันมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ เบี้ยเลี้ยงประจำ คือ การปฏิบัติงานอยู่ในที่ตั้งปกติ จะได้รับในอัตราวันละ ๙๖ บาท

๔.๒ กรณีเดินทางไปราชการนอกที่ตั้งปกติ จะได้รับในอัตราวันละ ๑๒๐ บาท

๔.๓ กรณีไปปฏิบัติราชการเพื่อป้องกัน และปราบปรามนอกที่ตั้งปกติหรือไปปฏิบัติราชการพิเศษเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ จะได้รับในอัตราวันละ ๒๔๐ บาท

๕. เครื่องแต่งกาย, เครื่องนอน, เครื่องสนาม และของใช้ส่วนตัว

ทหารกองประจำการจะได้รับเครื่องนอน เครื่องประกอบเครื่องแต่งกายทหารทั่วไป และของใช้ส่วนตัวเท่าที่จำเป็นตามสิทธิอัตราการจ่ายทุกคน

๖. การเลี้ยงดู

หน่วยหรือกรมกองทหารจะจัดให้มีการประกอบเลี้ยงแก่ทหารในหน่วย โดยหักเงินจากเบี้ยเลี้ยง เพื่อความสะดวกสบาย ไม่ต้องกังวลกับเรื่องอาหารการกิน โดยจัดอาหารวันละ ๓ มื้อ คือ มื้อเช้า มื้อกลางวัน และมื้อเย็น

๗. การบันเทิง

หลังจากทำการฝึกมาอย่างเหน็ดเหนื่อยตามระยะเวลาอันสมควร ผู้บังคับบัญชาจะจัดให้มีมหรสพให้ทหารชมเป็นครั้งคราว เช่น การฉายภาพยนตร์ ดนตรี เป็นต้น นอกจากนี้ภายในกองร้อยจะจัดให้มีห้องนั่งเล่น ซึ่งอาจมีหนังสือ, วิทยู, โทรทัศน์ และอุปกรณ์กีฬาในร่ม เป็นต้น

๘. การกีฬา

หน่วยทหารมีการส่งเสริมให้กำลังพลได้มีการออกกำลังกาย โดยการเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล, ตะกร้อ, บาสเกตบอล และปิงปอง เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้กำลังพลมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

๙. การรักษาพยาบาล

ในระหว่างที่เป็นทหารกองประจำการ จะได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลทุกคน นับตั้งแต่วันแรกของการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

๑๐. การพัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ

๑๐.๑ ด้านบุคลิกภาพ

เมื่อได้เข้าเป็นทหารกองประจำการ กองทัพจะเริ่มต้นทำการฝึกบุคคลทำเบื้องต้นเป็นระยะเวลา ๘ สัปดาห์ เพื่อให้กำลังพลมีสภาพร่างกายและจิตใจ เข้มแข็ง อดทน รู้จักเสียสละ มีระเบียบวินัย กล้าหาญ กล้าตัดสินใจ และมีลักษณะผู้นำ สร้างเสริมบุคลิกภาพให้ดูสง่างามจากบุคคลพลเรือนให้มีลักษณะของทหาร

๑๐.๒ การศึกษา

กองทัพได้มีโครงการส่งเสริมการศึกษาให้กับทหารกองประจำการ ให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จากความร่วมมือของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ให้สิทธิเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนทหารเพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นทหารประจำการ ตามนโยบายของเหล่าทัพ ดังนี้

๑๐.๒.๑ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

โดยกองทัพได้จัดให้มีการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เช่น การศึกษา นอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) และตอนปลาย (ม.๖) การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

๑๐.๒.๒ การศึกษาทางทหาร สำหรับทหารกองประจำการที่มีคุณสมบัติตามที่ทางราชการกำหนด จะได้รับสิทธิพิเศษในการสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนทหารตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ดังนี้

๑๐.๒.๒.๑ แผนกทหารบก ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่า และมีอายุไม่เกิน ๒๔ ปีบริบูรณ์ มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกเป็นนักเรียนนายสิบทหารบก ได้ถึงร้อยละ ๔๐ ของจำนวนที่นั่งศึกษา นอกจากนี้เมื่อสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบได้แล้ว หากมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม จะมีสิทธิได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารตามจำนวนที่กองทัพบกจัดสรร

๑๐.๒.๒.๒ แผนกทหารเรือ จะได้รับคะแนนเพิ่มพิเศษในการสอบเข้าเป็นนักเรียนจ่าทหารเรือ กล่าวคือ ถ้าผ่านการเป็นทหารกองประจำการ ๖ เดือน, ๑ ปี หรือ ๒ ปี จะได้คะแนนเพิ่มร้อยละ ๒, ๓ หรือ ๔ ตามลำดับ

๑๐.๒.๒.๓ แผนกทหารอากาศ มีสิทธิสมัครเข้ารับราชการเป็นนายทหารประทวน ในเหล่าอากาศโยธินและเหล่าสารวัตร (ตามคุณสมบัติที่ ทอ.กำหนด)

๑๐.๓ การฝึกอาชีพ

หน่วยทหารจะมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพก่อนปลดประจำการ เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างปูน ช่างไม้ วิชาชีพทางการเกษตร เป็นต้น ให้สามารถที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพ เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว หลังปลดจากกองประจำการ

กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร

กฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องรับราชการทหารมีชื่อเรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหารพุทธศักราช ๒๔๙๗” ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมมารวม ๖ ฉบับ ประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกา ๑ ฉบับ และประกาศเป็นกฎกระทรวง รวม ๗๓ ฉบับ บัญญัติไว้ว่า “ชายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน” และกฎหมายอีกหนึ่งฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับล้วนกำหนดหน้าที่ของชนชาวไทยไว้ว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศรับราชการทหาร ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้นจึงได้ชื่อว่า การรับราชการทหารเป็นหน้าที่ที่สำคัญของประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะชายที่มีสัญชาติเป็นไทยทุกคนที่จะต้องรู้หน้าที่และขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับการรับราชการทหาร

๑. คำจำกัดความตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

ทหารกองเกิน หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว

ทหารกองประจำการ หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการ และเข้ารับราชการ ในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลดประจำการ

ทหารกองหนุน หมายความว่า ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการ ในกองประจำการจนครบกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุน

๒. ขั้นตอนการรับราชการทหาร

ขั้นตอนการรับราชการทหารมีทั้งหมด ๔ ขั้นตอนดังนี้

๒.๑ การลงบัญชีทหารกองเกิน (การขึ้นทะเบียนทหาร)

๒.๒ การรับหมายเรียก (การรับหมายเกณฑ์) ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียก ที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในปีพุทธศักราชนั้น

๒.๓ การเข้ารับการตรวจเลือก (การเข้าเกณฑ์ทหาร) ทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเกณฑ์ทหารตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเรียก

๒.๔ การเข้ารับการเรียกพลของทหารกองหนุน ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบตามที่กฎหมายกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลด เป็นทหารกองหนุนเมื่อมีหมายเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม จะต้องไปรายงานตัวเพื่อเข้ารับการฝึกหรือทบทวนวิชาทหาร ให้มีความรู้ความสามารถพร้อม ที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. วิธีการนับอายุ

คนที่เกิดในวันใด เดือนใด ปีเดียวกันก็ตาม เมื่อสิ้นปีนั้นอายุจะเท่ากันหมด คือ ๑ ปีบริบูรณ์ และนับเป็นอายุอย่าง ๒ ปีด้วย เช่น คนเกิดวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับคนเกิดวันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ ให้นับอายุ ครบ ๑ ปีบริบูรณ์ และจะมีอายุอย่าง ๒ ปีเท่ากันเรื่อยไปจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ และเมื่อสิ้นปีพุทธศักราช ๒๕๔๑ แล้ว ในวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๒ ให้นับอายุครบ ๒ ปีบริบูรณ์ และจะมีอายุอย่าง ๓ ปีให้นับอายุเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ก็จะทราบว่าอายุปัจจุบันเป็นเท่าใด หรือให้นำปีพุทธศักราชปัจจุบันตั้งลบด้วยปีพุทธศักราชเกิด เช่น คนเกิดปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ จะมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรืออย่างเข้า ๑๘ ปี ตลอดปีพุทธศักราช ๒๕๔๑ คือ อายุครบ และอายุอย่าง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

๔. การลงบัญชีทหารกองเกิน

๔.๑ ชายที่มีสัญชาติเป็นไทย เมื่ออายุอย่าง ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีเป็นทหารกองเกิน ที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของตน

ภายในปีพุทธศักราชนั้น หากไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินได้ด้วยตนเอง ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ และเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน โดยให้นายอำเภอเป็นผู้สอบสวน เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้

๔.๒ ชายที่ยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกิน ไม่ว่าจะเป็เพราะเหตุใดก็ตาม ถ้าอายุ ยังไม่ถึง ๔๖ ปีบริบูรณ์ จะต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินเช่นเดียวกับบุคคลในข้อ ๔.๑ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นเหตุที่ทำให้ไปแจ้งตามกำหนดไม่ได้ โดยต้องไปแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเอง จะให้ผู้อื่นไปแจ้งแทนไม่ได้

๕. หลักฐานการขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน ผู้ขอขึ้นใบแสดงตนเพื่อขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน ต้องนำหลักฐานคือสูติบัตร หรือ บัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน (ที่มีชื่อบิดา หรือ มารดา) ต่อนายอำเภอท้องที่ เมื่อนายอำเภอท้องที่ได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารเห็นว่าถูกต้อง แล้วจะรับลงบัญชีทหาร และออกใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙) ให้เป็นหลักฐานการฝ่าฝืน การตรวจคัดเลือกทหาร (การเรียกคนเข้ากองประจำการ) บุคคลที่อยู่ในกำหนดออกหมายเกณฑ์ ให้มาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ คือ ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว โดยความผิด ผู้ที่ฝ่าฝืนไม่มารับหมายเรียกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าฝ่าฝืนไม่ไปรับการตรวจเลือก (ไม่ไปรับการตรวจคัดเลือกทหาร) ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี

๖. การยึดถือภูมิลำเนา

กรณีบิดาและมารดาสมรสกันตามกฎหมาย ให้ถือภูมิลำเนาของบิดาเป็นหลัก ในการลงบัญชีทหาร ถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้ว มารดายังมีชีวิตอยู่ หรือ ถ้าทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรม มีผู้ปกครองให้ถือภูมิลำเนาในการลงบัญชีทหารที่อำเภอท้องที่ที่มารดาหรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนา แล้วแต่กรณี หรือถ้าบุคคล ดังกล่าวถึงแก่กรรมหมดให้ลงบัญชีทหารที่อำเภอท้องที่ที่ผู้ขอลงบัญชี ทหารมีภูมิลำเนาอยู่ (ภูมิลำเนาคือการที่มีรายชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้าน)

๗. การลงบัญชีทหารกองเกินแทน

การลงบัญชีทหารกองเกินแทน ผู้ใดมีความจำเป็นไม่สามารถไปลงบัญชีทหาร ด้วยตนเองได้ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน โดยปกติคือ บิดา มารดา หรือ พี่น้อง ซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่เกิดวันหมดเขตระยะเวลาลงบัญชี (ประมาณเดือนธันวาคม) โดยมีความจำเป็นดังนี้

๗.๑ ป่วย

๗.๒ ไปอยู่ต่างประเทศยังไม่มีกำหนดกลับ หรือมีกำหนดกลับแต่วันที่จะกลับเลย กำหนดเวลาการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว

๗.๓ ไปศึกษาต่างท้องที่ไม่สามารถจะกลับไปได้เพราะติดการสอบไล่

๘. หากลงบัญชีทหารกองเกินเกินระยะเวลาและการย้ายภูมิลำเนาทหาร

บุคคลซึ่งยังมีได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามระยะเวลาที่กำหนด ถ้าอายุยังไม่ถึง ๔๖ ปีบริบูรณ์ ก็ต้องไปลงบัญชีทหารทุกคนตามกฎหมาย จะให้ผู้อื่นแฉ่งแทนไม่ได้ ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารด้วยตนเองเพราะมีความผิดปกตึขึ้นแล้ว และเมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วทางอำเภอจะออกใบสำคัญ (แบบ สด. ๙) ให้ไว้เป็นหลักฐานต่อไป เมื่อมีประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหารก็ยอมทำได้ โดยแจ้งต่อนายอำเภอ (สัสดีอำเภอ) ท้องที่ที่ตนเองเข้ามาอยู่นั้น (โดยไม่ต้องแจ้งย้ายที่อำเภอเดิม) การแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารให้กระทำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ย้ายทะเบียนเข้ามาอยู่ในท้องที่ใหม่โดยนำใบสำคัญ (แบบ สด. ๙) หรือหนังสือสำคัญ (แบบ สด. ๘) กับทะเบียนบ้านไปประกอบหลักฐานการแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารด้วย

๙. การเปลี่ยนชื่อ-ชื่อสกุล

ถ้าได้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุลให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือชื่อสกุลพร้อมกับใบสำคัญ (แบบ สด. ๙) หรือหนังสือสำคัญ (แบบ สด. ๘) ไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตเพื่อแก้หลักฐานให้ถูกต้อง เมื่อได้ขึ้นทะเบียนทหารกองเกินแล้วถือว่าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในอำเภอที่ได้ขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน

๑๐. การยกเว้นการเกณฑ์ทหาร

โดยปกติแล้วชายที่มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีใดจะต้องไปเกณฑ์ทหารทุกคนแต่กฎหมายก็ยังเปิดโอกาสให้สิทธิแก่บุคคลบางประเภทได้รับการยกเว้น ไม่ต้องเกณฑ์ทหารเช่นบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๘๗ การยกเว้นการเกณฑ์ทหารสามารถยกเว้นได้ใน ๒ กรณี ดังนี้

๑๐.๑ ยกเว้นให้ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม (มาตรา ๑๓)

๑๐.๑.๑ พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือที่เป็นเปรียญและนักบวชในพระพุทธศาสนา แห่งนิกายจีนหรือญวนที่มีสมณศักดิ์ (ถ้าได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้วให้จำหน่ายออกจากบัญชีทหาร) แต่ถ้าลาสิกขาให้แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนอยู่หรือทำการประจำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ลาสิกขา หากแจ้งเกินกำหนดนี้จะถูกดำเนินคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ก็ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกด้วย

๑๐.๑.๒ คนพิการทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ (พุทธศักราช ๒๔๘๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ เช่น ต้อหิน หูหนวกทั้งสองข้าง ลิ้นหัวใจพิการ หืด เบาหวาน โรคจิต ไข้คนเฟือก ฯลฯ บุคคลประเภทนี้ต้องไปรับหมายเรียกฯ ตามกำหนดและเข้ารับการตรวจเลือกตามกฎหมายเรียกฯ เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกเห็นว่ามีความพิการตามโรคที่กำหนดในกฎหมายกระทรวงจริง จะปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ และทางจังหวัดจะออกใบสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

๑๐.๑.๓ บุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบางท้องที่ตามกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พุทธศักราช ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ บุคคลประเภทนี้ ได้แก่ ขนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในบางพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะไม่รู้หนังสือภาษาไทยอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีก็แตกต่างกันด้วย ดังนั้น ทางราชการจึงไม่ประสงค์ที่จะให้บุคคลประเภทนี้เป็นทหาร

๑๐.๒ ยกเว้นให้เฉพาะในยามปกติเท่านั้น (มาตรา ๑๔)

๑๐.๒.๑ พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือยวน ซึ่งเป็นนักรธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

๑๐.๒.๒ นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

๑๐.๒.๓ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (นักศึกษาวิชาทหาร) และนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

๑๐.๒.๔ ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

๑๐.๒.๕ นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม

๑๐.๒.๖ บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติ และบุคคลซึ่งได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหลายครั้งรวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันบุคคลที่จะได้สัญชาติไทย จะต้องเข้าหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑๐.๒.๖.๑ เกิดโดยบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย

๑๐.๒.๖.๒ เกิดนอกราชอาณาจักรไทยโดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือบิดาไม่มีสัญชาติ

๑๐.๒.๖.๓ เกิดในราชอาณาจักรไทย (นอกจากผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ที่มีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว และขณะที่เกิดบิดามารดาเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูต หรือเจ้าหน้าที่ ในคณะผู้แทนทางการทูต หรือพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และคนในครอบครัว ซึ่งเป็นญาติอยู่ในอุปการะหรือคนใช้ซึ่งเดินทางมาอยู่กับบุคคลดังกล่าว)

๑๐.๒.๖.๔ ผู้ที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย

๑๐.๒.๖.๕ บุคคลที่ได้กลับคืนสัญชาติไทย ชายที่มีสัญชาติไทย เริ่มผูกพันกับกฎหมายรับราชการทหารตั้งแต่อายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรือ อายุย่างเข้า ๑๘ ปี ในวาระแรก ที่ได้ขึ้นทะเบียนทหารที่อำเภอตามที่กฎหมายกำหนด

๑๑. การรับหมายเรียกหรือการรับหมายเกณฑ์

ทหารกองเกินทุกคนเมื่อมีอายุย่างเข้า ๒๑ (อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์) ใน พุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเกณฑ์ที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายในปีพุทธศักราช นั้น เช่น ทหารกองเกิน เกิดปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ ให้ไปแสดงตนรับหมายเกณฑ์ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ ในเวลาราชการ เมื่อรับหมายเกณฑ์แล้ว จะต้องไปรับการตรวจเลือก (เกณฑ์) ในเดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๒ ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเกณฑ์ หากไม่ไป จะถูกดำเนินคดีฐานหลีกเลี่ยงชดขึ้น มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

๑๑.๑ การออกหมายเกณฑ์ หมายเกณฑ์นายอำเภอจะออกเฉพาะผู้ที่ได้ลงบัญชี เป็นทหารกองเกินแล้ว คือ

๑๑.๑.๑ ผู้ที่มีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการ

๑๑.๑.๒ ผู้ที่มีอายุ ๒๒ ถึง ๒๙ ปีบริบูรณ์ ซึ่งต้องไม่เคยเข้าตรวจเลือก (เกณฑ์ทหาร) หรือเป็นคนหลีกเลี่ยงไม่มารับการเกณฑ์ในปีก่อน ๆ (ศาลตัดสินลงโทษแล้ว) หรือพ้นจากฐานะการยกเว้น หรือผ่อนผันหรือได้รับการผ่อนผันเนื่องจากเป็นนิสิต นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา หรือบุตร หรือคณะกรรมการตรวจเลือกมีความเห็นว่าป่วย รักษาไม่หายภายใน ๓๐ วัน ในปีที่ผ่านมา

๑๑.๒ การรับหมายเกณฑ์แทน ผู้ใดไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกตนเองได้ ต้องให้บุคคล ซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปรับหมายเกณฑ์แทน ถ้าไม่มีให้ถือว่า ผู้นั้นหลีกเลี่ยง ชดขึ้นการรับแทนจะต้องเป็นกรณีใกล้วันหมดเขตรับหมายเกณฑ์ (ประมาณเดือนธันวาคม) โดยมีความจำเป็น ดังนี้

๑๑.๒.๑ ป่วย

๑๑.๒.๒ ไปอยู่ต่างประเทศยังไม่มีกำหนดกลับ หรือมีกำหนดกลับ แต่วันที่จะกลับนั้นเลยกำหนดเวลาการรับหมายเกณฑ์แล้ว

๑๑.๒.๓ ไปศึกษาต่างท้องที่ไม่สามารถจะกลับไปได้เพราะติดการสอบไล่ การที่จะให้รับหมายเกณฑ์แทนหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของนายอำเภอการรับหมายเกณฑ์แทนจะต้อง มีหนังสือมอบหมายหรือมอบฉันทะของทหารกองเกินผู้นั้นถึงนายอำเภอ โดยผู้รับแทนนำมาแสดงแล้ว ให้สัสดีอำเภอลงทะเบียนรับหนังสือ และให้ทางอำเภอทำการสอบสวนปากคำผู้รับแทนนั้นไว้เป็น หลักฐาน ซึ่งผู้รับแทนจะต้องให้คำรับรองในการสอบสวนว่า จะมอบหมายเกณฑ์ที่รับไปนั้นนำไปมอบ ให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้น พร้อมกับแจ้งวันเวลา และสถานที่เกณฑ์ทหารให้ทราบแล้วเสนอนายอำเภอ

ขออนุมัติก่อนมอบหมายเกณฑ์ให้รับไป ทั้งนี้เพื่อป้องกัน มิให้ทหารกองเกินผู้นั้นอ้างว่าไม่ได้รับหมาย
เกณฑ์ในกรณีที่เกิดภัยขึ้น ไม่ไปเข้ารับการเกณฑ์ทหาร

๑๑.๓ การจัดทำประกาศ ในเดือนตุลาคมทุกปี ทางอำเภอจะจัดทำประกาศ
ให้ทหารกองเกิน ที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี ในปีพุทธศักราชนั้นไปแสดงตนเพื่อรับหมายเกณฑ์ที่อำเภอ
ประกาศเช่นว่านี้จะปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผย
ตามชุมชนในท้องที่นั้น กับนายอำเภอจะส่งประกาศให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎร
ในท้องที่ของตนทราบด้วย ถ้าผู้ใดไม่ไปรับหมายเกณฑ์ตามกำหนดจะถูกดำเนินคดีอาญาฐานหลีกเลี่ยงชดขึ้น
มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
แต่ถ้าทางอำเภอได้ส่งรายชื่อไปให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดี ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒. การตรวจเลือกหรือการเกณฑ์ทหาร

บุคคลซึ่งจะเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่
๗๖ เซนติเมตรขึ้นไปในเวลาหายใจออก และสูงตั้งแต่ ๑ เมตร ๔๐ เซนติเมตรขึ้นไป ถ้าขนาดสูง หรือ
ขนาดรอบตัวอย่างใดอย่างหนึ่งต่ำกว่ากำหนดนี้ ให้ถือว่าเป็นคนไม่ได้ขนาดจะส่งเข้ากองประจำการไม่ได้

การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการหรือที่รู้จักกันดี
คือการเกณฑ์ทหารนั้น ตามปกติกระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้ในเดือนเมษายน (วันที่ ๑ เมษายน
ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ของทุกปี) ดังนั้นทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเข้ารับการตรวจ
คัดเลือกตามวัน เวลาและสถานที่ ที่กำหนดในหมายเรียก ทั้งนี้ โดยนำหลักฐานต่าง ๆ ได้แก่ ใบสำคัญ
ทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙), หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕), บัตรประจำตัว
ประชาชน, ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานทางการศึกษาไปแสดงด้วย หากทหารกองเกินผู้ใด
ไม่ไปถือว่าเป็นหลีกเลี่ยงชดขึ้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และในวันตรวจเลือกนั้น
ผู้เข้ารับการตรวจเลือกทุกคนจะได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการ (แบบ สด. ๔๓) หรือที่รู้จักกันคือ ใบผ่านการเกณฑ์ทหารนั่นเอง

๑๓. การผ่อนผัน

นอกจากทางราชการจะยกเว้นให้แก่บุคคลบางประเภทไม่ต้องไปเข้ารับราชการ
เกณฑ์ทหารแล้วยังผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทเช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้

๑๓.๑ ผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทไม่ต้องไปตรวจเลือกเป็นการผ่อนผัน
ให้เฉพาะคราว (มาตรา ๒๗) ได้แก่

๑๓.๑.๑ ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วน
ให้ไปราชการอันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

๑๓.๑.๒ ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

๑๓.๑.๓ บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

๑๓.๑.๔ นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ

๑๓.๑.๕ เกิดเหตุสุดวิสัย เช่น ทหารกองเกินเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือก ประสบอุบัติเหตุรถคว่ำหรือเรือล่มระหว่างเดินทาง จนไปเข้ารับการตรวจเลือกไม่ได้เช่นนี้

๑๓.๑.๖ ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น ซึ่งต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ คือ อายุ ๒๒ ถึง ๒๕ ปีบริบูรณ์ถ้าได้รับหมายเรียกและไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือ จะไปไม่ทันเมื่อนายอำเภอชั้นสอบสวนได้ความจริงก็จะรับเข้าตรวจเลือกตามระเบียบ

๑๓.๑.๗ ป่วยไม่สามารถเข้ารับการตรวจเลือกได้

๑๓.๒ ผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทในกรณีที่มีคนพอ (มาตรา ๒๙) ได้แก่

๑๓.๒.๑ บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ หรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

๑๓.๒.๒ บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพและบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ซึ่งบิดามารดาตายทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่น้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

๑๓.๒.๓ บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๓ (พุทธศักราช ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗

๑๓.๓ การผ่อนผันให้แก่ผู้ที่ถูกเป็นทหารเพื่อลาศึกษา นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่ไม่ได้รับการผ่อนผันเมื่อไปตรวจเลือกทหารและถูกเข้ากองประจำการ จะมีสิทธิได้รับการผ่อนผันให้ลาศึกษาต่อได้เฉพาะหลักสูตรสาขาวิชาและในสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น ถ้าสำเร็จการศึกษาหรือต้องออกจากสถานศึกษานั้น ๆ หรือมีอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์แล้ว ก็ให้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามสังกัด

๑๓.๔ การผ่อนผันให้แก่แพทย์ที่ถูกเป็นทหารเข้ารับราชการทหารกองประจำการ จะผ่อนผันให้แก่แพทย์ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรม ซึ่งจบการศึกษาแล้ว และต้องรับราชการชดใช้ทุนให้แก่ทางราชการ เมื่อถูกเข้ากองประจำการจะผ่อนผันให้รับราชการในกองประจำการน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดโดยให้ลาพักการปลด เพื่อไปรับราชการชดใช้ทุนตามที่กำหนดไว้

๑๔. สัญญาการเรียกพล

ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ คือ ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการ จนครบกำหนด และทหารกองเกินที่จบการฝึกวิชาทหารในชั้นปีที่ ๓ (รต. ปี ๓) ขึ้นไป เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลด เมื่อปลดเป็นกองหนุนจะได้รับหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) พร้อมกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ ไว้เป็นหลักฐานภายในระยะเวลาประมาณไม่เกิน ๒ ปี ทางราชการจะเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล ซึ่งจะไม่เรียกทุกคน ดังนั้น ผู้ที่ถูกเรียกพลจะต้องไปตามวันเวลา และสถานที่ที่กำหนดต่อไป การเรียกพลมีดังนี้

๑๔.๑ การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารกำหนดไม่เกิน ๑ วัน โดยกระทำในยามปกติเพื่อเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชี และซักซ้อมระเบียบ

๑๔.๒ การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารมีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วัน โดยกระทำในยามปกติเพื่อเข้ารับการฝึกทบทวนวิชาทหาร

๑๔.๓ การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารมีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วัน โดยกระทำในยามปกติ และยามสถานการณ์คับขัน เพื่อทดลองแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

๑๔.๔ การระดมพล คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารในยามที่ประเทศชาติอยู่ในสถานการณ์คับขัน โดยมีกำหนดเวลาขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น เพื่อป้องกันประเทศหรือปราบปรามจลาจลและขยายกำลังอัตราสงคราม

การเรียกพลทั้ง ๔ ประเภทนี้ เป็นการเตรียมพลเพื่อให้กำลังพลมีประสิทธิภาพในการพร้อมอยู่ตลอดเวลา ทหารกองหนุน เมื่อได้รับหมายเรียกพลจากนายอำเภอท้องที่แล้ว ต้องไปเข้ารับการเรียกพลตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเรียกพล หากหลีกเลี่ยงหรือขัดขืน จะมีความผิดตามกฎหมายคือ หลีกเลียงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือทดลองความพร้อม หรือในการระดมพลต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๔ ปี

ระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย

ทหารกองประจำการซึ่งเป็นกำลังพลระดับล่างสุดของกองทัพ มียอดประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ นาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของกำลังพลทั้งหมดในกองทัพ ซึ่งทหารกองประจำการจะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันตามตำแหน่งของตนเอง และขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่ทหารกองประจำการเหล่านี้ไปสังกัด

อย่างไรก็ตามทหารกองประจำการมีความสำคัญต่อกองทัพโดยเป็นผู้ปฏิบัติหลักในการขับเคลื่อนทุกภารกิจที่หน่วยงานรับผิดชอบซึ่งเกี่ยวกับการปกป้องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ตลอดจนการช่วยเหลือประชาชน

ทหารกองประจำการในกองทัพไทยในปัจจุบันได้มาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช ๒๔๙๗ ซึ่งในหมวดที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๗ ระบุว่า ชายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายมีหน้าที่รับราชการด้วยตัวเองทุกคน มาตรา ๘ ระบุว่า การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการให้กระทำด้วยวิธีเรียกมาตรวจเลือก หรือจะรับเข้าเป็นทหารกองประจำการโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ถ้ามีความจำเป็น การรับบุคคลเข้าเป็นทหารกองประจำการจะไม่กระทำในพื้นที่ก็ได้ และมาตรา ๙ ระบุว่า ทหารกองเกินที่มี อายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างที่จะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการมีกำหนด ๒ ปี ส่วนผู้ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษ หรือมีกรณีพิเศษจะรับราชการกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้ แต่สำหรับผู้ซึ่งมีคุณสมบัติพิเศษจะอ้างสิทธิดังกล่าวได้ต่อเมื่อแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือก หรือต่อหน่วยทหารที่ตนร้องขอเข้ารับราชการในวันร้องขอ

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทยนั้น กระทรวงกลาโหมกำหนดให้ดำเนินการในภาพรวมในเดือนเมษายน (วันที่ ๑ ถึง ๑๒ เมษายนของทุกปี) โดยทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเข้ารับการตรวจคัดเลือกตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดในหมายเรียก จากนั้นจะเป็นการดำเนินการตามขั้นตอน จนได้รับใบรับรองผลการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด. ๔๓) หรือเรียกว่า “ใบผ่านการเกณฑ์ทหาร”

ชายสัญชาติไทยจะเริ่มเป็นทหารกองเกินเมื่ออายุครบ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) และได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ซึ่งเรียกว่าการขึ้นทะเบียนทหาร หลังจากนั้นเมื่ออายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ จะต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่เป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น หลังจากนั้นจะเข้ารับการตรวจคัดเลือกตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดในหมายเรียก การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการสามารถสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

๑. การเรียกชื่อ ซึ่งคณะกรรมการจะเรียกชื่อทหารกองเกินที่ละตำบล ๒ รอบ และจะทำการตรวจหาหลักฐาน และเขียนหมายเลขกำกับที่แถบติดที่แขนของทหารกองเกิน

๒. การตรวจร่างกายโดยแพทย์เพื่อแบ่งทหารกองเกินเป็น ๔ จำพวก ได้แก่

๒.๑ จำพวก ๑ ร่างกายสมบูรณ์ดี

๒.๒ จำพวก ๒ ร่างกายไม่สมบูรณ์จนเห็นได้ชัดแต่ไม่ถึงกับทุพพลภาพ

๒.๓ จำพวก ๓ ร่างกายไม่แข็งแรงเพราะป่วย และไม่อาจหายภายใน ๓๐ วัน

๒.๔ จำพวก ๔ ร่างกายพิการ ทุพพลภาพ หรือมีโรค ไม่สามารถรับราชการได้

ซึ่งคนจำพวก ๑ จะต้องไปทำการวัดขนาดต่อไป สำหรับคนจำพวก ๒, ๓ และ ๔ จะถูกแยกไว้เพื่อทำการปล่อยตัวต่อไป

๓. การวัดขนาดร่างกาย เป็นการวัดส่วนสูง ชั่งน้ำหนัก วัดรอบอก ซึ่งบุคคลที่ได้ขนาดตามที่กองทัพกำหนด จะเข้าที่พักคอยการจับสลาก และบุคคลที่ไม่ได้ขนาดจะรอการปล่อยตัวต่อไป

๔. การจับสลาก จะกระทำเมื่อยอดสมัครน้อยกว่ายอดที่ต้องการรับเข้าประจำการ โดยจะทำการจับสลาก บุคคลจำพวก ๑ ที่ผ่านการวัดขนาดร่างกายโดยจะจับสลากในจำนวนที่ยอดยังขาดอยู่เท่านั้น ซึ่งสลาก มี ๒ ชนิด คือ สลากสีแดง สำหรับผู้ต้องส่งเข้ากองประจำการ และสีดำ สำหรับผู้ที่จะปล่อยตัวไป

๕. การรับใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด. ๔๓) ทหารกองเกินทุกคนจะต้องได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) จากประธานตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ในวันที่ตรวจเลือกเท่านั้น สำหรับทหารกองเกินที่จับสลากได้ใบแดงจะต้องไปรับหมายนัดเพื่อไปรายงานตัวเป็นทหารกองประจำการ ในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดต่อไป

เมื่อผ่านการตรวจคัดเลือกลงจะเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการในกองทัพจนครบวาระการปลดประจำการก็จะมีสถานะเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ต่อไป

แนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารและเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้มีการเสนอแนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และเป็นประเด็นที่มีผู้คนให้ความสนใจและพูดถึงอยู่มาก ซึ่งประเด็นดังกล่าวไม่ได้เพิ่งนำมาพูด เมื่อไม่นานที่ผ่านมา แต่ได้มีการเสนอแนวความคิดนี้มาโดยตลอด แต่ที่กลายเป็นประเด็นร้อนในห้วงที่ผ่านมา เนื่องจากในห้วงที่ประเทศไทยจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก หลังจากคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเข้ามาคุมอำนาจการปกครองในปี พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้เปิดโอกาส ให้ในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นปีที่ประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกหลังจากที่ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเข้ามาคุมอำนาจการปกครองในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มียุ อายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) สามารถใช้สิทธิ์เลือกตั้งได้ จากข้อมูลของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยพบว่า กลุ่มบุคคลที่มีอายุ ๑๘ ถึง ๒๕ ปี (เกิดปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๔๔) มีจำนวนถึง ๖,๔๒๖,๐๑๔ คน ซึ่งคิดเป็น ๑ ใน ๘ ของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งทั้งหมดในประเทศไทย (ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งทั้งหมด ในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ มีจำนวน ๕๑,๔๑๙,๙๗๕ คน) บางพรรคการเมืองต้องการคะแนนนิยมจากบุคคลกลุ่มนี้และได้วิเคราะห์ว่าหนึ่งในประเด็นความต้องการของบุคคลกลุ่มนี้คือการไม่ต้องการเป็นทหาร ดังนั้นจึง

นำเสนอนโยบายการยกเลิกการเกณฑ์ทหารเพื่อหวังจะได้คะแนนนิยมจากกลุ่มคนอายุ ๑๘ ถึง ๒๕ ปี ผลจากการเลือกตั้งปี ๖๒ ปรากฏว่าพรรคพลังประชาชนได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลร่วมกับพรรคร่วมรัฐบาลอื่น ๆ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในขณะที่พรรคการเมืองที่นำเสนอโยบายการยกเลิกการเกณฑ์ทหารเป็นพรรคฝ่ายค้าน อย่างไรก็ตามแนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารนั้นยังไม่ได้หายไป ในทางตรงกันข้ามพรรคฝ่ายค้านได้นำประเด็นเกี่ยวกับจำนวนทหารกองประจำการในกองทัพไทยมีปริมาณมากเกินไป และถูกนำมาใช้งานอย่างไม่เหมาะสมและไม่สมเกียรติ สมศักดิ์ศรีในการเข้ามารับใช้ชาติ ซึ่งทำให้เป็นเหตุผลเพียงพอในการลดขนาดกองทัพ นำมาสู่การลดจำนวน ทหารกองประจำการ และการได้มาซึ่งทหารกองประจำการต้องเกิดขึ้นจากความสมัครใจไม่ใช้การเกณฑ์เข้ามาเหมือนปัจจุบัน

พลโท พงศกร รอดชมภู รองหัวหน้าพรรคอนาคตใหม่ กล่าวถึง ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร ของพรรคอนาคตใหม่ว่า “สำหรับรายละเอียดหลัก ๆ ในเรื่องของปฏิรูปกองทัพนั้น เรื่องที่ง่ายที่สุด คือ การยกเลิกการเกณฑ์ทหารแบบปัจจุบันโดยจะใช้วิธีการสมัครใจแทน แต่ยังคงไว้ซึ่งวิธีการเกณฑ์ทหารยามเกิดศึกสงคราม ซึ่งอยู่คนละหมวดกันในส่วนของการรับสมัครนั้น ผู้สมัครต้องจบการศึกษาระดับมัธยมปลาย โดยมีระยะเวลาการฝึกอย่างน้อย ๕ ปี เพื่อสร้างศักยภาพให้เข้มแข็ง จากเดิมที่ฝึกเพียง ๑ ปีครึ่งเท่านั้น ก่อนจะปลดระวางไป ซึ่งเรามองว่า ในแง่ของประสิทธิภาพ นั้นคนที่มาฝึกอาจจะได้รับไปอย่างไม่เต็มที่ หากคุณมีความสามารถ ก็สามารถสอบเลื่อนตำแหน่งตั้งแต่ยศนายสิบ ไปจนถึง พันโท ผ่านการสอบแข่งขันวาระละ ๕ ปี ทำให้จะได้กองทัพที่หนุ่มและเข้มแข็ง ขณะที่ระยะเวลาการฝึก วาระละ ๕ ปีนั้น จะทำให้จำนวนกำลังพลลดลง ซึ่งเราสามารถนำงบประมาณในส่วนนี้ไปเพิ่ม เงินเดือน และสวัสดิการต่างได้ประมาณ ๒ เท่า รวมทั้งให้เป็นทุนการศึกษาจนสามารถเรียนได้จนจบปริญญาตรี อย่างไรก็ตามในร่าง เรากำหนดจำนวน กองกำลังสำหรับสู้รบไว้คงเดิม แต่เปลี่ยนทหารที่เป็นกองกำลังประจำการ มาเป็นกองกำลังสำรองแทน”

กรณ์ นายธนธร จีรุงเรืองกิจ หัวหน้าพรรคอนาคตใหม่ เติณสายธรรรงค์และชินปราศรัย พร้อมทั้งกล่าวว่า “พรรคอนาคตใหม่ได้มีนโยบายในช่วงหาเสียงว่าจะให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารมาเป็นแบบสมัครแข่งขัน จึงมีข้อผูกพันกับประชาชน ถึงแม้จะไม่ได้เป็นรัฐบาลก็ตาม จึงต้องออกมาเชิญชวนประชาชนได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายยกเลิกการเกณฑ์ทหาร เนื่องจากว่าพรรคอนาคตใหม่ มี ๘๐ เสียง เมื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติไปแล้ว ในสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเสียงสนับสนุน ๒๕๑ เสียง แต่พรรคอนาคตใหม่เสียงไม่พอ ก็จะต้องรณรงค์กับประชาชนให้เห็นด้วย เพื่อให้ ส.ส.ที่อยู่ต่างพรรคเห็นด้วย และให้ผ่านพระราชบัญญัติ ที่ผ่านมาจะเห็นว่าประชาชนคนจนจะได้รับความเดือดร้อนเมื่อถึงช่วงเกณฑ์ทหาร ส่วนคนรวย คนมีการศึกษาสูงได้รับการยกเว้นไปหมด จึงอยากให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารมาเป็นแบบสมัครใจจะดีกว่า”

ดิเรก จอมทอง นักวิชาการประจำสภาองค์กรชุมชนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กล่าวว่า “เห็นด้วยและสนับสนุนแนวทางของ ส.ส.พรรคอนาคตใหม่ เพื่อให้ผู้ที่จะเข้าไปฝึกเป็นทหารเกณฑ์ควรมีความพร้อมจากความรู้เหมือนความตั้งใจจะไปสมัครสอบ เพื่อไปเรียนในโรงเรียนนายสิบ หรือโรงเรียนพลตำรวจ เพราะต้องการมีความมั่นคงในฐานะทหารอาชีพที่มีค่าตอบแทน มีสวัสดิการที่ดี มีการปลูกฝังจิตสำนึกการรักชาติ ปกป้องสถาบันและรักษาระบอบประชาธิปไตย สำหรับการเกณฑ์โดยใช้มติคณะรัฐมนตรีในช่วงที่มีภัยสงครามเพื่อนำไปฝึกในระยะเวลาที่กำหนดก็เหมาะสม เพราะปัจจุบันต้องยอมรับว่าโอกาสที่จะเกิดสงครามมีการสู้รบใช้กองกำลังแบบเก่าคงยากมาก เพราะด้วยอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ผลิตจากเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้การสู้รบมีผลแพ้ชนะคงใช้เวลาไม่นานเหมือนในอดีต ขณะที่การเกณฑ์ทหารแบบเก่า กองทัพต้องยอมรับว่าปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากที่ผ่านมามีบางครอบครัวที่มีฐานะยากจนต้องประสบปัญหาในการหารายได้ หรือ การประกอบอาชีพ หากบุตรหลานต้องไปทำหน้าที่ทหารเกณฑ์ ๒ ปี จากการจับสลากเสี่ยงดวง ผู้ครอบครัวเกณฑ์บางรายต้องขอผ่อนผัน เพราะอยู่ในช่วงของการศึกษา บางรายไม่มีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ และที่ผ่านมากองทัพไทยยังไม่ได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่จะไปเกณฑ์ทหารอย่างน้อยให้เลิกหวาดกลัวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการใช้หลักสูตรการฝึกระเบียบวินัยที่นำมาจากต่างประเทศเพื่อฝึกในภาคทฤษฎี แต่ปัญหาเกิดจากอารมณ์ ความรู้สึกของครูฝึกบางรายที่มีอคติชอบใช้ความรุนแรงบีบบังคับ ต้องยอมรับว่าการกระทำที่ก่อให้เกิดความรุนแรงกับทหารเกณฑ์ ยังไม่ได้รับการแก้ไข และยังมีอีกหลายกรณีที่ไม่ได้นำมาเปิดเผยให้สังคมภายนอกรับรู้ รวมทั้งการนำทหารเกณฑ์ไปทำภารกิจบางอย่างที่ไม่ใช่หน้าที่ การหาผลประโยชน์แอบแฝงจากทหารเกณฑ์บางรายที่ไม่ต้องการฝึกในค่ายทหาร ดังนั้นหากกองทัพไทยต้องการทหารเกณฑ์ที่มีคุณภาพดี มีสำนึกในการป้องกันอธิปไตยของชาติควรเริ่มต้นจากผู้ที่มีความสมัครใจเป็นหลัก และควรทำโพลหรือสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าไปทำหน้าที่ว่าต้องการให้กองทัพปรับปรุงในเรื่องใด เพื่อให้การเกณฑ์ทหารเป็นที่ยอมรับเป็นทหารอาชีพ ไม่ได้นำไปฝึกเพื่อนำไปเป็นคนรับใช้นายทหาร หรือนำไปใช้งานอื่นผิดวัตถุประสงค์”

ในส่วนของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวไว้ว่า “การยกเลิกการเกณฑ์ทหารเป็นเรื่องที่จะกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดที่เราต้องคำนึงถึง กองทัพต้องประกอบไปด้วยพลทหาร ด้วยกองทัพเกณฑ์ทหารเข้ามาปีละประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ นาย แต่จากการสมัครใจจะอยู่ประมาณร้อยละ ๒๐ ถึง ๓๐ หรือประมาณ ๒๐,๐๐๐ ถึง ๓๐,๐๐๐ นาย ในส่วนคนที่เหลือจำเป็นต้องเกณฑ์เข้ามาด้วยการจับใบดำ ใบแดง หากไม่เกณฑ์เข้ามาเราจะหาคนจากไหนมาอีก ๗๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐ คน บุคคลใดถ้าไม่ยอมเป็นทหารกองประจำการก็มีทางเลือกมากมาย เช่น การเรียนนักศึกษาวิชาทหารที่ไม่ต้องมีพันธะการเป็นทหารกองประจำการ ผมคิดว่ามันไม่ใช่เราที่จะมารณรงค์ในสิ่งที่ผิดอย่างนี้ หลายประเทศยังมีระบบการเกณฑ์ทหารอยู่ ถ้าเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมหรือปัญหาต่าง ๆ เราจะเอากำลังพลที่ไหน กำลังพลที่ค่ายจะมีความพร้อม

เรียกเมื่อไหร่ก็พร้อมที่จะช่วยเหลือประชาชนทันที ทหารต้องไปถึงก่อนเสมอ ดังนั้นเราก็ทำให้มันดีต่อไปไม่ใช่ยกเลิกทั้งหมด ทำใหม่ทั้งหมดมันเป็นไปได้ ความมั่นคงเป็นพื้นฐานของทุกเรื่อง”

หลังจากนั้น พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงกรณี นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรคอนาคตใหม่ เดินสายให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร โดยกล่าวว่า “ตามปกติแล้วก็มีกำกับการรับสมัคร แต่มีจำนวนที่ไม่เพียงพอจึงต้องเกณฑ์เพิ่ม เรื่องนี้ต้องฟังฝ่ายความมั่นคงด้วย”

“เสื่ออากาศ ๒๔/๗” นายทหารอากาศระดับนายพล คนสำคัญของทหารอากาศ เขียนบทความ เรื่องต่อต้านการเป็นทหาร ว่าต่อต้านการเป็นทหารเท่ากับไม่รู้เรื่องราวทางวิทยาศาสตร์ ทางธรรมชาติ ต่อต้านการเป็นทหารเท่ากับนำพาสังคมสู่ความหายนะโลก โลกเกิดขึ้นมาด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ โลกจึงถูกห้อมล้อมไปด้วยวิทยาศาสตร์ ทุกสรรพสิ่งบนโลกล้วนเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น มีอาจปฏิเสธข้อเท็จจริงข้อนี้ได้ ดังนั้น ในความเป็นวิทยาศาสตร์จึงเกิดเป็นปรากฏการณ์ดังนี้ประเทศไทยและทุกประเทศเป็นวิทยาศาสตร์ สังคมไทยก็เป็นวิทยาศาสตร์ คนไทยเช่นกัน ก็เป็นวิทยาศาสตร์คนไทย คนไทย คือ มนุษย์เผ่าพันธุ์ที่กำเนิดและอาศัยใช้ชีวิตอย่างสอดคล้องบนดินแดนสุวรรณภูมิที่มันทั้งหมดถือเป็นระบบวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติที่ลงตัวสังคมไทยจึงต้องเป็นสังคมเชิงวิทยาศาสตร์ อย่างมีอาจปฏิเสธได้เปรียบเทียบประชาชนทุกคน คือ ทหาร ทหารในเครื่องแบบทุกคนมาจากประชาชน ทหารเป็นเสมือนเม็ดเลือดขาว ประชาชนพลเมืองทุกสาขาอาชีพ เป็นเสมือนเม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาวกับเม็ดเลือดแดงต่างล้วนเกิดมาจากไขกระดูกจากบรรดากระดูกทั้งหลายที่กระจายตัวอยู่เกือบทั่วทั้งร่างกาย ปรากฏการณ์ธรรมชาติของร่างกายมนุษย์เป็นเช่นนี้ ไขกระดูกนั้นเปรียบเสมือนได้กับเป็นกองทัพ กับเป็นหน่วยทหารที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ กองทัพทั้ง ๓ เหล่าทัพ ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ กับหน่วยทหารของมันที่กระจายอยู่ทั่วประเทศก็ถือว่าเป็นแหล่งผลิตทหารอาชีพกับเป็นแหล่งผลิตประชาชน พลเมืองดี ตามหลักวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาตินั้นเองมันเป็นวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติของมนุษย์ที่มนุษย์ทุกคนต้องเข้าใจให้ได้อย่างลึกซึ้ง ต่อต้านการเป็นทหาร แท้จริงแล้วมันเป็นเพียงเรื่องราวของคนไทยกลุ่มหนึ่ง ผู้ไม่รู้ไม่เข้าใจในวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติแม้แต่หน่อยเท่านั้น การไม่รู้เรื่องราวในทางวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติกรณี ทหารอาชีพเม็ดเลือดขาว ทหารกองประจำการและประชาชนพลเมืองดี คือ เม็ดเลือดแดง ที่มันต้องถูกผลิตขึ้นโดยกองทัพ หมายถึงว่า ก็ไม่ได้รู้ไม่เข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทยที่มันเป็นวิทยาศาสตร์ไปโดยปริยายด้วยความไม่รู้ความไม่เข้าใจในความเป็นวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยบนบริบทที่ซับซ้อนของมัน แต่ทว่าประเทศไทยในเชิงวิทยาศาสตร์กลับต้อง ถูกนำพาโดยกลุ่มคน ผู้ไม่รู้เรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติ จึงเกิดผลกระทบทางความมั่นคง มีขึ้นตามมาประเทศไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจึงตกอยู่ในสภาพขาดแคลนวิทยาศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง บุคคล (คนไทยบางคน) หรือกลุ่มคนไทยบางกลุ่มที่ไม่รู้เรื่องไม่เข้าใจวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาตินั้นถือเป็นชนวนเหตุสำคัญของความล่มสลายของสังคมไทย เป็นชนวนเหตุสำคัญของความล่มสลาย

ของประเทศไทย อย่างมีอรรถประโยชน์ หลักความจริงของวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติมันเป็นเช่นนั้น ต่อต้านการเป็นทหารมันถือเป็นปรากฏการณ์ที่ขัดแย้งกับวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติโดยสิ้นเชิง ต่อต้านการเป็นทหารมันจึงเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้สังคมไทยทำให้ชาติบ้านเมืองไทยก้าวไปสู่สภาวะล่มสลาย ในจังหวัดแต่ละก้าว ทีละเล็ก ทีละน้อย ระบบการเป็นทหาร ระบบทหารอาชีพ การสร้างเม็ดเงินเลือดขาว การสร้างทหารอาชีพโดยกองทัพโดยหน่วยทหาร ทหารอาชีพทุกคนล้วนมาจากประชาชน ระบบทหารอาชีพนั้นถือเป็นระบบที่เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพยิ่ง มันเปรียบเสมือนเม็ดเงินเลือดขาวที่มีความแข็งแกร่งที่ถูกสร้างมาจากไขกระดูกของร่างกายของตนเองนั้นเอง ทหารอาชีพจากสถาบันหลักทางทหารของประเทศไทย ดังนี้ จากสถาบันการศึกษาพื้นฐานโรงเรียนนายร้อย โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายสิบ โรงเรียนชุมพล โรงเรียนจำอากาศ จากสถาบันการศึกษาชั้นสูงทางทหาร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยการทัพของเหล่าทัพ โรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพ โรงเรียนชั้นนายพัน ผู้บังคับฝูง โรงเรียนชั้นผู้บังคับหมวด โรงเรียนชั้นประทวนในหลาย ๆ ระดับเม็ดเงินเลือดขาวของไทย อันหมายถึงทหารไทยจึงถือเป็นทหารหาญผู้มีความแข็งแกร่งยิ่ง กล่าวหาญยิ่ง ระบบทหารกองประจำการ ประชาชนพลเมืองดี การสร้างเม็ดเงินเลือดแดง การสร้างทหารกองประจำการ สร้างประชาชนพลเมืองดี โดยกองทัพโดยหน่วยทหาร ทหารประจำการทุกคนล้วนก็มาจากประชาชนพลเมืองดี ระบบทหารกองประจำการของประเทศไทยอันเสมือนเป็นการสร้างเม็ดเงินเลือดแดงมาจากไขกระดูกของร่างกายนั้นถึงปัจจุบันถือว่ามันตกอยู่ในสภาพพิศพาดบกพร่องมานาน ทหารกองประจำการ ๖ เดือน และทหารกองประจำการ ๑๒ เดือน ประชาชนพลเมืองดี ผู้เคยถูกเกณฑ์ให้มาเป็นทหาร รับใช้ชาติภายใต้การสร้างโดยกองทัพ โดยหน่วยทหารมาจนถึงปัจจุบันนั้นถูกสร้างขึ้นในระยะเวลาสั้นเกินไป (๖ ถึง ๑๒ เดือนเท่านั้น) ทหารกองประจำการอันหมายถึงประชาชนพลเมืองดี แท้จริงแล้วสมควรจะต้องถูกสร้างในระยะเวลา ๒ ปีเต็มเป็นอย่างน้อยให้กลายเป็นคนมีวินัย - มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง/ต่อส่วนรวมก่อนที่จะกลับไปใช้ชีวิตเป็นประชาชนพลเมืองดีในตลอดทั้งชีวิต เม็ดเงินเลือดแดงเหล่านี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถูกสร้างมาโดยไขกระดูกโดยกองทัพ โดยหน่วยทหาร บนระยะเวลา ๒๔ เดือนเต็ม โดยไม่มีข้อยกเว้น ในการนี้ ประเทศไทยจำเป็นต้องแก้พระราชบัญญัติรับราชการทหารพุทธศักราช ๒๔๙๗ เพื่อให้ชายไทยทุกคนต้องเข้ามารับใช้ชาติทำหน้าที่เป็นทหารกองประจำการระยะเวลา ๒๔ เดือน โดยไม่มีข้อยกเว้น ทหารกองประจำการบนระยะเวลา ๒๔ เดือน สามารถถูกสร้างให้เป็นคนมีวินัย ถูกสร้างให้เป็นคนมีวิชาชีพติดตัว โดยถูกสร้างขึ้นในกองทัพหรือในหน่วยทหารในทั่วทั้งประเทศซึ่งก็เสมือนกับการสร้างเม็ดเงินเลือดแดงจากไขกระดูกในข้อเปรียบเทียบในเชิงวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาตินั้นเอง เม็ดเงินเลือดแดงที่ไม่ได้ถูกสร้างมาจากไขกระดูกเสมือนกับว่าเป็นประชาชนที่มีได้ถูกสร้างมาจากกองทัพมาจากหน่วยทหาร มันอาจเปรียบเทียบได้เหมือนกับว่าเป็นการนำเม็ดเงินเลือดแดงจากนอกร่างกายมาใส่ไว้ให้อยู่ในร่างกาย มันอาจเกิดปฏิกิริยาต่อต้านตามมา ซึ่งข้อเท็จจริงในประเทศไทยในปัจจุบันก็เป็นเช่นนั้น มันปราศจากความแข็งแกร่ง มันจึงปราศจากคุณค่า มันหมายถึงความปราศจากเสียซึ่งภูมิคุ้มกันนั่นเอง ประเทศไทยนับแต่ได้มี

การบัญญัติและประกาศใช้พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเกณฑ์ทหารกองประจำการ ทำให้สังคมไทยอ่อนแอลงเรื่อยมาสังคมไทยกลายเป็นสังคมไร้วินัยอย่างน่าเสียดายแม้ว่าชนชาติไทยดั้งเดิมนั้นจะ (เคย) เป็นชนชาติผู้มีวินัย เป็นนักสู้ที่อาจหาญยิ่งที่กล้าหาญยิ่งก็ตาม ประเทศไทยนับแต่ได้บัญญัติและประกาศใช้พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเกณฑ์ทหารกองประจำการ แล้วนั้นก็ทำให้สังคมไทยเกิดความเหลื่อมล้ำชายไทยหลายคนไม่ต้องเป็นทหารสามารถหลีกเลี่ยงการเป็นทหารกองประจำการ ได้โดยมีกฎหมายเป็นเครื่องมือ ชายไทยส่วนหนึ่งสามารถเป็นทหารเพียงแค่ ๖ เดือนก็ได้ ชายไทยส่วนหนึ่งสามารถเป็นทหารระยะเวลาเพียง ๑๒ เดือนก็ได้ โดยที่ชายไทยอีกส่วนหนึ่งต้องเป็นทหาร ๒๔ เดือนหรือ ๒ ปีเต็ม กฎหมายฉบับนี้มันก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมขึ้นในสังคมไทย มันสร้างความแตกแยก แบ่งฝักแบ่งฝ่าย แบ่งความคิดในสังคม ทั้งนี้ความขัดแย้งในหมู่ชายไทยก็ได้มีเกิดขึ้นตามมา พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ ฉบับนี้ถูกบัญญัติออกมาโดยนัยสำคัญให้เป็นเครื่องมือเอื้ออำนวยแก่บรรดาบุตรหลาน ผู้มีการศึกษาของบรรดานักการเมืองหรือของผู้มีอำนาจอิทธิพล ในยุคสมัยนั้นโดยวัตถุประสงค์ของมันคือมิให้บรรดาบุตรหลานของเขาเหล่านั้นต้องออกไปทำการรบไปต่อสู้กับคอมมิวนิสต์อันเป็นการกระทำที่เป็นอันตรายยิ่งต่อชีวิต จะมีก็แต่ลูกหลานชาวไร่ชาวนา ผู้มิได้มีความรู้ มิได้มีการศึกษามากนักซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาสก็มิต้องถูกบังคับให้ไปเป็นทหารกองประจำการรับใช้ชาติในภารกิจที่เสี่ยงชีวิต ปรากฏการณ์เช่นนี้แท้จริงแล้วก็คือการเอาเปรียบสังคมกับการสร้างความไม่เป็นธรรมกับความเหลื่อมล้ำขึ้นในสังคมไทยโดยกฎหมายฉบับนี้นั่นเอง ปัจจุบันมันยังคงติดอยู่กับประเทศไทยมาจนถึงทุกวันนี้ ความน่ากังวลที่เกิดขึ้นตามมาในสังคมไทยในประเทศไทย คือ ชายไทยปัจจุบันละเลยการเป็นทหารกองประจำการ ชายไทยจำนวนไม่น้อยวิ่งเข้าวัดหวังพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้จับโดน ใบดำเพื่อมิให้ต้องไปเป็นทหารกองประจำการ มันสื่อถึงว่า ภูมิคุ้มกันของประเทศไทยของสังคมไทยได้ล่มสลายลงจนเป็นที่ประจักษ์แล้ว คนไทยกลุ่มหนึ่ง, นักการเมืองไทยกลุ่มหนึ่ง, นักปกครองไทยกลุ่มหนึ่ง และข้าราชการไทยกลุ่มหนึ่งกำลังคิดกันว่า จะกระทำทุกวิถีทาง มิให้ชายไทยทุกคนต้องไปเป็นทหารกองประจำการ คนกลุ่มนี้นิยมส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่ทหารกองประจำการ มาจากการเข้าสมัครเท่านั้น จะไม่เกณฑ์ทหารอีกต่อไป การคิดเช่นนี้คือการคิดที่เป็นหายนะยิ่งต่อชาติบ้านเมือง วันใดวันหนึ่งข้างหน้าประเทศไทยอาจจะไม่มีทหารกองประจำการหลงเหลือ ถึงจุดนั้นชายไทยทั้งชาติ ประชาชน คนไทยผู้เป็นเพศชายอาจจะจะเป็นประชาชน ผู้ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสิ้นเชิงก็ว่าได้เนื่องจากว่าไม่มีประชาชนคนใดผ่านการสร้างวินัย ผ่านการสร้างควมรับผิดชอบจากกองทัพอีกต่อไป ไม่มีใครผ่านการฝึกทหารมาจากกองทัพหรือจากหน่วยทหารอีกต่อไป เสมือนว่าบรรดาเมล็ดเลือดแดงของทั้งร่างกายมิได้ถูกผลิตมาจากไขกระดูกของตนเอง ปรากฏการณ์ที่กล่าวข้างต้นคือผลผลิตที่เป็นผลพวงมาจากวิถีคิดของกลุ่มคนผู้ไม่รู้เรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาตินั้นเองการคิดที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ถือเป็นอันตรายยิ่งต่อชาติ

บ้านเมือง การต่อต้านการเป็นทหารในประเทศไทยในประเทศไทยในขณะนี้แท้จริงก็คือ ผลผลิตของความคิดที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติอันถือเป็นอันตรายยิ่งต่อชาติบ้านเมือง

จากข้อมูลทั้งฝั่งผู้เสนอยกเลิกการเกณฑ์ทหาร คือ พรรคอนาคตใหม่ และฝั่งผู้เห็นถึงเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย คือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และจากบทความของนายทหารอากาศนายหนึ่ง ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของฝ่ายที่เห็นต่างอย่างสั้นเชิงดังนี้

ฝ่ายที่เสนอให้มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหารเห็นว่ากองทัพควรมีการปรับโครงสร้างใหม่ โดยการลดจำนวนกำลังพลทุกระดับลงมาเพราะปัจจุบันไม่ได้มีศึกสงครามแล้ว การมีกองทัพขนาดใหญ่ส่งผลถึงการสิ้นเปลืองทรัพยากรในทุก ๆ ด้าน ทหารกองประจำการในกองทัพควรให้เหลือเพียงครึ่งเดียวของที่มีอยู่ การมีทหารกองประจำการเยอะเกินไปไม่เกิดประโยชน์เพราะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของแผ่นดิน และมีการนำเอาทหารกองประจำการไปใช้งานไม่ตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบ เอาไปบริการส่วนตัว เอาไปใช้ประกอบธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งทั้งหมดเป็นการสิ้นเปลืองทั้งสิ้น กองทัพควรมีขนาดเล็กลงไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวนทหารกองประจำการที่น้อยจะสมดุลกับผู้สมัครใจเข้ามาเป็นทหารกองประจำการในปัจจุบัน ทหารกองประจำการจะไม่ถูกใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมอีก ทั้งหมดเป็นแนวคิดในการขจัดระเบียบกองทัพที่พรรคอนาคตใหม่ รวมถึงพรรคฝ่ายค้านอื่น ๆ ได้เสนอและออกแถลงการณ์ให้คนในประเทศเห็นด้วยเพื่อกดดันรัฐบาลให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

อย่างไรก็ตาม ทางฝ่ายที่มองเห็นถึงเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทยนั้น ได้กล่าวถึงด้านความมั่นคง กองทัพจะลดขนาดไม่ได้เพราะโครงสร้างของกองทัพออกแบบมารองรับความมั่นคงของชาติ หากมีการลดกำลังพลก็จะทำให้กระทบกระเทือนโครงสร้างและภารกิจ หากไม่มีกำลังพลปฏิบัติงานก็อาจต้องทดแทนด้วยเครื่องจักรซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นอยู่ดี ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าหากความต้องการกำลังพลทหารกองประจำการยังคงอยู่ที่ ๑๐๐,๐๐๐ คนต่อปี และผู้สมัครเพียง ๓๐,๐๐๐ คน และที่เหลือจะเอาจากที่ไหนถ้าไม่ใช้วิธีการเกณฑ์เข้ามา และการเพิ่มยอดคนสมัครจะทำได้อย่างเป็นรูปธรรมจะต้องเพิ่มแรงจูงใจอย่างมหาศาล เช่น ปรับค่าตอบแทน (เบี้ยเลี้ยง และเงินเดือน) ให้สูงขึ้น หรือสิทธิอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดก็จะกระทบต่องบประมาณแผ่นดินอยู่ดี และการปรับเงินเดือนทหารกองประจำการให้สูงขึ้นก็อาจไปกระทบกับชั้นเงินเดือนที่ต่ำสุดของนายทหารชั้นประทวน ซึ่งหากว่าชนชั้นก็ต้องปรับฐานเงินเดือนของทั้งระบบซึ่งจะกระทบต่องบประมาณมหาศาล

ระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการเข้ากองทัพในต่างประเทศ

ความแตกต่างทางแนวความคิดและเหตุผลทางยุทธศาสตร์ส่งผลต่อทำให้บางประเทศยังคงเลือกมีการเกณฑ์ทหารและบางประเทศยกเลิกการเกณฑ์ทหารไปแล้ว โดยในปัจจุบันมีหลายประเทศที่ยังไม่มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ตัวอย่างเช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน, สหพันธรัฐรัสเซีย, สาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตยูเครน, สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์, รัฐอิสราเอล, สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้), สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ), สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน), สาธารณรัฐสิงคโปร์, และราชอาณาจักรไทย เป็นต้น ในขณะที่มี ๔๕ ประเทศที่มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหารแล้ว ตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา, เครือรัฐออสเตรเลีย, ราชอาณาจักรเบลเยียม, สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี, สาธารณรัฐอินเดีย, ราชอาณาจักรสเปน, รัฐกาตาร์, สาธารณรัฐบัลแกเรีย, สหพันธรัฐมาเลเซีย, และราชอาณาจักรภูฏาน เป็นต้น ในตอนนี้ผู้วิจัยจะนำระบบการเกณฑ์ทหารในต่างประเทศบางประเทศมากล่าวถึง ทั้งในประเทศที่ยังมีการเกณฑ์ทหารอยู่ และในประเทศที่มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหารไปแล้ว

๑. สาธารณรัฐเกาหลี

สำหรับประเทศเกาหลีใต้ ระบบการเกณฑ์ทหารยังคงมีอยู่ แม้หลายคนสงสัยว่าประเทศที่เจริญแล้วอย่างเกาหลีใต้ทำไมยังต้องมีการเกณฑ์ทหาร ในความเป็นจริงเหตุผลในการคงระบบการเกณฑ์ทหารของเกาหลีใต้ คือ ประเทศเกาหลีใต้ยังคงวิเคราะห์ว่า เกาหลีเหนือยังคงเป็นภัยคุกคามที่สำคัญดังนั้นยังคงต้องมีการเสริมสร้าง และรักษาอำนาจกำลังรบของกองทัพไว้ตลอด แม้เกาหลีใต้จะมีประชากรมากกว่าเกาหลีเหนือ แต่ขนาดกำลังพลในกองทัพเกาหลีใต้น้อยกว่าเกาหลีเหนือ นอกจากนี้หลังจากทหารกองประจำการเกาหลีใต้ได้ปลดประจำการไปแล้วก็ยังคงมีการเรียกพลให้กลับมาฝึกเตรียมความพร้อมในลักษณะกองหนุนทุกปี ซึ่งความคล้ายคลึงกับประเทศไทยแต่เข้มข้นกว่า โดยระบบการเกณฑ์ทหารของเกาหลีใต้มี ๒ แบบ คือ

๑. เป็นทหารแบบประจำการปกติ (Active Duty Military Service) คือ บุคคลที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีความป่วยใด ๆ เข้ารับราชการทหารอยู่ในกฎระเบียบอันเข้มงวด มีการเลื่อนลำดับชั้นยศให้ และต้องพักอาศัยในกรมทหารจนปลดประจำการ

๒. ทหารที่ทำงานบริการสาธารณะ (Non Active Military Service) ทหารเหล่านี้ไม่มีการเลื่อนยศ แต่มีประกาศนียบัตรการประพฤติตัวดีมอบให้หากปฏิบัติงานได้ดี ทำงานเหมือนพนักงานราชการ เข้างานตั้งแต่ตอนเช้า เลิกงานตอนเย็น และมีวันหยุดสุดสัปดาห์ สามารถพักอาศัยที่บ้านได้แต่ต้องฝึกขั้นพื้นฐาน ทหารเหล่านี้อาจเป็นคนที่มร่างกายไม่สมบูรณ์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เหมือนประเภทแรก

เกาหลีใต้มีระยะเวลาที่จะต้องเข้าประจำการในกองทัพประมาณ ๒๑ ถึง ๒๔ เดือนแล้วแต่เหล่าทัพที่สังกัด ทหารบกและนาวิกโยธินเข้าประจำการเป็นเวลา ๒๑ เดือน ทหารเรือเป็นเวลา ๒๓ เดือน และทหารอากาศเป็นเวลา ๒๔ เดือน โดยมีอัตราเงินเดือนเริ่มต้นที่ ๘๑,๕๐๐ วอน หรือประมาณ ๒,๔๐๐ บาท สำหรับพลทหารใหม่ เมื่อปรับไปเป็นพลทหารชั้นหนึ่งจะได้รับเงินเดือน ๘๘,๒๐๐ วอนหรือประมาณ ๒,๖๐๐ บาท เมื่อปรับเป็นสิบโท จะได้รับเงินเดือน ๙๗,๕๐๐ วอน หรือประมาณ ๒,๙๐๐ บาท และเมื่อมียศสิบเอก จะได้รับเงินเดือน ๑๘๐,๐๐๐ วอน หรือ ประมาณ ๓,๒๐๐ บาท ซึ่งถ้าเทียบกับประเทศไทยแล้วประเทศเกาหลีใต้ จ่ายเงินเดือนพลทหารน้อยกว่าประเทศไทยมาก และขอยกเว้นที่ไม่ต้องเป็นพลทหารของชายชาวเกาหลีใต้จะมีดังนี้

๑. ขอยกเว้นทางด้านเกณฑ์สุขภาพ ซึ่งจะแบ่งเป็น ๔ ระดับ ถ้าเข้าข่ายระดับ ๔ จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเกณฑ์เข้ากรมกอง
๒. การทุพพลภาพที่สามารถเห็นได้เด่นชัดทางภายนอกหรือมีติดยาเสพติด
๓. การเป็นบุคคลต้องโทษในเรือนจำนานกว่า ๑ ปี ๖ เดือน
๔. มีการแปลงเพศมาแล้ว
๕. ขอยกเว้นทางการดำรงชีวิต ได้แก่ บุคคลที่กำพร้าบิดามารดาทั้งหมดก่อนอายุ ๑๓ ปี และอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้ามากกว่า ๕ ปี บุคคลที่ไม่มีเอกสารระบุว่าบิดามารดาเป็นใคร บุคคลที่มีสมาชิกในครอบครัว ๔ คน ขึ้นไป บุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า ๔๗,๐๐๐ บาทต่อเดือน และบุคคลที่แต่งงานแล้วมีบุตรมากกว่า ๓ คนขึ้นไป

๒. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

ประเทศเกาหลีเหนือ ถือว่าเป็นประเทศที่มีระบบการเกณฑ์ทหารที่เข้มข้นที่สุดประเทศหนึ่ง และมีระยะเวลาในการบังคับพลทหารอยู่ในกองประจำการนานที่สุดในโลกซึ่งคือ ๑๓ ปี โดยประเทศเกาหลีเหนือมีการเกณฑ์ทหารทั้งผู้ชายและผู้หญิง ช่วงระยะเวลาการเกณฑ์ทหารตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี และปลดประจำการอายุ ๓๐ ปี ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช ๑๙๙๖ จนถึงปัจจุบัน การคัดเลือกในสัดส่วนทหารชาย ๙ คน ต่อทหารหญิง ๑ คน ทั้งนี้ประเทศเกาหลีเหนือให้ความสำคัญสูงสุดกับการพัฒนาศักยภาพของกองทัพและยังคงเสริมสร้างอำนาจกำลังรบในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านกำลังพล แม้จะมีการพัฒนาระบบอาวุธนิวเคลียร์ก็ตาม การเกณฑ์ทหารในปีคริสต์ศักราช ๑๙๕๘ เกณฑ์เมื่ออายุครบ ๑๗ ปี ต่อมาในปีคริสต์ศักราช ๑๙๙๓ เป็นปีที่เศรษฐกิจตกต่ำ นายคิม จ็อง-อิล ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกองทัพ ได้ประกาศขยายระยะเวลาเกณฑ์ทหารเป็น ๑๐ ปี ทุกเหล่าทัพ แต่กลับถูกมองว่าเป็นการนำทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถต่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้มาใช้ในทางสูญเปล่า และในปีคริสต์ศักราช ๑๙๙๖ เศรษฐกิจตกต่ำ ประกอบกระแสการปฏิวัติผู้นำประเทศ คิม จ็อง-อิล ผู้นำสูงสุดขณะนั้นได้ขยายเวลาการประจำการของพลทหารไปอีก โดยให้ปลดประจำการอายุ ๓๐ ปี และมีการสั่งประหารข้าราชการ ทหาร และพลเรือนที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ ซึ่งการประจำการ ๑๓ ปี ของพลทหารในกองทัพเกาหลีเหนือยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน

อัตราผลตอบแทนพลทหารของกองทัพเกาหลีเหนือ นั้น ไม่มีการจ่ายเงินเดือน เป็นเงินก้อนจะมีเฉพาะการปันส่วนอาหารและไม่มีสวัสดิการที่มากนัก ยกเว้นเรื่องการฝึกวิชาชีพ เตรียมความพร้อมหลังปลดประจำการเท่านั้น

๓. สาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศที่ให้ความสำคัญกับการเกณฑ์ทหาร โดยเริ่มมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตคนในประเทศตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี ที่ถือว่าเป็นช่วงอายุก่อนเข้ารับราชการ เรียกว่า ก่อนการเข้าเกณฑ์ทหาร (Pre-enlistment) ในช่วงอายุนี้ หากเด็กผู้ชายต้องการเดินทางออกนอกประเทศจะต้องทำเรื่องขออนุญาต (Exit permit) ซึ่งหากเดินทางเกินระยะเวลาสามเดือน หรือนานกว่านั้น จะต้องทำการวางเงินประกันเป็นจำนวน ๗๕,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือร้อยละ ๕๐ ของรายได้ของบิดามารดาด้วยกัน และจะไม่ได้คืนหากไม่กลับมารับใช้ชาติ เมื่ออายุครบ ๑๘ ปีจะต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร (Enlistment) โดยต้องรายงานตัวเพื่อเข้ารับราชการทหารที่เรียกว่า National Service (NS) ทุกนายอย่างไม่มีข้อยกเว้น ทั้งนี้สามารถทำเรื่องผ่อนผันได้ในกรณีที่ต้องการศึกษาให้จบในระดับมหาวิทยาลัยก่อน ในการฝึกพื้นฐานของทหารเกณฑ์ประเทศสิงคโปร์จะไม่แตกต่างจากประเทศไทยมากนัก และมีโอกาสได้เข้ารับการฝึกในต่างประเทศ เช่น บรูไน ใต้หวัน และประเทศไทยด้วย หลังได้รับการฝึกพื้นฐานแล้ว ทหารเกณฑ์จะถูกจัดให้ประจำการตามหน่วยงานที่มีอยู่ ๓ หน่วย เป็นระยะเวลา ๒ ปี โดยไม่สามารถขอเลือกเองได้ ได้แก่ หน่วยงานกองทัพสิงคโปร์ (Singapore Armed Forces หรือ SAF), หน่วยงานตำรวจสิงคโปร์ (Singapore Police Force หรือ SPF) และหน่วยงานกองกำลังป้องกันประเทศสิงคโปร์ (Singapore Civil Defence Force หรือ SCDF) อย่างไรก็ตาม ทหารเกณฑ์สามารถขอลากลับบ้านได้ในวันเสาร์ และอาทิตย์ หากไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่ และสามารถลาป่วย หรือลาก็ได้ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ รัฐบาลสิงคโปร์ได้ปรับเบี้ยเลี้ยงจากเดิม ๘๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อเดือนเป็น ๕๖๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อเดือน หรือประมาณ ๑๔,๐๐๐ บาท และเมื่อปลดประจำการ ทหารเกณฑ์จะต้องกลับมาเข้ารับการฝึกทบทวนที่เรียกว่า Operationally Ready National Service หรือ ORNS จนครบ ๑๐ ครั้งหรือมีอายุถึง ๔๐ ปี

๔. สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ใช้การเกณฑ์ทหารแบบสมัครใจ โดยเรียกกองทัพที่มาจากอาสาสมัครใจว่า “กองทัพอาสาสมัครล้วน (All Volunteer Forces หรือ AVF)” ซึ่งมีแนวคิดการจัดตั้งกองทัพอาสาสมัครล้วนในระหว่างสงครามเวียดนาม โดยนาย ริชาร์ด นิกสัน เป็นประธานาธิบดี เนื่องจากเกิดกระแสต่อต้านสงครามเวียดนามในหมู่วัยรุ่นและเยาวชน หลังจากทำการศึกษาแล้วได้ข้อค้นพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถยกเลิกการบังคับเกณฑ์ทหารได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ จึงเรื่องมีการเปลี่ยนมาใช้ในการเกณฑ์ทหารแบบสมัครใจในปีคริสต์ศักราช ๑๙๖๒ (Bernard D. Rostker, 2016)

ผู้ชายและผู้หญิงที่ต้องการรับราชการทหารแบบสมัครใจ จะต้องเป็นพลเมืองสหรัฐอเมริกา (U.S. Citizen) หรือเป็นผู้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ถาวรชอบด้วยกฎหมายของสหรัฐอเมริกา (Lawful Permanent Resident) และมีบัตรประจำตัวรับรองความถูกต้องของสถานภาพผู้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ถาวรของคนต่างด้าวในสหรัฐอเมริกา ที่เรียกว่า กรีนการ์ด (Green Card) สามารถสมัครเกณฑ์ทหารตั้งแต่มียายุ ๑๗ ปี และได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง หรือสมัครได้ด้วยตนเองเมื่ออายุครบ ๑๘ ปี โดยแต่ละกองทัพจะจำกัดอายุสำหรับการสมัครรับราชการแตกต่างกัน กล่าวคือ กองทัพบกสามารถสมัครได้โดยมีอายุไม่เกิน ๓๔ ปี, กองทัพเรือมีอายุไม่เกิน ๒๘ ปี, เหล่านาวิกโยธิน และกองทัพอากาศมีอายุไม่เกิน ๓๙ ปี และหน่วยยามฝั่งมีอายุไม่เกิน ๓๑ ปี ผู้สมัครจะต้องมีวุฒิการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบวุฒิมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (General Educational Development หรือ GED) และผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางกายตามมาตรฐานของกองทัพสหรัฐ เมื่อผ่านขั้นตอนการเกณฑ์ทหารพร้อมรับการฝึกพื้นฐานและเฉพาะทาง จะต้องประจำการเป็นระยะเวลา ๔ ปี และจึงสามารถเลือกได้ว่าจะรับราชการต่อหรือปลดประจำการ

การเกณฑ์ทหารแบบสมัครใจของสหรัฐอเมริกาได้รับความสนใจจากพลเมืองเป็นจำนวนมาก และสหรัฐอเมริกามีทหารเป็นอันดับ ๓ ของโลกรองจากจีน และอินเดีย เนื่องจากพลเมืองให้ความสนใจจากรายได้ และสวัสดิการ โดยทหารยศต่ำสุดมีรายได้เดือนละ ๑,๖๓๘ เหรียญดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อประจำการนานขึ้นจะได้รับเงินเดือนเพิ่มตามลำดับ นอกจากนี้ ทหารยังได้รับสวัสดิการต่าง ๆ โดยสิทธิประโยชน์นั้นมีผลไปถึงสมาชิกครอบครัวด้วย เช่น ประกันสุขภาพ สินเชื่อบ้าน ทุนการศึกษา ประกันชีวิต การจัดหางานให้หลังปลดประจำการ รวมไปถึงเงินบำนาญตลอดชีวิตหากประจำการมากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ในสหรัฐอเมริกายังพบว่ามีกฎหมายบังคับเกณฑ์ทหารที่ระบุไว้ว่า จะต้องลงทะเบียนเมื่อมีช่วงอายุระหว่าง ๑๘ ถึง ๒๕ ปี เพื่อเรียกให้เข้ารับราชการ แต่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในทางปฏิบัติ ดังนั้นสหรัฐอเมริกาจึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่ใช้การเกณฑ์ทหารแบบสมัครใจอย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม การเข้ารับราชการทหารแบบสมัครใจที่มีรายได้ และสวัสดิการที่ดีมากกว่าการบังคับเกณฑ์ทหารเมื่อถึงอายุที่กำหนดยังมีข้อจำกัดหลาย ๆ อย่าง แมตทิว ซี กุตแมนน์ (Gutmann & Lutz, 2010) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกองทัพของสหรัฐอเมริกา ในช่วงสงครามอิรัก พบว่า ระบบเกณฑ์ทหารแบบสมัครใจยังมีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น ทหารหลายนายถูกบังคับให้ประจำการต่อ ทั้งที่หมดอายุสัญญาและไม่ประสงค์จะประจำการต่อ เมื่อทหารต้องการดำเนินเรื่องยื่นคำร้องเพื่อไม่ขอมีส่วนร่วมในกองทัพอีก มักถูกขัดขวางหรือถ่วงเวลา รวมถึงโดนสั่งจำคุกด้วยข้อหาต่าง ๆ และพบว่าคนผิวขาว ๒ ใน ๕ คนเข้ามาเป็นทหารเพราะต้องการรับใช้ชาติ และต้องการผจญภัย ขณะที่คนสัญชาติแอฟริกันอเมริกันกว่าครึ่งเข้ามาเป็นทหารเพราะต้องการเข้ารับการศึกษา สวัสดิการและเงินเดือน ที่แสดงถึงความเหลื่อมล้ำของคนแต่สัญชาติในสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ยังพบว่ากองทัพของสหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องใช้งบประมาณมหาศาลไปกับโฆษณาชวนเชื่อเพื่อดึงดูดพลเมืองเข้ามาสมัครเป็นทหารประจำการให้ครบตามต้องการของกองทัพอีกด้วย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการวิจัย

๑. แนวคิดและทฤษฎีการจูงใจในการทำงาน

๑.๑ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม โดยทฤษฎีได้ศึกษาเฉพาะความต้องการของมนุษย์ และมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของมาสโลว์ โดยมาสโลว์เชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ (Wanting Animal)” และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจ และเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้ว ก็ยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ที่เป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยความปรารถนาของมนุษย์นั้นติดตัวมาแต่กำเนิด และความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของความปรารถนาตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need –Hierarchy Conception of Human Motivation) มาสโลว์ได้เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไป โดยอธิบายว่า มนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้น เริ่มจากการดิ้นรนตอบสนองความต้องการขั้นต่ำสุดก่อน เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจึงแสวงหาทางสนองความต้องการขั้นสูง แต่เดิมนั้น ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ แบ่งออกได้เป็น ๕ ลำดับขั้น ได้แก่ ต่อมาได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมและแบ่งลำดับขั้นความต้องการลำดับที่ ๕ โดยให้รายละเอียดเป็น ๓ ลำดับเป็นความต้องการขั้นสูง (Being Needs or Growth Needs) รวมทั้งหมดเป็น ๗ ลำดับ (Boeree, 2006 : 2) ซึ่งลำดับขั้นความต้องการที่ ๑ ถึง ๔ เป็นความต้องการระดับต้น หรือ ระดับขาดแคลน (Deficiency Needs) (ปราณี รามสูต, ๒๕๔๘ : ๒๑๔-๒๑๕) มาสโลว์ได้เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้เป็นลำดับดังนี้

๑.๑.๑ ลำดับขั้นที่ ๑ ความต้องการทางสรีระหรือด้านร่างกาย (Physical or Biological Needs)

ความต้องการที่มีอำนาจมากที่สุดและสามารถสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมด คือ ความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม

ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจน ความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ความอยู่รอดของร่างกายและของอินทรีย์ความพึงพอใจที่ได้รับ ในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการ ในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับ ความพึงพอใจ บุคคลนั้นก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่น ๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป

๑.๑.๒ ลำดับขั้นที่ ๒ ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

เมื่อความต้องการทางสรีระหรือด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้ว มนุษย์จะเริ่มความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การคุ้มครองป้องกัน รักษาความอบอุ่นใจ ความปราศจากอันตรายจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม โดยความต้องการ ความปลอดภัยนี้จะสังเกตเห็นได้ง่ายในทารกและเด็กเล็ก เนื่องจากทารกและเด็กเล็กนั้นต้องการ ความช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น รวมถึงผู้ใหญ่ที่ต้องการความมั่นคงในการดำเนิน เช่น ความมั่นคงในครอบครัว การมีบ้านแข็งแรงปลอดภัย มีความรักใคร่ปรองดองกันในครอบครัว มีความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ มีหลักประกันชีวิต มีผู้ดูแลเอาใจใส่ยามชรา ยามเจ็บไข้ เป็นต้น

๑.๑.๓ ลำดับขั้นที่ ๓ ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belongingness Needs)

หลังจากที่ได้รับการตอบสนองในสองลำดับความต้องการขั้นข้างต้นแล้ว ความต้องการทางด้านสังคมและความรักซึ่งเป็นความต้องการในระดับที่สูงขึ้นจะเข้ามามีบทบาท มนุษย์ล้วนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีความผูกพันกับผู้อื่นหรือ มีความสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของหมู่ เช่น ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนร่วมองค์กร ต้องการการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในฐานะสมาชิกของกลุ่ม ความต้องการทางด้านสังคมนี้ มักจะเป็นไปในรูปของความต้องการที่ก่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้มีความสำคัญต่อสังคม กลุ่มนั้น รวมทั้งต้องการที่จะมีสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นความต้องการทางด้านจิตใจ

๑.๑.๔ ลำดับขั้นที่ ๔ ความต้องการเกียรติศักดิ์ศรีการยอมรับจากผู้อื่น (Esteem Needs)

คือ ความต้องการให้เกิดความเคารพตนเอง (Self - respect) ให้มีความรู้สึกที่ตนเองเป็นผู้ประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับเช่นนั้นจากผู้อื่น ความต้องการ สถานภาพ ความมีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นส่วนสำคัญของความต้องการเคารพยกย่องในความสามารถ และรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ที่มีประโยชน์ และมีความสำคัญในสังคม เช่น ได้รับความไว้วางใจ จากผู้บังคับบัญชาให้ทำงานสำคัญ การถูกยกย่องชมเชยให้กำลังใจต่อสาธารณะ หรือการให้ได้รับ

ตำแหน่งระดับที่สูงขึ้น เป็นต้น มาสโลว์กล่าวว่าจะมีมนุษย์เพียงบางส่วนที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในลำดับขั้นนี้

๑.๑.๕ ลำดับขั้นที่ ๕ ความต้องการตระหนักรู้ เข้าใจสรรพสิ่ง (Need to Know and Understand)

คือ ความต้องการความรู้ อยากเข้าใจ อยากมีความสามารถ อยากมีทักษะ และประสบการณ์ ลำดับขั้นนี้เป็นขั้นที่มนุษย์จะรู้ว่าต้องการความรู้อะไร เช่น มีความสนใจทางด้านธุรกิจ จึงเริ่มหาข้อมูลความรู้เพื่อพัฒนาตัวเอง เสริมความสามารถ ซึ่งปกติแล้วการที่มนุษย์จะสนใจบางสิ่งบางอย่างอย่างแท้จริง และมีความต้องการหาความรู้ประกอบเพื่อพัฒนาความสนใจ หรือแม้กระทั่งทักษะบางอย่างนั้นเป็นเรื่องที่ยากระดับหนึ่ง จึงถือว่าเป็นความต้องการขั้นสูง

๑.๑.๖ ลำดับขั้นที่ ๖ ความต้องการทางสุนทรียะ ความดีงาม (Aesthetic Needs)

คือ ความต้องการบรรลุด้านความงาม คุณธรรม และความละเอียดอ่อนทางจิตใจ รู้สึกถึงการทำความดี เช่น เมื่อมนุษย์มีการรับรู้เรื่องคุณธรรมความดี จึงมีความสนใจในหลักคำสอนทางศาสนา หรือ ต้องการเห็นความงามจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา จึงหาของประดับตกแต่งเพื่อทำให้เรารู้สึกดีมากขึ้น เมื่ออยู่ในบ้าน

๑.๑.๗ ลำดับขั้นที่ ๗ ความต้องการได้ใช้ความสามารถสูงสุดแห่งตน หรือต้องการตระหนักในศักยภาพส่วนตน (Self-actualization Needs)

ความต้องการลำดับขั้นนี้ถือว่าเป็นความต้องการสูงสุดแห่งความเป็นมนุษย์ มักเรียกว่าความต้องการความสำเร็จ ซึ่งการเกิดขึ้นได้ต้องเสริมสร้างให้เกิดความต้องการตั้งแต่ลำดับขั้นแรกมาจนถึงขั้นสูงสุด หรือ สร้างความรู้สึกพอมีความรู้สึกรู้ว่าได้รับประสบการณ์สูงสุดแล้ว กล่าวคือ เผชิญสถานการณ์หรือได้รับประสบการณ์เข้มข้นบางประการด้วยตนเองจนตระหนักในสภาพความเป็นจริงแห่งชีวิต เรียกบุคคลลักษณะนี้ว่า ผู้เข้าถึงปรัชญาชีวิต หรือ ผู้เข้าถึงสัจธรรมแห่งชีวิต

๑.๒ ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Existence Relatedness Growth Theory หรือ ERG Theory)

เคลย์ อัลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกา ผู้พัฒนาทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่า “อี.อาร์.จี” แปลว่า “ชีวิต สัมพันธ์ ก้าวหน้า” อันเป็นความต้องการสำคัญของแรงจูงใจในการทำงานตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช ๑๙๖๙ (Alderfer, 1969 : 251) โดยอัลเดอร์เฟอร์มีความเชื่อเพิ่มเติมว่าความต้องการของคนเรามีอิทธิพลกลับไปกลับมา และข้ามขั้นได้ ความต้องการไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับขั้น จึงได้สรุปรวมความต้องการของมนุษย์และลดความซับซ้อนของลำดับขั้นในทฤษฎีของมาสโลว์ลงเหลือเพียง ๓ ประการ (สมยศ นาวิการ, ๒๕๔๐ : ๓๐๗ - ๓๐๙) โดยทั้ง ๓ ประการมีอิทธิพลมากต่อแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลดังนี้

๑.๒.๑ ความต้องการคงชีวิต (Existence Needs หรือ E) เป็นความต้องการทางกายเพื่อดำรงชีวิตอยู่รอดปลอดภัย ซึ่งบุคคลจะพอใจงานจากการได้รับค่าตอบแทน ผลกำไร สวัสดิการ สิ่งแวดล้อมที่เสริมสุขภาพ และงานที่ปลอดภัย ไร้ความเสี่ยง หากมีสิ่งเหล่านี้เพียงพอเพียงก็จะสร้างแรงจูงใจในการทำงานได้สูง แต่ถ้าขาดแคลนก็อาจหมดงาน เลี่ยงงาน และขาดงานบ่อย เป็นการรวมความต้องการขั้นที่ ๑ และ ๒ ของทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์เข้าไว้ด้วยกัน ได้แก่ ความต้องการทางสรีระหรือด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัย

๑.๒.๒ ความต้องการสัมพันธ์ภาพ (Related Needs หรือ R) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ต่อกันระหว่างบุคคลในองค์กร หมายถึงความต้องการทุกรูปแบบที่มีความหมายความสำคัญในเชิงมนุษยสัมพันธ์ เช่น ความต้องการที่จะเป็นผู้นำ หรือมีศรัทธาเป็นหัวหน้า ความต้องการที่จะเป็นผู้ตาม และความต้องการอยากมีสายสัมพันธ์ทางมิตรภาพกับผู้อื่น ซึ่งตรงกับความต้องการลำดับขั้นที่ ๓ ของมาสโลว์ อัลเดอร์เฟอร์ให้ความสำคัญกับความต้องการด้านนี้มาก เพราะถือว่ามนุษย์จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มพวกพ้อง (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๓๕ : ๓๙๐)

๑.๒.๓ ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs หรือ G) เป็นความต้องการส่วนบุคคลที่จะเติบโตและพัฒนาตามอัตรา ซึ่งบุคคลที่พอใจในงานประเภทที่มีโอกาส ใช้ความรู้ความสามารถ และทักษะประสบการณ์อย่างเต็มที่ จะมีแรงจูงใจในการทำงานสูง สำหรับชีวิตจริงในองค์กรนั้น ความต้องการที่จะได้รับความรับผิดชอบเพิ่มหรือความต้องการอยากได้ทำกิจกรรมใหม่ ๆ อีกหลายด้านมากขึ้นเหล่านี้จัดอยู่ในประเภทความต้องการก้าวหน้าเติบโตทั้งสิ้น ความต้องการนี้จะเปรียบได้กับความต้องการที่เกียรติ และความสำเร็จของชีวิตตามทฤษฎีของมาสโลว์

ทั้งนี้สามารถสรุปขั้นต้นทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ และทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ได้ว่า มนุษย์จะมีการพัฒนาเมื่อต้องการรู้จักตนเอง และแสวงหาความสมบูรณ์ให้ตนเอง โดยเน้นความสำคัญของเอกลักษณ์ของบุคคล ค่านิยมส่วนตัว ความเจริญเติบโตของบุคคล เลือกในสิ่งที่ตนสนใจ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก ค่าตอบแทน ผลกำไร สวัสดิการ และงานที่ปลอดภัยไร้ความเสี่ยง ได้รับการยอมรับนับถือ สามารถอนุমানกับการเป็นทหารนั้นถือได้ว่าสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้อย่างยิ่ง เนื่องจากทหารเป็นผู้มีศักดิ์ศรี มีเกียรติ และได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ตลอดจนความก้าวหน้าในชีวิตมีความสัมพันธ์กันการร้องขอเข้ากองประจำการ

๒. ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ

๒.๑ ซีคอร์ด พอล เอฟ และคาร์ด ดับปลิว แบคแมน (Cecord Pual F and Card W Backman) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกอาชีพของมนุษย์ไว้ว่าบุคคลใดจะเลือกอาชีพใด จะขึ้นอยู่กับที่บุคคลนั้นเห็นว่าอาชีพใดดี หรือเป็นที่พึงปรารถนาอาชีพอย่างไร มากน้อยเพียงใด ส่วนปัจจัยอย่างอื่นที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพนั้นคือ ภูมิหลังต่าง ๆ

เช่น อาชีพของบิดามารดา สภาพทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวรวมทั้งความสามารถทางกาย และสติปัญญา (กฤษณา วงษาสันต์, ๒๕๒๔ : ๑๔ อ้างถึงใน ปริญา แต่แดงเพชร, ๒๕๔๒ : ๑๐)

๒.๒ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) ได้ตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพ มาจากผลจากการสังเกตของเขาและของคนอื่น ๆ เกี่ยวกับความสนใจ ลักษณะและพฤติกรรมของ บุคคล ซึ่งได้วิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น ๖ ประเภท และโดยใช้แบบ สำนวนพบว่า การเลือกอาชีพนั้นขึ้นอยู่กับความคิดพื้นฐาน ๔ ประการ (Holland, 1973 : 2 - 4)

๒.๒.๑ บุคลิกภาพของคนทั่วไปแบ่งออกเป็น ๖ ลักษณะตามความสนใจ อาชีพประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

๒.๒.๑.๑ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงาน ช่างฝีมือ และกลางแจ้ง (Realistic)

๒.๒.๑.๒ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบการใช้ปัญญา และความคิดแบบ นักวิชาการ (Investigative)

๒.๒.๑.๓ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงาน ศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic)

๒.๒.๑.๔ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภท งานบริการการศึกษาและสังคม (Social)

๒.๒.๑.๕ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงาน จัดการและค้าขาย (Enterprising)

๒.๒.๑.๖ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงาน สำนักงาน และเสมียน (Conventional)

บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่าง วัฒนธรรมต่าง ๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย ศักดิ์ตระกูล บิดามารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้ก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบจะกลายเป็นความสนใจ นำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ท้ายที่สุดความสนใจและความสามารถ เฉพาะจะกำหนดให้บุคลิกคิดรับรู้และแสดงเอกลักษณ์ของตน

๒.๒.๒ สิ่งแวดล้อมของบุคคลแบ่งได้เป็น ๖ อย่างตามความสนใจมีผลต่อ การอาชีพประเภทต่าง ๆ เช่นกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างจะถูกครอบงำโดยบุคลิกภาพ ดังนั้นบุคคล กลุ่มเดียวกันจึงมักมีลักษณะต่าง ๆ คล้าย ๆ กัน

๒.๒.๓ บุคคลจะหันหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะ ใช้ความสามารถของเขาเปิดโอกาสให้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของบุคคลนั้น ๆ

๒.๒.๔ พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เมื่อเราทราบถึงบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม จะทำให้ทราบถึงผลที่จะตามมา ซึ่งได้แก่ การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษา และสังคม

นอกจากการวิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น ๖ ประเภทข้างต้นแล้ว ฮอลแลนด์ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความคิดพื้นฐาน ๔ ประการดังนี้

๑. ความสอดคล้องต้องการ (Consistency) บุคลิกภาพบางลักษณะมีความสอดคล้องต้องการ เช่น บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้งกับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค หรือบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมือนกับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม

๒. ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปกติ บุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ปะปนอยู่บ้าง แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่า บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

๓. ความเหมาะสมกัน (Congruence) บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมต้องมีความเหมาะสม เช่น สิ่งแวดล้อมของผู้ที่มีความสนใจประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง ย่อมเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทนี้มากกว่าบุคลิกภาพของ ผู้ที่มีความสนใจประเภทอื่น

๔. การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด และต่างก็มีความสัมพันธ์ภายในกันอยู่ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพ ลักษณะอื่นได้ด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่าทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์มีแนวคิดพื้นฐาน ๒ แนวคิด คือ การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และแบบสำรวจความสนใจคือแบบสำรวจบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพ คือ การกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิต ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะ

จากทฤษฎีของซีคอร์ด พอล เอฟ และคาร์ต ดับปลิว แบคแมน และทฤษฎีของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ สามารถอนุมานได้ว่าทหารกองเกินจะตัดสินใจร้องขอ หรือไม่ร้องขอขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้ คือ อาชีพ รายได้ การศึกษาของตนเองและของบิดามารดาของทหารกองเกิน

๓. ทฤษฎีบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับบทบาทของการสื่อสารมวลชน ในการบอกข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ โดยการสื่อสารมวลชนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนในด้านต่อไปนี้

๓.๑ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

ความรับผิดชอบต่อสังคม ถือเป็นส่วนหนึ่งของบรรทัดฐานของสื่อมวลชน ที่อธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของสังคม (พัชระ เชงวิลาศ, ๒๕๕๑ : ๓๘) โดยสื่อมวลชนจะต้องสนับสนุนระบบการเมืองด้วยการเสนอข่าวสาร และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนรวม เพิ่มพูนสติปัญญาของสาธารณชน และส่งเสริมกระบวนการทางประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้เกิดความสามารถ ในการปกครองตนเอง สนับสนุนระบบเศรษฐกิจ หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่อาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรม ความรุนแรง ความไม่สงบ หรือความแตกแยกในสังคม และจะต้องสะท้อนความคิดเห็น ที่แตกต่างรวมทั้งเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นด้วย

๓.๒ ด้านการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting)

การกำหนดวาระข่าวสาร เป็นบทบาทของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่เป็น ผู้กำหนดประเด็นให้กับสังคมโดยการนำเสนอข่าวที่ได้มีการประเมินคุณค่าของแต่ละข่าว ว่ามีความสำคัญในระดับใด และนำเสนอข่าวซ้ำ หรือเผยแพร่บ่อยครั้งซึ่งเป็นการทำให้ผู้รับสารตระหนัก ถึงความสำคัญของข่าวดังกล่าว (อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี และพงศ์ภัทร อนุมิตราชกิจ, ๒๕๕๔ : ๗๒)

๓.๓ ด้านแนวคิดคุณค่าข่าว (News Values)

การที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะถูกให้ความสนใจคัดเลือกนำเสนอผ่าน สื่อมวลชนไปยังสาธารณชนได้นั้น การสื่อมวลชนจะต้องมีการประเมินคุณค่าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นั้น ๆ ว่ามีคุณลักษณะสำคัญของข่าวน้อยเพียงใด ก่อนที่จะเลือกนำเสนอข่าวนั้น ประเด็นสำคัญ ในการพิจารณาคูณลักษณะสำคัญของข่าวนั้น โดยพิจารณาภายใต้มุมมองของการเป็นผู้รับข่าวสาร มิใช่ในบทบาทของการเป็นผู้ส่งสารแต่เพียง ฝ่ายเดียว เพราะหน้าที่สำคัญของการเป็นผู้สื่อข่าวที่ดีนั้น คือ การรายงานข่าวที่ประชาชนอยากรู้ ควรรู้ และต้องรู้ ควรเลือกคำนึงถึงประโยชน์ของสังคม และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและครบถ้วน

๓.๔ ด้านจริยธรรมสื่อมวลชน (Media Ethics)

จริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน เป็นหลักปฏิบัติที่สื่อมวลชน ควรยึดถือ ในการนำเสนอข่าวสาร โดยบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนในการรายงาน ข่าวนั้น ต้องอยู่ภายใต้กรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณ แม้ว่าสื่อมวลชนจะมีสิทธิ เสรีภาพในการ นำเสนอข่าวสาร เพื่อเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชน เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ ผิดพลาดขึ้น ก่อนที่สื่อมวลชนจะตัดสินใจรายงานข่าวใดข่าวหนึ่ง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงหลักคือ เรื่องจริยธรรมของสื่อมวลชน ซึ่งจริยธรรมเป็นหลักธรรม ที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้อง ผิดของการประพฤติปฏิบัติ เป็นเรื่องของความสมัครใจ

จากทฤษฎีบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมสามารถอนุมานได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ การร้องขอฯ และไม่ร้องขอเข้ากองทหารประจำการ คือ สื่อโฆษณา อันได้แก่ วิทยู โทรทัศน์

หนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อนทหารที่เป็นทหารกองประจำการอยู่แล้ว และจากหน่วยงานราชการที่ส่งเอกสารให้ทราบ

๔. ทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม (The Multiple Factors Theory of Decision Making and Social Action)

รีดเดอร์ (William W. Reeder) นักสังคมวิทยาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคล และตั้งเป็นทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมขึ้น รีดเดอร์ได้อธิบายว่า เหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลนั้นมาจากปัจจัยหลายประการประกอบกันช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ และการตัดสินใจแต่ละครั้งของเหตุผลที่รวมกันอาจเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ (Reeder, 1971 อ้างถึงใน สิทธิพิณธ์ ยศยอดยิ่ง, ๒๕๔๗ : ๒๐) โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

๔.๑ เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals)

ความมุ่งหมายเพื่อการบรรลุผลนั้นผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายไว้ก่อนล่วงหน้าและพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายนั้น ๆ

๔.๒ ความเชื่อ (Belief Orientation)

ความเชื่อเกิดจากความคิดความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการเลือกการกระทำทางสังคม

๔.๓ ค่านิยม (Value Standard)

ค่านิยมนิสัย และธรรมเนียม คือ สิ่งที่บุคคลยึดถือให้เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเองค่านิยมนั้น เป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่ง แต่มีลักษณะถาวรโดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น

๔.๔ นิสัย และธรรมเนียม (Habit and Customs)

นิสัย และธรรมเนียม คือ แบบอย่างที่สังคมกำหนดไว้แล้ว และมีการสืบทอดต่อกันมาด้วยประเพณี

๔.๕ การคาดหวัง (Expectation)

การคาดหวัง คือ ท่าทีของบุคคลอื่นที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวโดยความคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

๔.๖ ข้อผูกพัน (Commitments)

ข้อผูกพันคือ สิ่งที่ผู้กระทำ เชื่อว่าเขาจะมีความผูกพัน ที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ ข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม

๔.๗ การบังคับ (Force)

การบังคับ คือ ตัวที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจได้รวดเร็วขึ้น

๔.๘ โอกาส (Opportunity)

โอกาสเป็นความคิดของผู้กระทำที่เชื่อว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ

๔.๙ ความสามารถ (Ability)

การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตนเองซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ได้การตระหนักถึงความสามารถนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจ และการกระทำทางสังคม

๔.๑๐ การสนับสนุน (Support)

การสนับสนุน คือ สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่า จะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากการช่วยเหลือจากคนอื่น ๆ

จากทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของรีดเดอร์ สามารถอนุมานได้ว่าการที่ทหารกองเกินร้องขอฯ และไม่ร้องขอเข้ากองทหารประจำการนั้นเกิดจากโอกาสในการเป็นนักเรียนนายสิบ โอกาสในการลดวันรับราชการ และโอกาสได้หลักฐานสมุดกองทุนทั้งหมด เป็นความคิดเห็นต่อโครงการ ทหารกองเกิน และทฤษฎีนี้ยังทำให้ทราบถึงความคิดเห็นต่ออาชีพทหารอีกประการหนึ่งด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพรรณนา จิตเลขา (๒๕๔๕) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของทหารกับการตัดสินใจสมัครเป็นทหารกองประจำการของชาติไทย โดยศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสมัครทหารกองประจำการ การเปิดรับข่าวสารกับการตัดสินใจเป็นทหารกองประจำการ และภาพลักษณ์ของทหารกับการตัดสินใจเป็นทหารกองประจำการ รวมถึงเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารและภาพลักษณ์ของทหารจากสายตาของชายไทยที่ได้รับการเกณฑ์ทหารแล้วกับผู้ที่ยังไม่ได้รับการเกณฑ์ทหาร ได้พบว่า บ่อยครั้งที่ชายไทยได้รับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อน และญาติที่ใกล้ชิดและสนิทสนม ในปริมาณที่มากกว่าเจ้าหน้าที่มาจากกองทัพ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกย่อมมีช่องว่างระหว่างบุคคลเกิดขึ้น และในบางครั้งอาจเกิดการปิดกั้นการรับสารด้วยซ้ำ ทั้ง ๆ ที่จริงแล้ว บุคคลเหล่านี้มีข้อมูลละเอียดครบถ้วนสามารถให้ข้อมูลได้มากกว่าผู้อื่น โดยการแทรกข่าวประชาสัมพันธ์ในช่วงที่คนดูโทรทัศน์มีผลทำให้ผู้รับสารมากกว่าการประชาสัมพันธ์ทางช่องทางอื่น เช่น การประชาสัมพันธ์บนหนังสือพิมพ์ที่สามารถประกาศได้ในเนื้อที่เล็ก ๆ และการประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานเฉพาะที่กำหนดกลุ่มผู้รับสารอย่างเจาะจงไว้แล้ว ในขณะที่การประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตมีผู้ได้รับข่าวสารอย่างมาก ทางผู้วิจัยคาดว่าอาจเนื่องมาจากเทคโนโลยี และยุคสมัยที่แตกต่างกับปัจจุบัน

ภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ของทหารโดยรวมอยู่ในเชิงบวกอย่างมาก เช่น กองทัพมีส่วนช่วยในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคม และทหารมีความโดดเด่นในด้านระเบียบวินัย และความสามัคคี

กองทัพมีแนวโน้มใกล้ชิดประชาชน และไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีภาพลักษณ์ต่อทหารในเชิงลบ
อย่างมาก

การเปิดรับข่าวสารและภาพลักษณ์ของทหารจากสายตาของชาวไทยที่ได้รับการเกณฑ์ทหาร
แล้วกับผู้ที่ยังไม่ได้รับการเกณฑ์ทหารมีความแตกต่างกัน เนื่องจากชาวไทยที่ได้รับการเกณฑ์ทหาร
แล้วค่อนข้างมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวในทหารได้ดีมากกว่าผู้ที่ยังไม่ได้รับการเกณฑ์ทหาร
ในขณะที่ภาพลักษณ์ของทหารจากสายตาของชาวไทยที่ได้รับการเกณฑ์ทหารแล้วได้เข้ามาสัมผัสชีวิต
ความเป็นอยู่อย่างแท้จริงในกองทัพ เรียนรู้ความยากลำบากของการฝึกหนัก กฎระเบียบเพื่อปมเพาะวินัย
และการถูกลงโทษ ที่ไม่มีอิสระเหมือนอยู่ที่บ้าน จึงส่งผลต่อภาพลักษณ์ทหารในทางลบ
ในขณะที่ผู้ที่ยังไม่ได้รับการเกณฑ์ทหารได้รับฟังเรื่องที่ดี ๆ ของทหาร และกองทัพผ่านทางสื่อ
ประชาสัมพันธ์จึงยังคงมีภาพลักษณ์ของทหารในทางบวกมากกว่า

ธาวิณ เมืองพุทธ, ยุภาพร ยุภาศ และทรงศักดิ์ จีรสสมบัติ (๒๕๖๑) ได้ทำการศึกษา
เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ หน่วยมณฑลทหารบกที่ ๒๔
ค่ายประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ และเหมาะสม
ที่สุดที่ส่งผลต่อการเข้ารับราชการ เป็นทหารกองประจำการ พบว่า มี ๔ ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจ
ในการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการดังนี้

๑. ปัจจัยด้านค่าตอบแทน โดยควรมีการปรับปรุงเรื่องเบี้ยเลี้ยง ควรเพิ่มเงินเดือน
ให้สูงขึ้นที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน

๒. ปัจจัยด้านความเจริญก้าวหน้า มีการโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้าในการรับราชการ
ที่สูงขึ้น หรือมีการส่งเสริมให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าเพื่อสามารถยึดเป็นอาชีพในอนาคตได้
เช่น ให้จำนวนโควตามากขึ้นในการเข้าศึกษาในโรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนจ่าทหารอากาศ
โรงเรียนจ่าทหารเรือ โรงเรียนนายสิบตำรวจ และโรงเรียนเตรียมทหาร

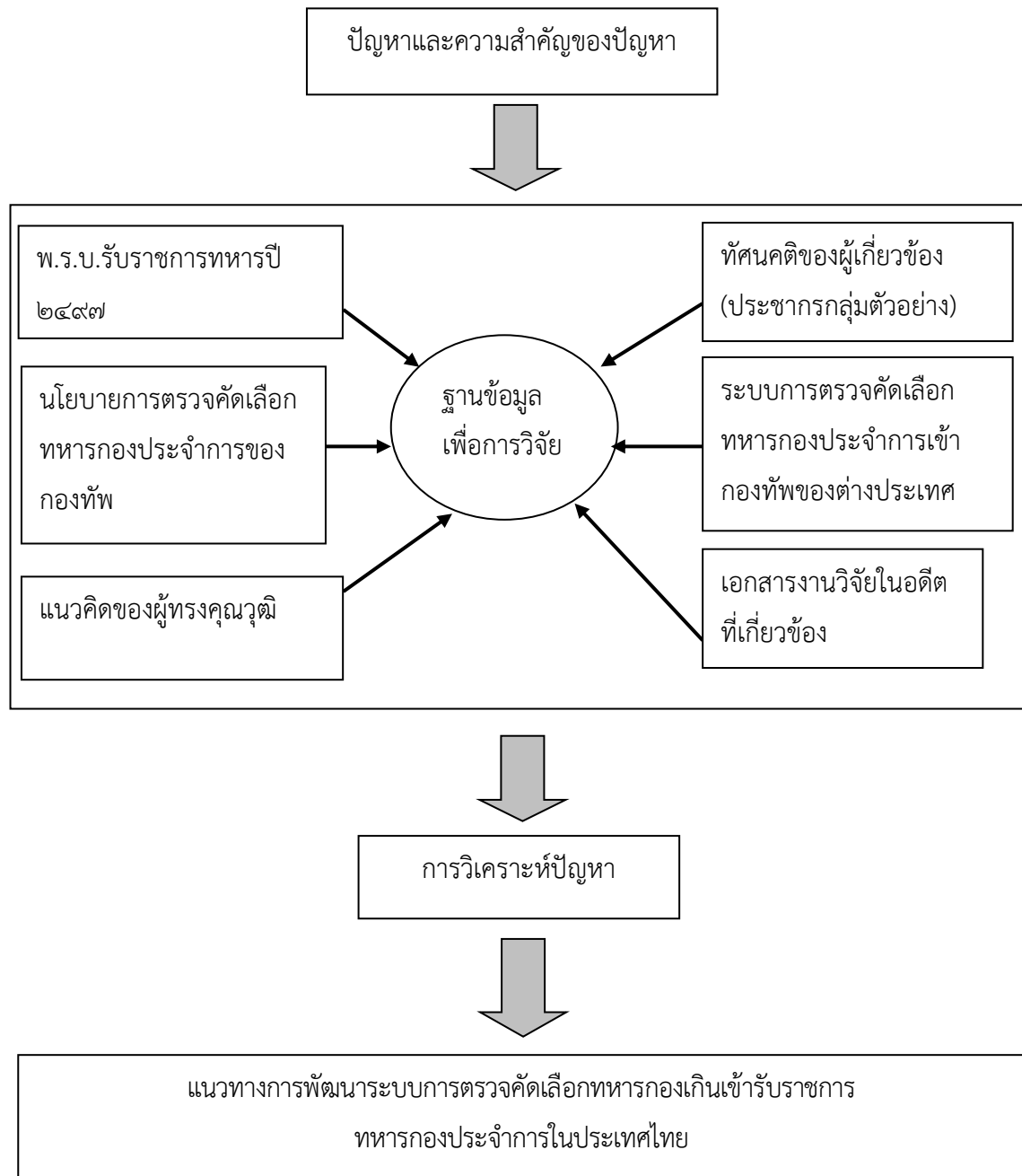
๓. ปัจจัยด้านความมีเกียรติมีศักดิ์ศรี ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยให้เป็น
หน่วยงานที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีอยู่เสมอและเพิ่มยิง ๆ ขึ้นไป โดยยังเป็นองค์กรที่คนทั่วไปมองว่า
มีเกียรติมีศักดิ์ศรีมากเท่าใด ก็ยิ่งจะสร้างแรงจูงใจให้ทหารกองเกินมีแรงจูงใจที่อยากจะมาเป็น
ทหารกองประจำการมากขึ้นเช่นกัน

๔. ปัจจัยด้านแนวทางการประกอบอาชีพ สร้างมาตรฐานการทำงานจนเป็นที่เลื่อมใส
ศรัทธาของสังคม มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ส่งผลทำให้ทหารกองเกินมีความภาคภูมิใจที่จะได้ร่วม
ในการทำงาน เกิดแรงจูงใจที่อยากจะยึดทหารเป็นอาชีพ

หัสพงษ์ พิมวัน และศิวัช ศรีโสภากุล (๒๕๖๒) ได้ศึกษาเรื่องมุมมองของทหาร
ต่อนโยบาย การปฏิรูปกองทัพ เพื่อการพัฒนาสังคมไทย เพื่อศึกษามุมมองของทหารต่อนโยบาย
การปฏิรูปกองทัพ ได้แก่ มุมมองทหารต่อนโยบายการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร และต่อนโยบายการลด
จำนวนนายทหาร ชั้นนายพล โดยใช้การสำรวจตัวอย่างและสร้างคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็น

และข้อเสนอแนะของทหารต่อนโยบายการปฏิรูปกองทัพ ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นการยกเลิก การเกณฑ์ทหาร ทหารส่วนใหญ่เห็นด้วย ว่าควรยกเลิกและใช้การสมัครใจแทนเห็นได้ว่าทหาร มีความตระหนักถึงวิธีการเกณฑ์ทหารในปัจจุบันว่าเป็นสิ่งที่ต้องปรับปรุง และแสดงให้เห็นว่า ทหารตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นสิ่งที่กระแสโลกในปัจจุบันให้ความสำคัญ แต่สิ่งที่ต้องให้ ความสำคัญมากสำหรับประเด็นนี้ คือ การดึงดูดคนมาเป็นทหารโดยความสมัครใจซึ่งวิธีการที่ถูกเสนอ มากที่สุดคือการเพิ่มสวัสดิการและค่าตอบแทน ข้อเสนอแนะดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบการปฏิบัติ ของประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ที่คัดเลือกทหารโดยความสมัครใจโดยผู้ที่สมัครเป็นทหาร จะได้รับสวัสดิการและค่าตอบแทนอย่างดี รวมทั้งได้รับยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติส่งผลให้มีคนสมัคร เข้ากองทัพสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากจนต้องมีการคัดออกเป็นผลให้เกิดกองทัพที่เข้มแข็ง ประเด็น การลดงบประมาณกองทัพ ทหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไม่ควรลด โดยเหตุผลหลักคือ ว่าด้วยความมั่นคง ซึ่งจะต้องมีการเตรียมกองทัพให้พร้อมต่อสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาได้ในอนาคต การที่ทหารส่วนใหญ่เห็นเช่นนี้ ถือว่าไม่ใช่สิ่งที่เกินความคาดหมาย เพราะทหารทุกคนล้วนผ่าน กระบวนการปลูกฝังซัดเกล้าให้มีความตระหนักถึงเรื่อง ความมั่นคงของชาติด้านการทหารมาเป็น อันดับแรก การลดงบประมาณย่อมส่งผลถึงความรู้สึกของคน ในกองทัพว่าตนจะได้รับผลกระทบไปด้วย ทั้งในมิติของงานในหน้าที่ และมิติของค่าตอบแทนและสวัสดิการ ในขณะเดียวกันทหารส่วนใหญ่ ให้ข้อเสนอแนะว่ากองทัพควรมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความโปร่งใส แสดงให้เห็นว่ามีความตระหนักถึงหลักธรรมาภิบาล และความรู้สึกที่สังคม มีต่อกองทัพในเรื่องของความไม่โปร่งใส ประเด็นการลดจำนวนนายทหารชั้นนายพล ทหารส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าควรลดตำแหน่งนายพลให้เหลือเท่าที่ซึ่งทหารส่วนใหญ่เห็นว่าควรลด แสดงให้เห็นว่า ทหารในกองทัพต่างตระหนักถึงปัญหาที่กองทัพมีจำนวนนายพลมากเกินไป ซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ ทั้งจากบุคคลนอกกองทัพและส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของทัพต่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตามมุมมอง ของทหารต่อการปฏิรูปกองทัพทั้ง ๓ ประเด็น ไม่ได้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมด กล่าวคือ แม้มุมมองส่วนใหญ่จะเห็นไปในทางใดก็ตาม ก็ยังมีทหารบางส่วนที่เห็นต่างพร้อมทั้งมีเหตุผลที่ดี รองรับทุกเรื่องไป แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางความคิดของคนในกองทัพ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

ในบทที่ ๒ ของงานวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงได้เชื่อมโยงถึงทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ โดยผู้วิจัยได้เริ่มต้นกล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ ที่ให้ความหมายทหารกองประจำการ ว่า “ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด” ในปัจจุบันกองทัพไทยมีทหารกองประจำการอยู่ประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ นาย ได้มาจากการเกณฑ์ทหารและสมัครใจเข้ารับราชการ ในห้วงเดือนเมษายนของทุกปี ทหารกองประจำการเป็นกำลังพลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และมีสัดส่วนประมาณ ร้อยละ ๕๖ ของกำลังพลทั้งหมดของกองทัพ มีหน้าที่ขับเคลื่อนภารกิจของหน่วย ในกองทัพในฐานะผู้ปฏิบัติหรือกำลังพลหลัก การรับราชการทหารมีขั้นตอนการรับราชการทหารเริ่มตั้งแต่ การลงบัญชีทหารกองเกิน, การรับหมายเรียก, การเข้ารับการตรวจเลือก และการเข้ารับการเรียกพลของทหารกองหนุน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ ได้แก่ หลักเกณฑ์การขอผ่อนผันอัตราเงินเดือน และสวัสดิการอื่น ๆ ของทหารประจำการในกองทัพไทยที่ได้รับในปัจจุบัน โดยระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินที่เข้ามารับราชการภายในกองทัพที่จะเริ่มต้นเมื่อชายสัญชาติไทยที่อายุครบ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) จะขึ้นทะเบียนทหารมีสถานะเป็นทหารกองเกิน หลังจากนั้นเมื่ออายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ จะต้องมาเข้ารับการตรวจคัดเลือกทหารในห้วงเดือนเมษายนของทุกปี เพื่อเข้ารับราชการในทุกเหล่าทัพของกองทัพไทยโดยประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ นายต่อปี เมื่อผ่านการตรวจคัดเลือกแล้วจะเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการในกองทัพจนครบวาระการปลดประจำการจะมีสถานะเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ต่อไป

ผู้วิจัยยังได้กล่าวถึงแนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารและเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย รวมถึงระบบการตรวจคัดเลือกทหารเกณฑ์ในต่างประเทศ ทั้งประเทศที่ยังคงมีระบบการเกณฑ์ทหาร และประเทศที่ยกเลิกระบบการเกณฑ์ทหารไปใช้ระบบการสมัครใจโดยผู้วิจัยได้ยกตัวอย่าง สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นตัวแทนประเทศที่ยังคงมีระบบการเกณฑ์ทหาร และได้ยกตัวอย่างสหรัฐอเมริกาเป็นตัวแทนประเทศที่ยกเลิกระบบการเกณฑ์ทหารโดยใช้ระบบการสมัครใจแทน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมากกล่าวถึงคือ แนวคิดและทฤษฎีการจูงใจในการทำงาน ได้แก่ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) และทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Existence Relatedness Growth Theory หรือ ERG Theory) ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและแรงจูงใจในการสมัครเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ที่เลือกในสิ่งที่ตนจะสนใจ

ซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก ค่าตอบแทน สวัสดิการ สิทธิพิเศษ ได้รับการยอมรับนับถือ และความเป็นอยู่ของทหาร ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่ ทฤษฎีบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม และทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของรีดเดอร์ (Reeder's The Multiple Factors Theory of Decision Making and Social Action) ที่จะเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของทหารกองเกิน ผู้ปกครองทหารกองเกิน และทหารกองประจำการ ต่อบทบาทหน้าที่ของทหาร ความกังวลใจ ในการเข้ารับราชการ การทำงานของกองทัพไทยในปัจจุบัน รวมถึงการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

สุดท้ายได้ศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยศึกษางานวิจัยของ สุพรรณนา จิตเลขา (๒๕๔๕) เรื่อง แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของทหารกับการตัดสินใจสมัคร เป็นทหารกองประจำการของชาติไทย งานวิจัยของ ธาวัน เมืองพุทธ, ยุภาพร ยุภาค และทรงศักดิ์ จีรสมบัติ (๒๕๖๑) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ หน่วยมณฑลทหารบกที่ ๒๔ ค่ายประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และงานวิจัยของ หัสพงษ์ พิมวัน และศิวัช ศรีโกคางกุล (๒๕๖๒) เรื่อง มุมมองของทหารต่อนโยบายการปฏิรูปกองทัพ และรวบรวมเนื้อหาทั้งหมดของบทที่ ๒ มานำเสนอในรูปแบบกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อให้มองเห็นภาพรวมของงานวิจัยชิ้นนี้ได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ ๓

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการ

ในการศึกษาแนวทางการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง แนวคิดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ผ่านมา

๑. ลงบัญชีทหารกองเกิน

การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทยที่ผ่านมานั้น กระทรวงกลาโหมกำหนดให้ดำเนินการในภาพรวมในเดือนเมษายน ในช่วงวันที่ ๑ ถึง ๑๒ เมษายน ของทุกปี แต่การเริ่มต้นของการเกณฑ์ทหารได้ถูกเริ่มตั้งแต่เมื่อชายไทยมีอายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ในพุทธศักราชใด จะต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินในพุทธศักราชนั้นที่อำเภอท้องที่มีภูมิลำเนาอยู่ โดยต้องไปลงบัญชีทหารกองเกิน (ขึ้นทะเบียนทหาร) ตามภูมิลำเนาของบิดา ถ้าบิดาถึงแก่กรรมให้ลงบัญชีทหารกองเกินตามภูมิลำเนาของมารดา ถ้าบิดา มารดาถึงแก่กรรมให้ลงบัญชีทหารกองเกิน ตามภูมิลำเนาของผู้ปกครอง โดยนำหลักฐานไปลงบัญชีทหารดังนี้

๑. บัตรประจำตัวประชาชน
๒. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
๓. สูติบัตร (ถ้ามี)

โดยจะได้ใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙) เมื่อลงบัญชีทหารกองเกิน ณ ที่ว่าการอำเภอ อำเภอผู้นั้นจะถูกยึดเป็นภูมิลำเนาทหารของทหารกองเกินผู้นั้น ภูมิลำเนาทหารเป็นภูมิลำเนาเฉพาะ ไม่เกี่ยวข้องกับทะเบียนบ้านหรือสำมะโนครัว การจะย้ายภูมิลำเนาทหารต้องกระทำที่อำเภอแยกต่างหากจากการย้ายภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎร ทหารกองเกินที่ย้ายทะเบียนราษฎรจะย้ายภูมิลำเนาทหารด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่มีหน้าที่แจ้งต่อนายอำเภอทุกครั้งไปอยู่ต่างถิ่น ภูมิลำเนาทหารมีความสำคัญต่อทหารกองเกินอย่างมาก เพราะเป็นสถานที่ที่ทหารกองเกินต้องไปรับการตรวจคัดเลือกเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ ในแต่ละท้องที่ก็มีจำนวนทหารกองเกิน

และความต้องการของฝ่ายทหารที่กำหนดมาต่างกัน การอยู่ในภูมิลำเนาทหารที่ต่างกันจึงมีผลต่อการตรวจเลือกเข้ารับกองประจำการ และเป็นช่องทางให้มีผู้หลีกเลี่ยงการเป็นทหารใช้หลบเลี่ยงได้

ก่อนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินหรือการเกณฑ์ทหาร จะมีการเรียกคนเข้าประจำการ โดยเป็นหน้าที่ของฝ่ายมหาดไทย ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ โดยมีสัสดีจังหวัดและสัสดีอำเภอเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การกำหนดเวลาที่เรียก การเตรียมการเรียก จำนวนคน และวิธีเฉลี่ยทหารเข้ากองประจำการ ส่วนการขอเรียกทหารกองเกินเข้ารับราชการกองประจำการทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศนั้น เป็นหน้าที่ของผู้บัญชาการมณฑลทหารบก หรือผู้บังคับการจังหวัดทหารบกแล้วแต่กรณี โดยแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ การขอเรียกนี้จะต้องระบุให้ชัดเจนว่าต้องการคนจำนวนเท่าใด และกำหนดรับคนเสร็จเมื่อใด โดยวิธีการเรียกคนเพื่อตรวจคัดเลือกเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการมีปัจจัยสำคัญคือ บุคคล และเอกสาร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ด้านบุคคล หมายถึง บุคคลที่อยู่ในกำหนดออกหมายเรียกมาเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหารกองประจำการ กล่าวคือ เป็นทหารกองเกินซึ่งมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ถ้าไม่พอให้เรียกทหารกองเกิน ซึ่งมีอายุถัดจาก ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปตามลำดับ หรือเป็นทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ ซึ่งยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือก, หลีกเลี้ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก, พ้นจากฐานยกเว้นผ่อนผัน และคนจำพวกที่ ๓ โดยทหารกองเกินเหล่านี้จะต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น โดยจะได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕) เพื่อให้มารับการตรวจเลือกในปีถัดไป ทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารแล้วจะต้องไปเข้ารับการตรวจคัดเลือกตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดในหมายเรียกเข้ารับราชการทหารระบุแจ้งไว้

๒. ด้านเอกสาร ประกอบด้วยเอกสารสำคัญ ดังนี้

๒.๑ บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) มี ๕ ประเภท

๒.๑.๑ บัญชีคนหลีกเลี้ยงขัดขืน เป็นบัญชีรายชื่อทหารกองเกินที่หลีกเลี้ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจคัดเลือกตามกำหนดหมายเรียกของนายอำเภอ และศาลได้พิจารณาตัดสินที่สุดแล้วว่ามีคามผิด โดยเขียนหรือพิมพ์รวมเป็นอำเภอในฉบับเดียวกันไม่ได้แยกเป็นตำบล

๒.๑.๒ บัญชีคนที่ขาดการตรวจเลือก เป็นบัญชีรายชื่อทหารกองเกินที่ไม่มาเข้ารับการตรวจเลือกตามหมายเรียกของนายอำเภอ (หรือมา แต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่นกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ) หรือมาเข้ารับการตรวจแล้ว แต่หลบหนีไปก่อนการจับสลาก หรือก่อนกำหนดให้เข้ากองประจำการในกรณีที่ไม่มีกรจับสลาก หรือหลบหนีไปก่อนนับหมายนัด

หรือก่อนขึ้นทะเบียนกองประจำการ โดยเขียนหรือพิมพ์รวมเป็นอำเภอในฉบับเดียวกันไม่ได้แยกเป็นตำบล

๒.๑.๓ บัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกชื่อบุคคล เป็นบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน ซึ่งมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการ โดยเขียนหรือพิมพ์ตามบัญชีรายชื่อทหารกองเกิน และทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ (แบบ สด. ๒๗) แยกเป็นตำบล

๒.๑.๔ บัญชีคนที่พ้นจากฐานะยกเว้นผ่อนผัน เป็นบัญชีรายชื่อทหารกองเกินที่มีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ากองประจำการที่ยังไม่เคยเข้ารับการตรวจเลือกพ้นจากฐานะยกเว้นหรือผ่อนผันและคนจำพวกที่ ๓ ของปีก่อน

๒.๑.๕ บัญชีคนผ่อนผัน เป็นบัญชีรายชื่อทหารกองเกินที่อยู่ในกำหนดผ่อนผันตามมาตรา ๒๙ (๓) พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ โดยเขียนหรือพิมพ์รวมเป็นอำเภอในฉบับเดียวกันไม่ต้องแยกเป็นตำบล

๒.๒ ใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด. ๔๓) บันทึกผลการตรวจเลือกทหารกองเกินที่เข้ารับการตรวจเลือกหนึ่งฉบับมี ๓ ท่อน โดยท่อนที่ ๑ และท่อนที่ ๒ หน่วยที่เกี่ยวข้องเก็บไว้เป็นหลักฐานตรวจสอบ ท่อนที่ ๓ มอบให้ทหารกองเกินรับไปในวันตรวจเลือก

๒.๓ หมายถึงเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕) สัสดีอำเภอเป็นผู้จัดทำเสนอรายชื่ออำเภอลงชื่อประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ เพื่อออกหมายเรียกให้ทหารกองเกิน ดังนี้

๒.๓.๑ ออกหมายเรียก เพื่อมอบให้ทหารกองเกินซึ่งมีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี ตั้งแต่ มกราคมของทุกปี เช่น ทหารกองเกินที่จะเข้ารับการตรวจเลือกในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ออกหมายเรียกไว้ตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป นอกจากนี้ ในเดือนตุลาคมทุกปี นายอำเภอจะจัดการประกาศให้ทหารกองเกิน ไปแสดงตนรับหมายเรียก ณ ที่ว่าการอำเภอ เพื่อเป็นการเตือนผู้ที่อาจจะหลงลืมระยะเวลาที่กำหนดการรับหมายเรียก

๒.๓.๒ ออกหมายเรียก เพื่อมอบให้ทหารกองเกินซึ่งมีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการแต่ยังมีได้ลงบัญชีทหารกองเกินพร้อมกับคนในชั้นปีเดียวกัน ด้วยเหตุใด ๆ ก็ดี ถ้าได้ตัวมาลงบัญชีทหารกองเกินก็จัดทำหมายเรียกมอบให้รับไปในวันที่ผู้นั้นมาลงบัญชีทหารกองเกิน

๒.๓.๓ ออกหมายเรียก เพื่อมอบให้ทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีที่จะต้องเข้ากองประจำการ ซึ่งไม่มาเข้ารับการตรวจเลือกด้วยเหตุผลใด ๆ ในปีก่อนนายอำเภอ จะจัดส่งหมายเรียกไปมอบให้แก่ผู้ถูกเรียกหรือจะเรียกผู้ถูกเรียกมารับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้น โดยให้นายอำเภอกระทำได้ตามความเหมาะสม

๒. ขั้นตอนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

การตรวจคัดเลือกหรือการเกณฑ์ทหาร ประธานกรรมการจะมอบบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) ให้กรรมการสัสดีจังหวัด และใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ให้กรรมการนายทหารสัญญาบัตร และกรรมการสัสดีจังหวัดจะมอบใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๓ (แบบ สด. ๔) ใบสำคัญสำหรับ คนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด. ๕) และเครื่องชั่งน้ำหนักให้กับกรรมการผู้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน และจะเรียกคืนเมื่อการตรวจคัดเลือกในจังหวัดเสร็จแล้ว การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการสามารถสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

๑. การเรียกชื่อ ก่อนการเรียกชื่อกรรมการทหารสัญญาบัตร และเจ้าหน้าที่ของกรรมการสัสดีจังหวัด และเจ้าหน้าที่ของนายอำเภอ พร้อมกันตรวจสอบใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) กับบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) ทั้งของจังหวัดและของอำเภอ ให้ถูกต้องตรงกัน โดยจะเริ่มเรียกชื่อเข้าตรวจร่างกาย เวลา ๐๗.๐๐ น. และให้เสร็จในเวลาไม่เกิน ๑๙.๐๐ น. โดยจะเรียกชื่อตามลำดับแผ่นหรือบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) และตรวจสอบเอกสารสำหรับใช้ในการตรวจคัดเลือก คือ ตรวจบัตรประจำตัวประชาชน และหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕) เพื่อมิให้เปลี่ยนตัวและผิดคนบันทึกใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) และลงเลขที่หมายเรียก สอบถามการร้องขอเข้าประจำการ แล้วจึงให้ทหารกองเกินพิมพ์ลายนิ้วมือขวาหรือลงลายมือชื่อ และเขียนหมายเลขกำกับที่แถบติดที่แขนของทหารกองเกิน ซึ่งคณะกรรมการจะเรียกชื่อทหารกองเกินทีละตำบล ๒ รอบ หากเรียกรายชื่อทหารกองเกินแล้วไม่มากรรมการนายทหารสัญญาบัตรจะลงลายมือชื่อในใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ว่า “ขาด” เพื่อใช้ในการประกอบการดำเนินคดีต่อไป

๒. การตรวจร่างกายโดยแพทย์ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันเพื่อแบ่งทหารกองเกินที่เข้ารับการตรวจเลือกเป็น ๔ จำพวก ได้แก่

จำพวกที่ ๑ ได้แก่ คนที่มีร่างกายสมบูรณ์ดีไม่มีอวัยวะพิการ หรือมีส่วนแต่อย่างใด

จำพวกที่ ๒ ได้แก่ คนที่มีร่างกายเห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ดีเหมือนคนจำพวกที่ ๑ แต่ไม่ถึงกับทุพพลภาพ

จำพวกที่ ๓ ได้แก่ คนที่ร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้นได้ เพราะป่วยที่จะบำบัดให้หายภายใน ๓๐ วันไม่ได้

จำพวกที่ ๔ ได้แก่ คนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคที่ไม่สามารถรับราชการได้

เมื่อทำการตรวจสอบร่างกายเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่กรรมการจะทำการออกใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๓ (แบบ สด. ๔) และใบสำคัญสำหรับคนจำพวกที่ ๔ (แบบ สด. ๕) ส่วนคนจำพวกที่ ๑ จะต้องไปทำการวัดขนาดต่อไป สำหรับคนจำพวกที่ ๒, จำพวกที่ ๓ และจำพวกที่ ๔ จะถูกแยกไว้เพื่อทำการปล่อยตัวต่อไป

๓. การวัดขนาดร่างกาย ข้อมูลการวัดขนาดร่างกายของผู้คัดเลือกจะถูกวัด และถูกบันทึกโดยเจ้าหน้าที่ลงในใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) โดยเป็นการวัดขนาดสูง วัดขนาดรอบตัว ซึ่งบุคคลที่ได้ขนาดตามที่กองทัพกำหนด จะเข้าที่พักคอยการจับสลาก และบุคคลที่ไม่ได้ขนาดจะรอการปล่อยตัวต่อไป สำหรับการวัดขนาดพระภิกษุ สามเณร จะถูกให้กระทำในห้องลับ ที่จัดไว้โดยมีเจ้าหน้าที่กำกับดูแล

๔. การตรวจสอบและการปล่อยตัว เป็นการปล่อยตัว คนจำพวกที่ ๓, คนจำพวกที่ ๔, ไม่ได้ขนาด, คนผ่อนผัน, คนจำพวกที่ ๒, คนจำพวกที่ ๑ ขนาดถัดรอง (ถ้ามีคนได้ขนาดพอ) และคนจำพวกที่ ๑ ที่ได้ขนาด (ถ้าไม่มีการจับสลากเพราะมีคนร้องขอเข้ารับราชการพอ) ซึ่งก่อนปล่อยตัว กรรมการจะต้องตรวจดูว่าได้ลงลายมือชื่อรับรองในท้ายใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ท่อนที่ ๒ และท่อนที่ ๓ ครอบคลุมถูกต้องหรือไม่ หลังจากนั้นจึงใช้ตารางประทับระหว่างรอยต่อ ในใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) และฉีกมอบท่อนที่ ๓ ให้แก่ผู้คัดเลือกเก็บไว้ ในขณะที่ส่วนท่อนที่ ๒ จะเก็บรักษาเพื่อทำส่งทัพภาค เมื่อเสร็จการตรวจเลือกในจังหวัดแล้ว นอกจากนี้ คนจำพวกที่ ๓ และคนผ่อนผันจะได้รับหมายเรียก เพื่อให้มาเข้ารับการตรวจเลือกในปีต่อไปด้วย สำหรับทหารกองเกินที่จับสลากได้ใบแดงจะต้องไปรับหมายนัดเพื่อไปรายงานตัวเป็นทหารกองประจำการในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดต่อไป

๕. การจับสลาก จะกระทำเมื่อยอดสมัครน้อยกว่ายอดที่ต้องการรับเข้าประจำการ โดยจะทำการจับสลาก บุคคลจำพวก ๑ ที่ผ่านการวัดขนาดร่างกายโดยจะจับสลากในจำนวนที่ยอด ยังขาดอยู่เท่านั้น ซึ่งสลาก มี ๒ ชนิด คือ สลากสีแดง สำหรับผู้ต้องส่งเข้ากองประจำการ และสีดำ สำหรับผู้ที่จะปล่อยตัวไป

ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องในการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑. การขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน

การขึ้นทะเบียนทหารกองเกินในปัจจุบัน ที่ต้องกระทำที่ภูมิลำเนาทหารของผู้ปกครองเป็นหลัก ได้ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง ซึ่งปัจจุบันชายไทยที่มีสัญชาติไทยและอายุย่างเข้า ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ต้องเดินทางไปลงทะเบียนทหารกองเกินตามภูมิลำเนาของบิดาเท่านั้น นั้นหมายความว่า บุคคลที่ศึกษาอยู่ต่างประเทศ หรือผู้ที่พักอาศัยอยู่ต่างประเทศจำเป็นต้องเดินทางกลับประเทศถึง ๒ ครั้ง คือ ตอนลงทะเบียนทหารกองเกิน และตอนคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ รวมถึงบุคคลที่พักอาศัยต่างจังหวัดที่ไกลจากภูมิลำเนาของบิดาต้องเดินทางไกลเพื่อลงทะเบียนทหารกองเกิน ซึ่งทำให้การเดินทางไม่สะดวกสบาย การยกเลิกขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน

ตามภูมิลำเนาของบิดาก็เป็นไปได้ เนื่องจากจะทำให้ผู้คนส่วนใหญ่จะขึ้นทะเบียนทหารกองเกินในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ หรือในพื้นที่ที่มีคนสมัครใจเข้ารับราชการเต็มเพื่อไม่ต้องรับราชการทหาร

๒. ขั้นตอนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

ถึงแม้การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะไม่ใช่ยุ่งยากมากนักในการดำเนินการตรวจเลือก เนื่องจากกระทำเพียงปีละ ๑ ครั้ง โดยมีคณะกรรมการตรวจเลือก และจับสลากที่ค่อนข้างชัดเจนและยุติธรรม แต่เมื่อมองลงไปในช่วงขั้นตอนของการตรวจคัดเลือกฯ และระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนจะพบว่า ขั้นตอนการตรวจคัดเลือกฯ ยังพบข้อขัดข้องหลายประการ ซึ่งการตรวจคัดเลือกฯ ในปัจจุบัน จะเริ่มต้นตั้งแต่ การเรียกชื่อ, ตรวจร่างกาย, การวัดขนาดร่างกาย, การจับสลาก และการปล่อยตัวพร้อมออกใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ของปีที่ตรวจคัดเลือกฯ ภายในขั้นตอนเหล่านี้ จะพบว่าขั้นตอนการเรียกชื่อเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลามากและยาวนานที่สุด เนื่องจากจำเป็นต้องเรียกชื่อตามลำดับแผ่นหรือบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) ที่มีจำนวนหลายบัญชี แล้วตรวจสอบหลักฐาน ได้แก่ ประจำตัวประชาชน, หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕) เพื่อมิให้เปลี่ยนตัวหรือผิดคน, ใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) กรณีผู้เคยร้องขอผ่อนผัน และตรวจสอบวุฒิการศึกษาสำหรับใช้ในการขอสิทธิลดวันรับราชการ ซึ่งการเรียกชื่อจะเรียกสลับระหว่างบัญชีคนที่อยู่ในกำหนดเรียกธรรมดาและบัญชีคนผ่อนผัน และทำการเรียกจำนวน ๒ รอบ นอกจากนี้หากจำเป็นต้องเรียกผู้ที่เคยหลีกเลี่ยงขัดขืน หรือ ผู้ที่ขาดการตรวจเลือก เพิ่มเติมจะทำให้ขั้นตอนนี้ล่าช้าเพิ่มขึ้น

๓. การเก็บหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันการเก็บรักษาหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารเกือบทั้งหมด เช่น บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) ที่ประกอบด้วย ๕ บัญชี, ต้นข้าวใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙), เล่มใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ตอนที่ ๑ ที่ถูกจัดเก็บรักษาไว้กับสัสดีจังหวัด และตอนที่ ๒ ที่ถูกจัดเก็บรักษาไว้กับทัพภาค รวมถึงทะเบียนกองประจำการ (แบบ สด. ๓) ที่ถูกจะเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานสัสดีจังหวัด ได้ถูกเก็บรักษาไว้ในรูปแบบของเอกสาร (Hardcopy) ที่เป็นระบบที่ทำด้วยมือ (User Manual) ซึ่งเอกสารของทางราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ โดยเฉพาะหมวดที่ ๓ การเก็บรักษา ยืมและทำลายหนังสือ ปัญหาที่พบในการเก็บด้วยมือ คือ ทำให้ยากต่อการดูแลและการค้นหา นอกจากนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาคุณภาพของเอกสารให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้นานที่สุด ซึ่งทำให้เกิดความไม่สะดวกในการจัดระเบียบ ค้นหา และตรวจสอบเอกสาร เมื่อจำเป็นต้องเรียกใช้งาน จึงกล่าวได้ว่าการเก็บรักษาหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารโดยระบบที่ทำด้วยมือเป็นปัญหาอุปสรรค และข้อขัดข้องที่ทำให้การตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

แนวคิดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง ทุกกลุ่มตัวอย่าง หรือ หน่วยทดลองในเรื่องที่สนใจศึกษา ประชากร อาจเป็น คน สิ่งของ เวลา หรือ สถานที่ (กัลยา วานิชย์บัญชา, ๒๕๕๑) โดยงานวิจัยนี้ มุ่งประเด็นไปที่ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับระบบการตรวจคัดเลือกรักษาทางทวารอกองที่เข้ารับราชการ ทหารกองประจำการในประเทศไทย ดังนั้นประชากรกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ที่ผู้วิจัย จะทำการศึกษา คือ บุคคลที่มีความเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับระบบการตรวจคัดเลือกรักษาทางทวารอกองที่เข้ารับราชการทหารกองประจำการและการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย หากแต่ผู้วิจัย ไม่ทราบขนาดของประชากรทั้งหมดทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากประชากรได้ทุกหน่วย จึงต้องเก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หรือ หน่วยทดลองที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้

หน่วยตัวอย่างที่จะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรควรมาจากการเลือกหน่วยตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) เพื่อให้สามารถอ้างอิง ไปยังประชากร ให้มีความน่าเชื่อถือได้ แต่การเลือกหน่วยตัวอย่างตามความน่าจะเป็นนั้น จะต้องทราบขนาดของ ประชากรทั้งหมดว่ามีทั้งหมดกี่หน่วย รายชื่อของแต่ละหน่วยประชากร และสถานที่ (กัลยา วานิชย์บัญชา, ๒๕๕๑) ทว่าผู้วิจัยไม่ทราบขนาดของประชากร ดังนั้นการเลือกหน่วยตัวอย่างในงานวิจัยนี้จึงเป็นไปในเชิงไม่อิงกับความน่าจะเป็น หรือเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) และผู้วิจัยจะต้องแบ่งหน่วยตัวอย่างให้หน่วยตัวอย่างมี ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีสถานะ ทหารกองเกิน กลุ่มบุคคลที่มีผลกระทบกับบุคคลที่มีสถานะทหารกองเกินซึ่งอาจเป็นผู้ปกครอง ญาติหรือภรรยา และกลุ่มบุคคลที่มีสถานะเป็นทหารกองประจำการ เพื่อเป็นหน่วยตัวอย่าง ของงานวิจัยนี้ โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการรวบรวม ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้ค้นคว้าแหล่งข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารทางวิชาการ และทางราชการ เพื่อนำมาอ้างอิงเป็นข้อค้นพบที่จะทำให้ผลของการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ และความถูกต้อง

๒. ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน ๓๘๔ ชุด โดยได้แบ่งตามกลุ่มประชากร เป็นจำนวนกลุ่มละ ๑๒๘ ชุดในพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ ๑๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และอธิบาย วิธีการตอบแบบสอบถามโดยละเอียด

๓. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อเตรียมการ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมีอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

๔. ผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงดำเนินการบันทึกข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบ และตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญเกี่ยวข้อง และมีความรอบรู้เกี่ยวกับระบบการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑ ท่าน คือ พลโท ปราการ ปทะวานิช ตำแหน่ง ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (ผบ.นรด.) โดยวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ได้เป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย

ในสถานการณ์ปัจจุบัน จะเห็นว่า การเกณฑ์ทหารยังมีความจำเป็นอยู่ เนื่องจากยอดผู้ที่ร้องขอ (สมัครใจ) ในปีที่ผ่านมา ๆ มา ไม่เพียงพอต่อความต้องการทหารกองประจำการในกองทัพ ดังนั้น จึงต้องมีระบบการเกณฑ์ทหารในจำนวนที่ยังขาดอยู่ หากในอนาคต มีการปรับปรุงระบบทหารกองประจำการของกองทัพให้มีการเพิ่มแรงจูงใจ เช่น การเพิ่มค่าตอบแทนของทหารกองประจำการที่เป็นเงินเดือนเบี้ยเลี้ยง ตลอดจนปรับปรุงระบบสวัสดิการของทหารกองประจำการ อาจมีผู้สมัครใจเข้าเป็นทหารกองประจำการมากขึ้น จนทำให้ไม่ต้องมีการเกณฑ์ทหาร อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงระบบทหารกองประจำการโดยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มค่าตอบแทน รวมทั้งสวัสดิการ ไม่อาจจะเป็นหลักประกันได้ว่า ทางกองทัพจะได้อุดร้งขอมากพอที่จะไม่ต้องมีการเกณฑ์ทหาร และถึงแม้ว่ามีผู้ร้องขอเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ผู้ร้องขอก็ต้องผ่านการวัดขนาด และตรวจร่างกาย เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของร่างกายให้เป็นไปตามที่ กองทัพกำหนด ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗ ซึ่งอาจมีผู้ร้องขอบางคนไม่ผ่านขั้นตอนนี้ และทำให้ยอดผู้ร้องขอลดลงได้

๒. ประเด็นการปรับปรุงระบบการเกณฑ์ทหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

แนวคิดในการปรับปรุงระบบการเกณฑ์ทหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วย ๔ แนวคิดดังนี้

๒.๑ การขึ้นทะเบียนทหารกองเกินตอนอายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ที่ต้องกระทำที่ภูมิลำเนาทหารของผู้ปกครองเป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทางของหลาย ๆ คน ปัจจุบันกำลังปรับปรุงระบบให้สามารถดำเนินการได้ในทุกพื้นที่

๒.๒ การพัฒนารูปแบบของแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ตัวเอกสารดูแล้วไม่ทันสมัย ให้มีความสมบูรณ์ และมีความทันสมัยมากกว่าเดิม และที่สำคัญจะต้องรัดกุม และปิดช่องทางที่จะทำการปลอมแปลงขึ้นได้

๒.๓ การพัฒนาขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกว่า ซึ่งปัจจุบัน ใช้เวลานานตั้งแต่การเรียกชื่อที่เรียกชื่อทหารกองเกินที่ละตำบล ๒ รอบ แล้วทำการตรวจหาหลักฐาน เขียนหมายเลขกำกับที่แถบติดที่แขนของทหารกองเกินการ การตรวจร่างกายโดยแพทย์เพื่อแบ่งทหารกองเกินเป็น ๔ จำพวก การวัดขนาดร่างกายส่วนสูง ชั่งน้ำหนัก วัดรอบอกให้ได้บุคคลที่ได้ขนาดตามที่กองทัพกำหนดจนถึงการจับสลากใบดำใบแดง อาจต้องมีการพิจารณาเจาะลึกไปในทุกรายละเอียดขั้นตอนเพื่อหาวิธีการลดระยะเวลา โดยให้เกิดความโปร่งใสและยุติธรรมสูงสุดในกระบวนการตรวจคัดเลือกว่า

๒.๔ การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บหลักฐานข้อมูล โดยจัดให้มีการบันทึกหลักฐาน ผลการตรวจคัดเลือกลงในคอมพิวเตอร์ควบคู่กับการเก็บเอกสาร เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการเรียกดูหลักฐานข้อมูล

สรุป

บทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคัดเลือกว่าทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาอุปสรรค, ข้อขัดข้อง, แนวคิดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง, บทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้กล่าวถึงการตรวจคัดเลือกว่าทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ผ่านมา การตรวจคัดเลือกว่าทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะเริ่มตั้งแต่เมื่อชายไทย มีอายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน โดยต้องนำหลักฐานไปลงบัญชีทหาร ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน และสูติบัตร (ถ้ามี) จากนั้นจะได้รับใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด. ๙) เป็นเอกสารที่ต้องเก็บรักษาไว้ โดยอำเภอที่ไปลงบัญชีทหารกองเกิน จะถูกยึดเป็นภูมิลำเนาทหารของทหารกองเกินผู้นั้น ก่อนการตรวจเลือกว่า จะมีการเรียกคนเข้าประจำการเป็นหน้าที่ของผู้บัญชาการมณฑลทหารบก หรือผู้บังคับการจังหวัดทหารบกแล้วแต่กรณี การเรียกคนเพื่อตรวจคัดเลือกว่า มีปัจจัยสำคัญ คือ บุคคลที่อยู่ในกำหนดออกหมายเรียกมาเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหารกองประจำการ และเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ บัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) ที่ประกอบด้วย ๕ ประเภท, ใบรับรองผลการตรวจเลือกว่า (แบบ สด. ๔๓) และหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕)

การตรวจคัดเลือกว่าทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการแบ่งเป็นขั้นตอนได้แก่ การเรียกชื่อตามบัญชีเรียกทหารกองเกินเข้ากองประจำการ (แบบ สด. ๑๖) พร้อมตรวจสอบเอกสาร, การตรวจร่างกายโดยแพทย์ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน เพื่อแบ่งทหารกองเกินที่เข้ารับการตรวจเลือกเป็น ๔ จำพวก, การวัดขนาดร่างกาย, การตรวจสอบ, การปล่อยตัว และการจับสลากเมื่อยอดสมัครน้อยกว่ายอดที่ต้องการรับเข้าประจำการ

ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องในการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการที่พบได้แก่ ปัญหาการขึ้นทะเบียนทหารกองเกินที่ต้องกระทำที่ภูมิลำเนาของผู้ปกครองเป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง ข้อขัดข้องในขั้นตอนการเรียกชื่อของการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการที่ใช้เวลามากที่สุด เนื่องจากมีเอกสารที่ต้องตรวจสอบจำนวนหลายชุด และดำเนินการเรียกชื่อจำนวน ๒ รอบรวมถึงปัญหาการเก็บหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารเกือบทั้งหมด ที่ได้ถูกเก็บรักษาไว้ในรูปแบบของเอกสาร โดยระบบที่ทำด้วยมือซึ่งยากต่อการดูแลและค้นหา รวมถึงการรักษาคุณภาพของเอกสารให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้นานที่สุด

ประชากรกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ คือ บุคคลที่มีความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการและการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย เป็นหน่วยตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหน่วยตัวอย่างของคอกแรน ได้จำนวนหน่วยตัวอย่างเท่ากับ ๓๘๔ หน่วย และใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ปกครองทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการจำนวนเท่า ๆ กัน หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและบันทึกในคอมพิวเตอร์ พร้อมนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นเหตุผลความจำเป็นในการต้องมีทหารกองประจำการในประเทศไทย พบว่า การเกณฑ์ทหารยังมีความจำเป็น เนื่องจากจำนวนผู้ที่ร้องขอไม่เพียงพอต่อความต้องการทหารกองประจำการในกองทัพ หากในอนาคตมีการปรับปรุงระบบทหารกองประจำการของกองทัพ โดยวิธีการต่าง ๆ มีผู้สมัครใจเข้าเป็นทหารกองประจำการมากขึ้นก็ไม่อาจจะเป็นหลักประกันได้ว่า ทางกองทัพจะได้ผู้ร้องขอเพียงพอ และถึงแม้ว่ามีผู้ร้องขอจำนวนมาก แต่ผู้ร้องขอยังต้องผ่านการวัดขนาด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของร่างกาย ซึ่งอาจมีผู้ร้องขอบางคนไม่ผ่านขั้นตอนนี้ทำให้ยอดผู้ร้องขอลดลง ในประเด็นการปรับปรุงระบบการเกณฑ์ทหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวคิดการปรับปรุง ๔ แนวคิด ได้แก่ การปรับปรุงการขึ้นทะเบียนทหารกองเกินที่ต้องกระทำที่ภูมิลำเนาของผู้ปกครองเป็นหลักที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง การปรับปรุงรูปแบบของแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์และมีความทันสมัยมากกว่าเดิม การปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกให้ใช้เวลาน้อยลง โดยรักษาไว้ ซึ่งความโปร่งใสและยุติธรรมสูงสุด และการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บหลักฐานข้อมูลโดยบันทึกหลักฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ควบคู่กับการเก็บเอกสาร เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว

บทที่ ๔

แนวทางการพัฒนาการตรวจคัดเลือกรักษาทาง เข้ารับราชการทหารกองประจำการ

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการตรวจคัดเลือกรักษาทางเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ผู้วิจัยขอเสนอเนื้อหาในบทนี้ ได้แก่ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะสถิติเชิงพรรณนาหรือการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารนำประเด็นต่าง ๆ มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อยและหัวข้อย่อย อันเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถแบ่งออกเป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม, ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลการตรวจคัดเลือกรักษาทางเข้ารับราชการทหารกองประจำการทั้งในอดีตและปัจจุบันจากทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ ๓

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จะวิเคราะห์ข้อมูลจำพวกลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับทหารและกองทัพไทย โดยข้อมูลจากการสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจะถูกนำมาบันทึกในคอมพิวเตอร์ และใช้วิธีการประมวลผลค่าสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นเทคนิคในการสรุปข้อมูลเพื่อบอกลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาหรือกลุ่มตัวอย่าง โดยข้อสรุปและผลที่ได้จะพรรณนาลักษณะหรือแจกแจงข้อมูลตามที่ได้รวบรวมมา ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส และความเกี่ยวข้องกับทหารใหม่ สรุปลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวัดการกระจายของข้อมูล ในขณะที่การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาใช้ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำประเด็นหลักมาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อยและหัวข้อย่อย อันเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะ และตอบวัตถุประสงค์ทั้งสามข้อของการวิจัยได้

ในส่วนของแบบสอบถาม (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจประชากรกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ ๑๒๘ ชุด ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ปกครองทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการจำนวนเท่า ๆ กัน โดยผลของการสำรวจสามารถแบ่งเป็นหัวข้อย่อยมีดังนี้

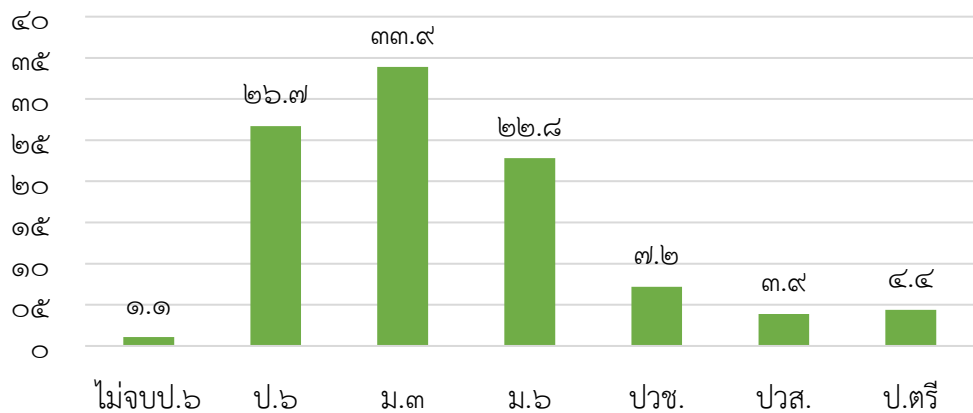
การวิเคราะห์แบบสอบถามของประชากรกลุ่มทหารกองเกิน

๑. อายุเฉลี่ยของทหารกองเกิน คือ ๒๑.๕๒ ปี

๒. วุฒิการศึกษา

แผนภาพที่ ๔ - ๑ วุฒิการศึกษาของทหารกองเกิน

เปอร์เซ็นต์

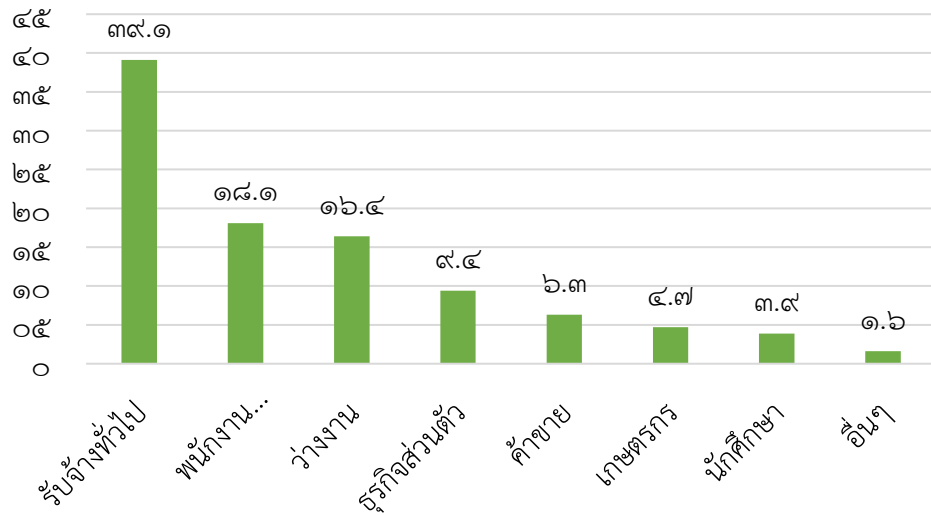

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๓. อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

แผนภาพที่ ๔ - ๒ อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

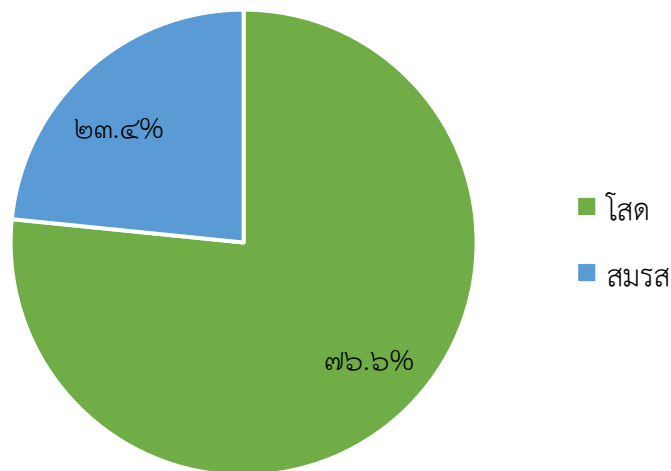
เปอร์เซ็นต์

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๔. สถานภาพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

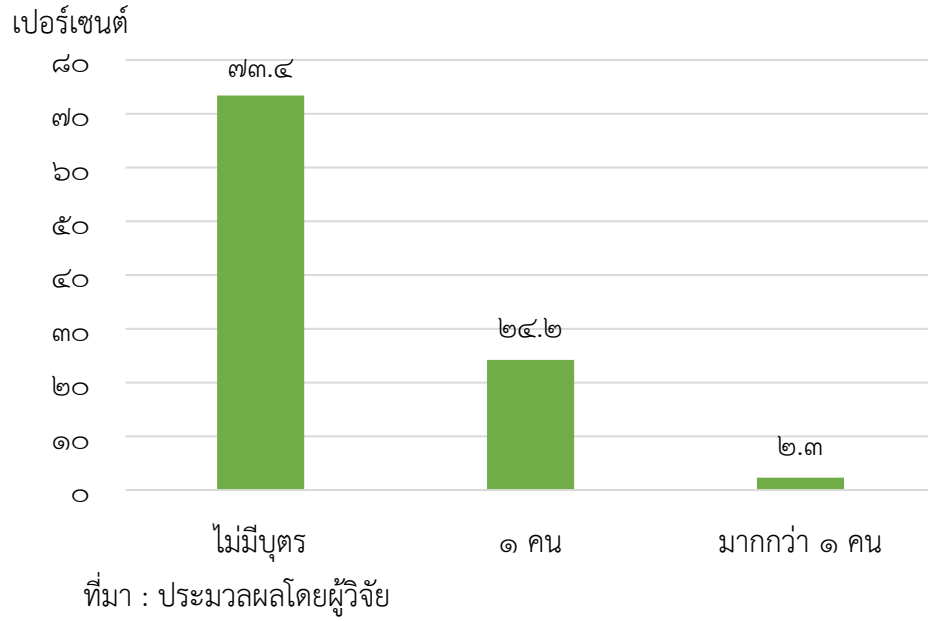
แผนภาพที่ ๔ - ๓ สถานภาพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

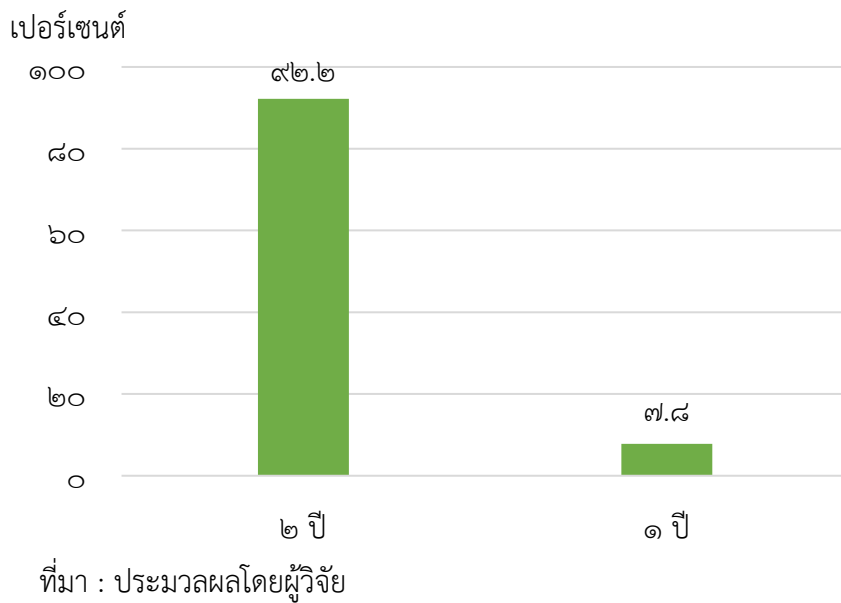
๕. จำนวนบุตรของทหารเกินก่อนเข้ารับราชการของทหาร

แผนภาพที่ ๔ - ๔ จำนวนบุตรของทหารเกิน

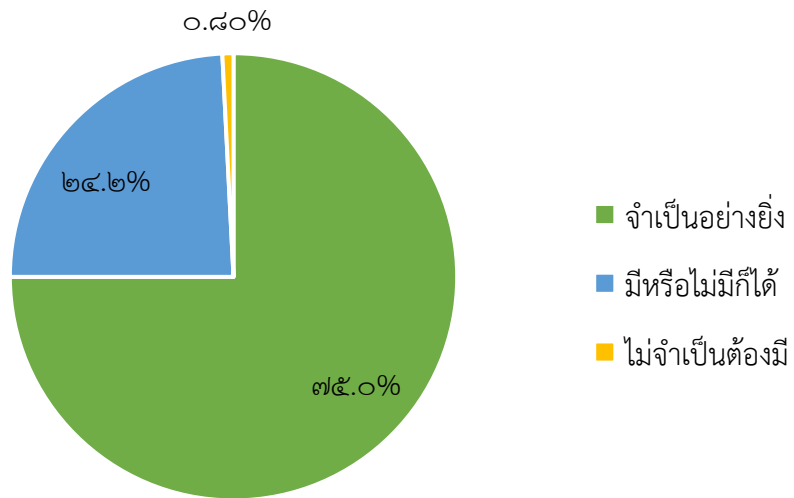
๖. ระยะเวลาที่เข้ารับราชการของทหารกองเกิน

แผนภาพที่ ๔ - ๕ ระยะเวลาที่เข้ารับราชการของทหารกองเกิน

๗. ความคิดเห็นของทหารกองเกินที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร

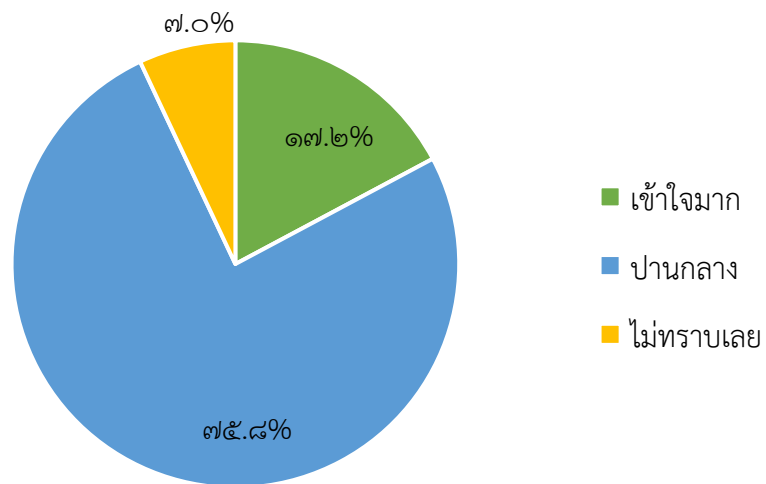
แผนภาพที่ ๔ - ๖ ความคิดเห็นของทหารกองเกินที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๘. ความเข้าใจของทหารกองเกินต่อบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ

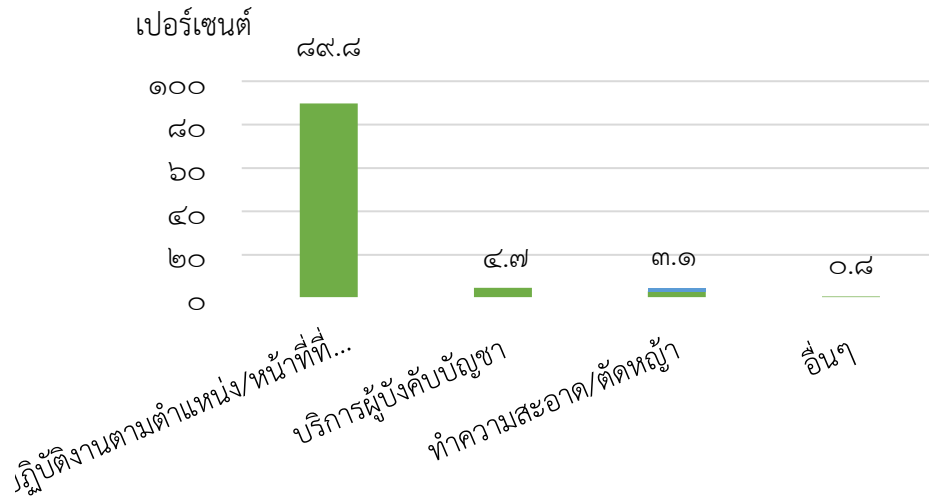
แผนภาพที่ ๔ - ๗ ความเข้าใจของทหารกองเกินต่อบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๙. ความเข้าใจของทหารกองเกินต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ

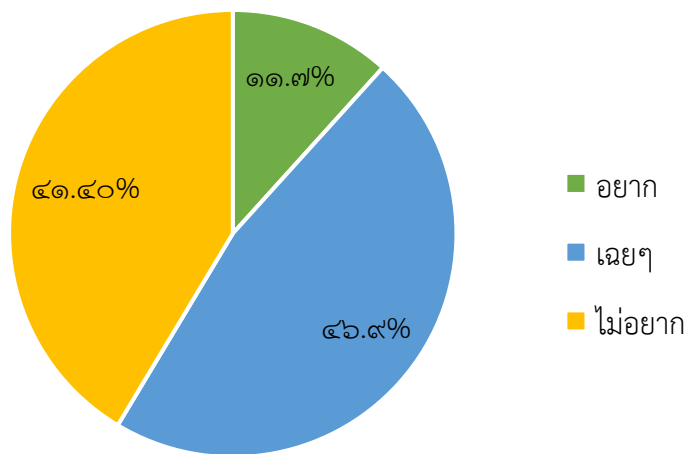
แผนภาพที่ ๔ - ๘ ความเข้าใจของทหารกองเกินต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๐. ความรู้สึกในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

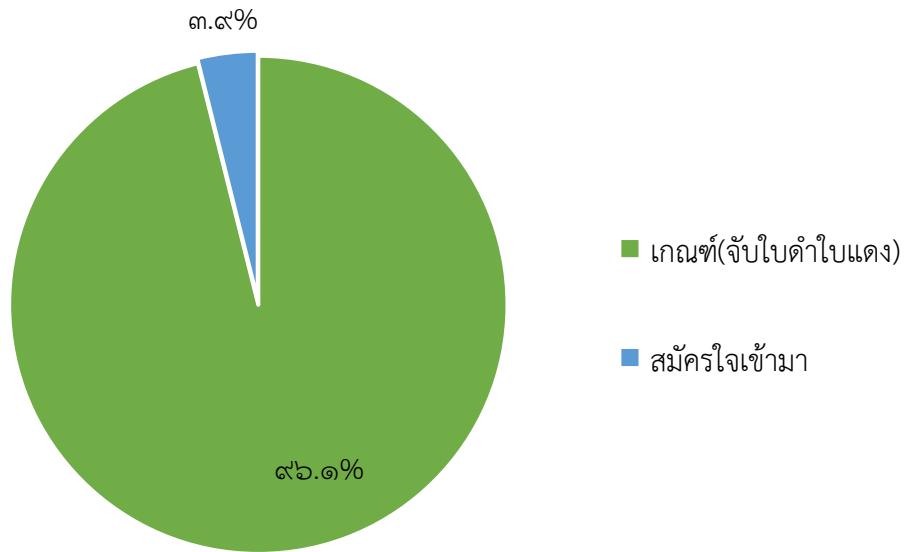
แผนภาพที่ ๔ - ๙ ความรู้สึกในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๑. วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

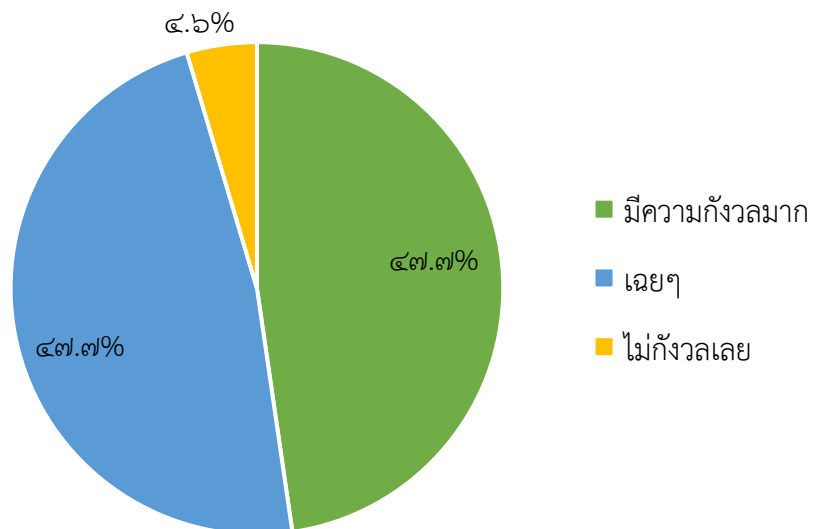
แผนภาพที่ ๔ - ๑๐ วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๒. ความกังวลใจในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

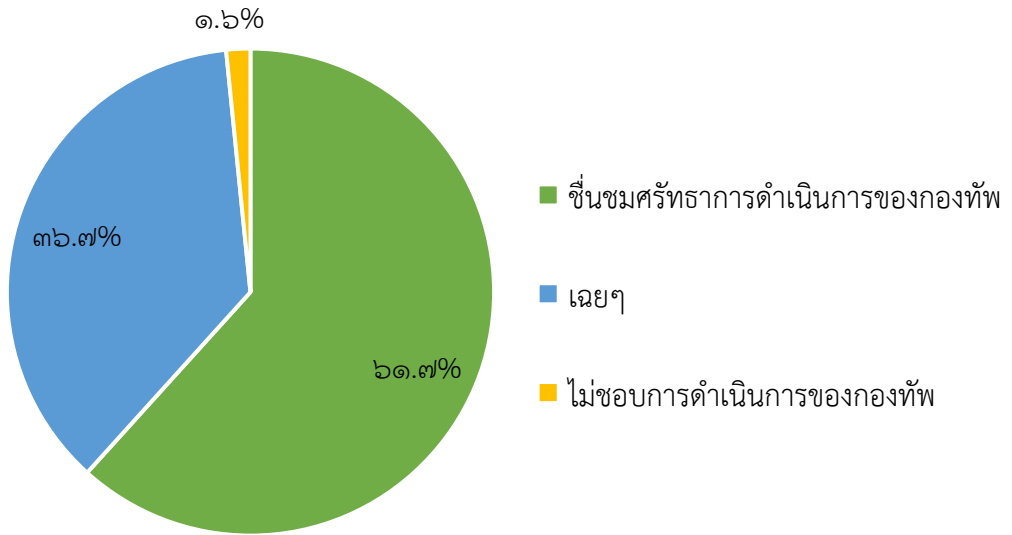
แผนภาพที่ ๔ - ๑๑ ความกังวลใจในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๓. ความคิดเห็นของทหารกองเกินต่อกองทัพในปัจจุบัน

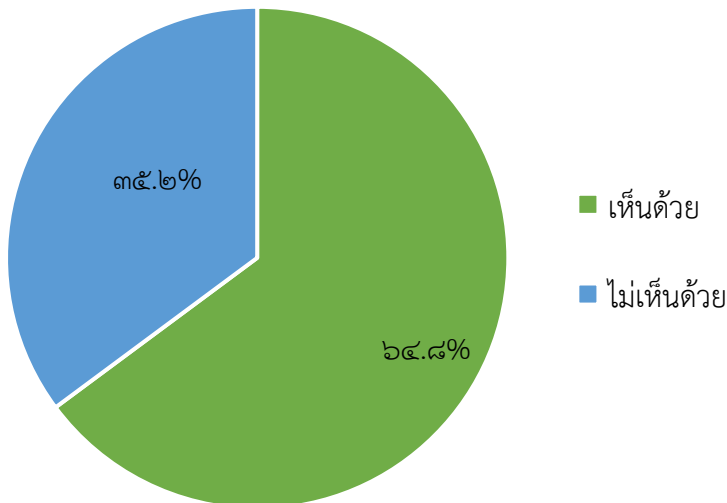
แผนภาพที่ ๔ - ๑๒ ความคิดเห็นของทหารกองเกินต่อกองทัพในปัจจุบัน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๔. ความคิดเห็นของทหารกองเกินต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

แผนภาพที่ ๔ - ๑๓ ความคิดเห็นของทหารกองเกินต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

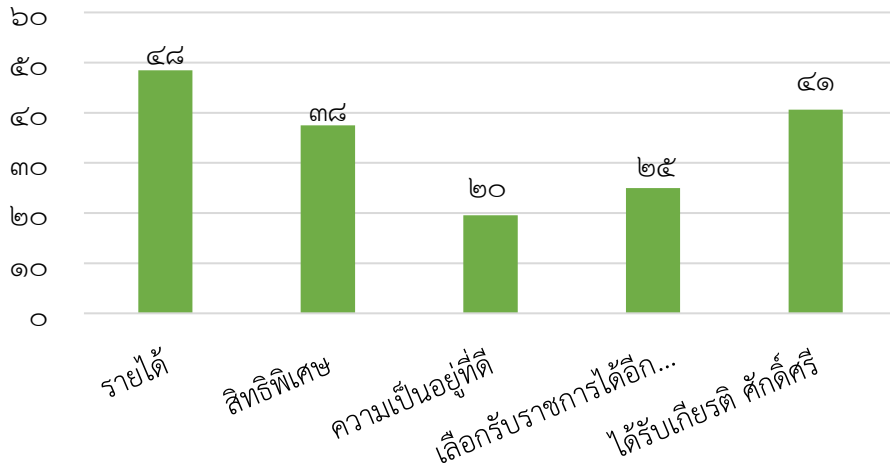

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๕. แรงจูงใจที่ทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ

แผนภาพที่ ๔ - ๑๔ แรงจูงใจที่ทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ

เปอร์เซ็นต์

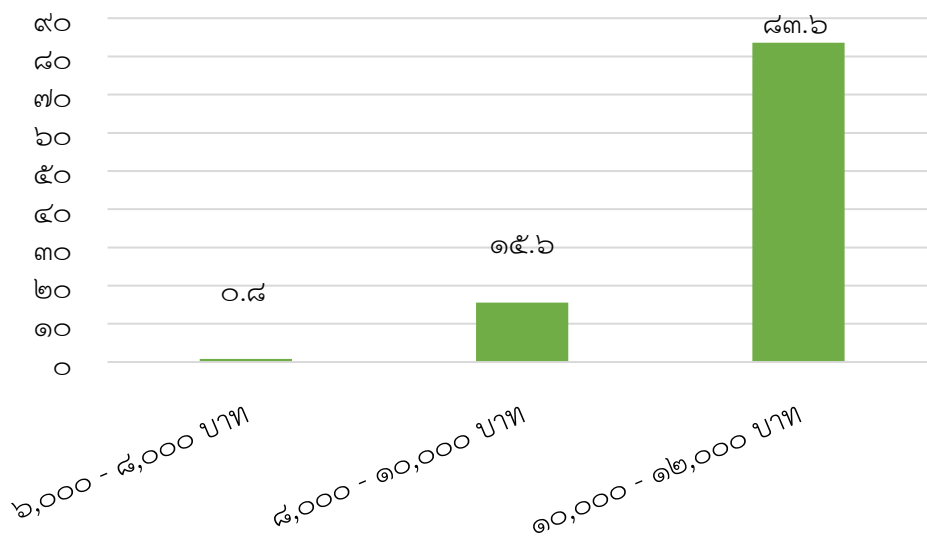

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๖. อัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมของทหารกองประจำการต่อเดือน

แผนภาพที่ ๔ - ๑๕ อัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมของทหารกองประจำการต่อเดือน

เปอร์เซ็นต์

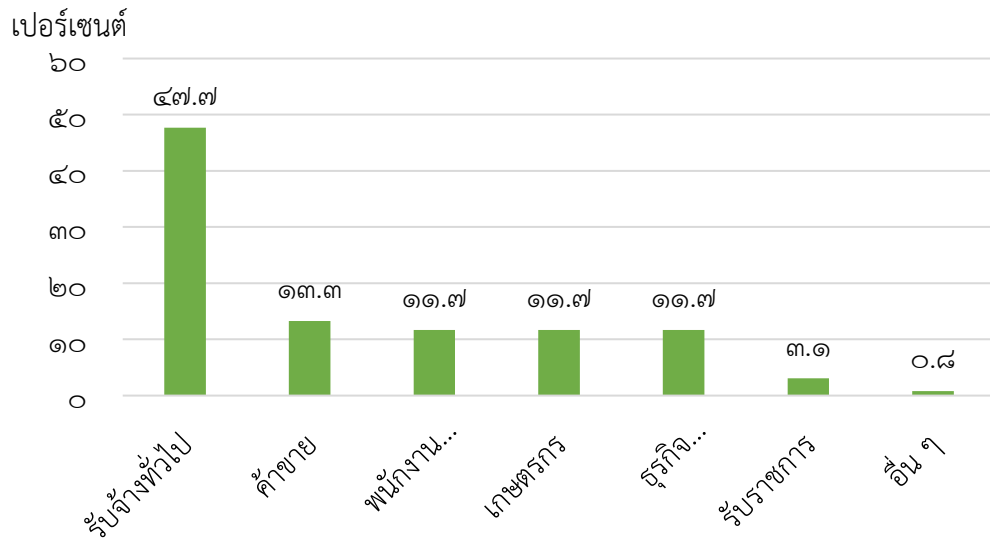
ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

การวิเคราะห์แบบสอบถามของประชากรกลุ่มผู้ประกอบการและญาติของทหารกองเกิน

๑. ผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกินเป็นเพศชายร้อยละ ๕๗.๘ และเพศหญิงร้อยละ ๔๒.๒ มีอายุเฉลี่ยประมาณ ๔๔ ปี

๒. อาชีพของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน

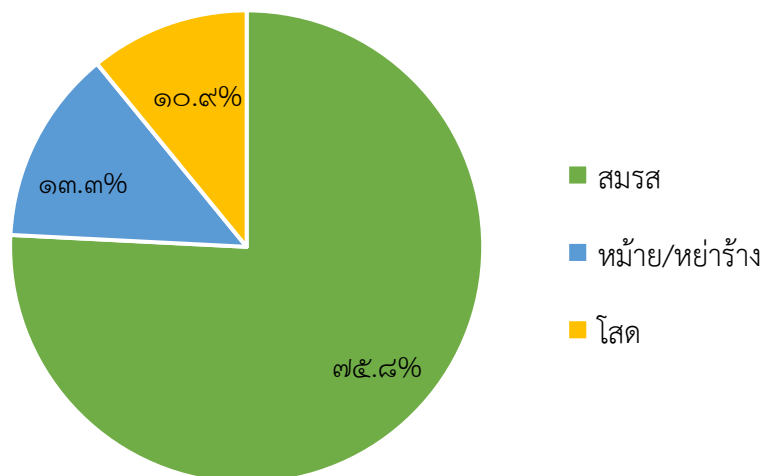
แผนภาพที่ ๔ - ๑๖ อาชีพของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๓. สถานภาพของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน

แผนภาพที่ ๔ - ๑๗ สถานภาพของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน

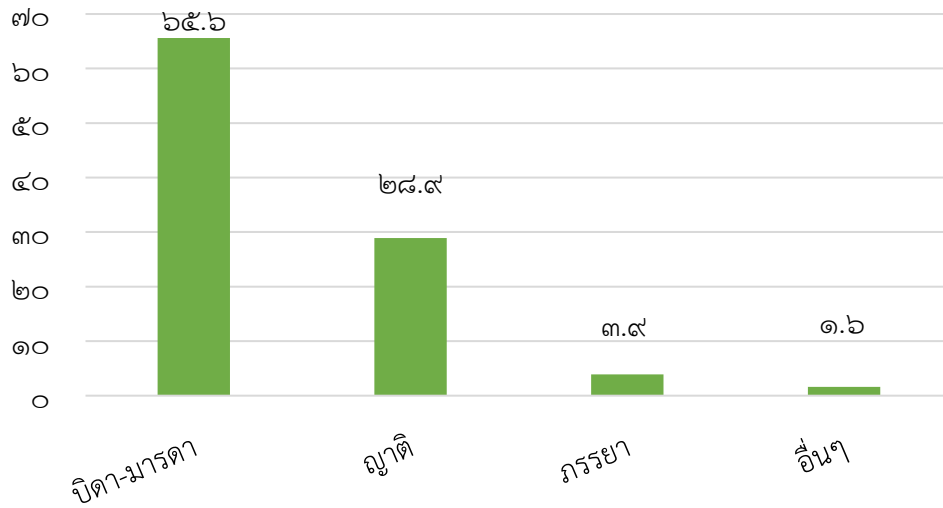

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๔. ความเกี่ยวข้องกับทหารของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน

แผนภาพที่ ๔ - ๑๘ ความเกี่ยวข้องกับทหารของผู้ปกครองและญาติของทหารกองเกิน

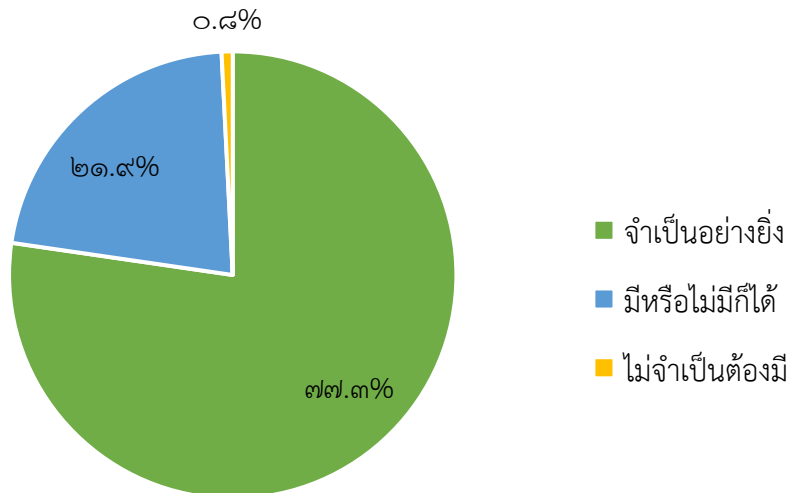
เปอร์เซ็นต์

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

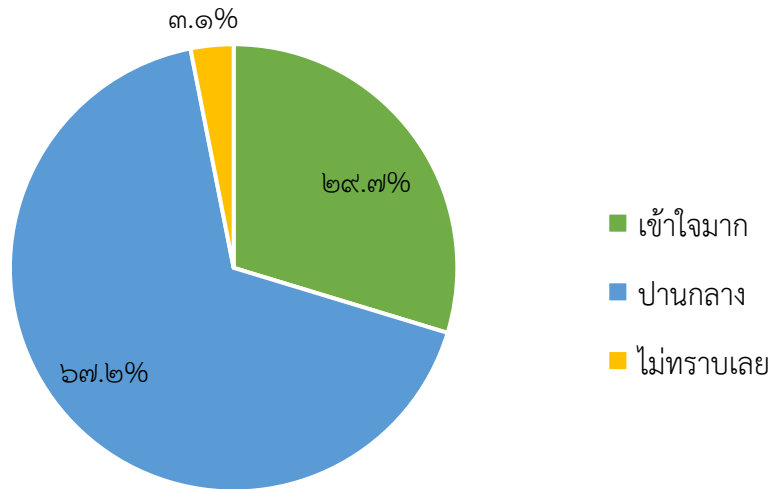
๕. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร

แผนภาพที่ ๕ - ๑๙ ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร

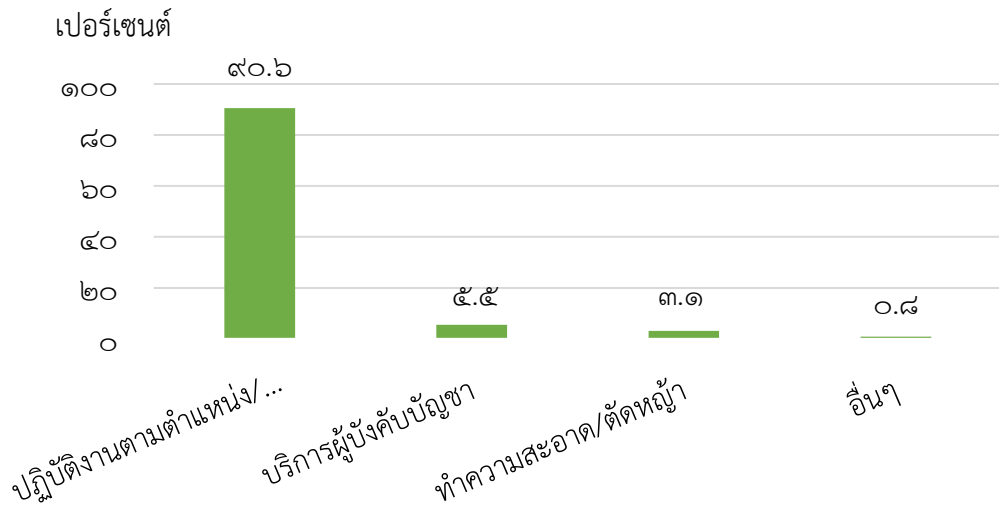
ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๖. ความเข้าใจของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ
 แผนภาพที่ ๔ - ๒๐ ความเข้าใจของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

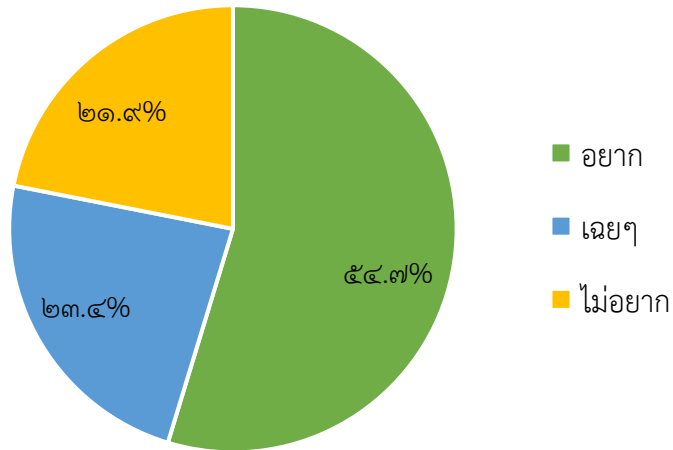
๗. ความเข้าใจของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ
 แผนภาพที่ ๔ - ๒๑ ความเข้าใจของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๘. ความรู้สึกของผู้ปกครองในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

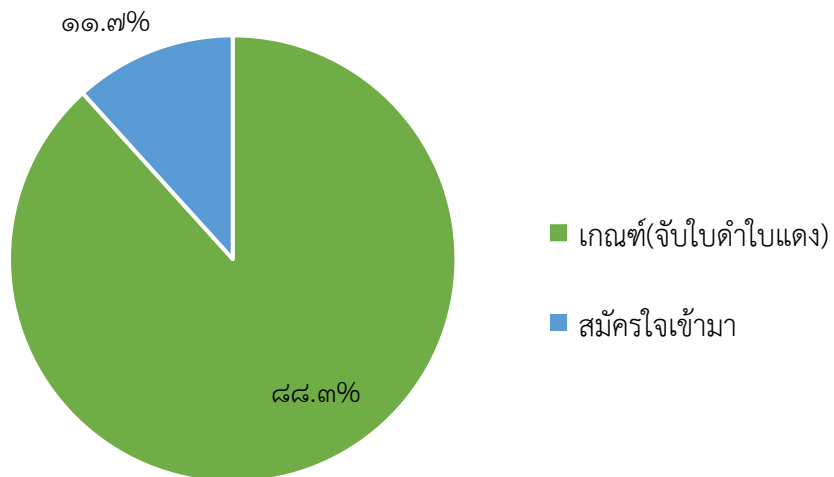
แผนภาพที่ ๔ - ๒๒ ความรู้สึกของผู้ปกครองในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๙. วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองเกินจากผู้ปกครอง

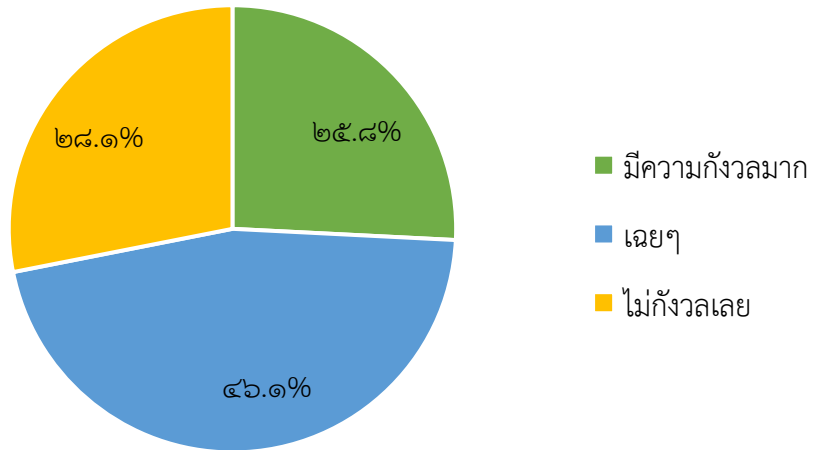
แผนภาพที่ ๔ - ๒๓ วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองเกินจากผู้ปกครอง

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๐. ความกังวลใจของผู้ปกครองในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

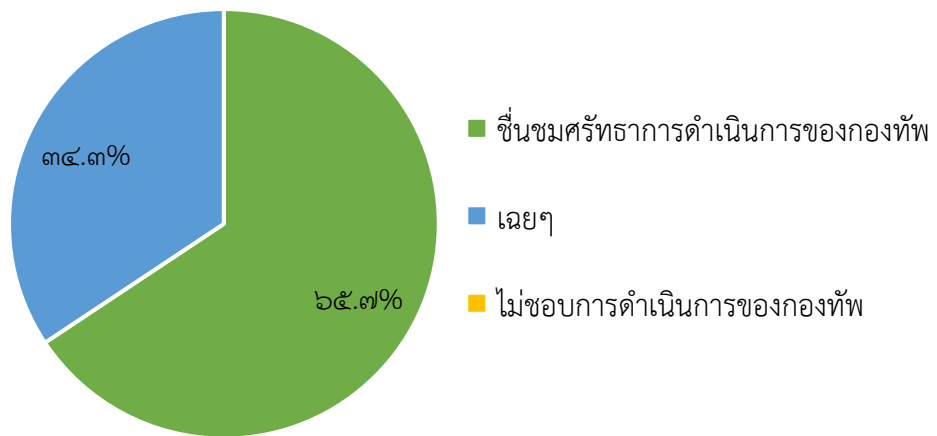
แผนภาพที่ ๔ - ๒๔ ความกังวลใจของผู้ปกครองในการเข้ารับราชการของทหารกองเกิน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

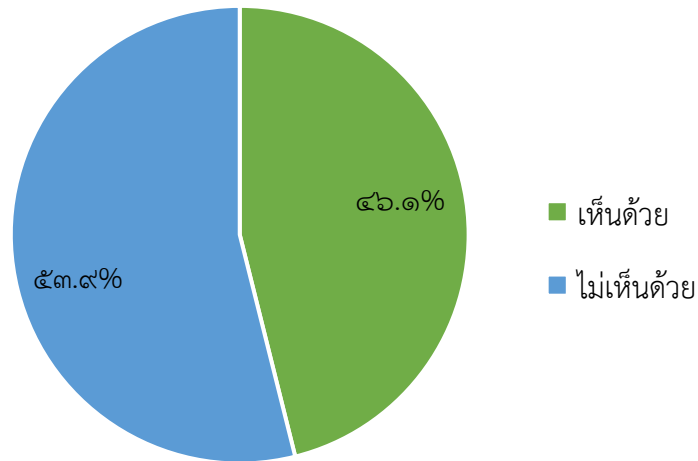
๑๑. ความคิดเห็นของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อกองทัพบในปัจจุบัน

แผนภาพที่ ๔ - ๒๕ ความคิดเห็นของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อกองทัพบในปัจจุบัน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

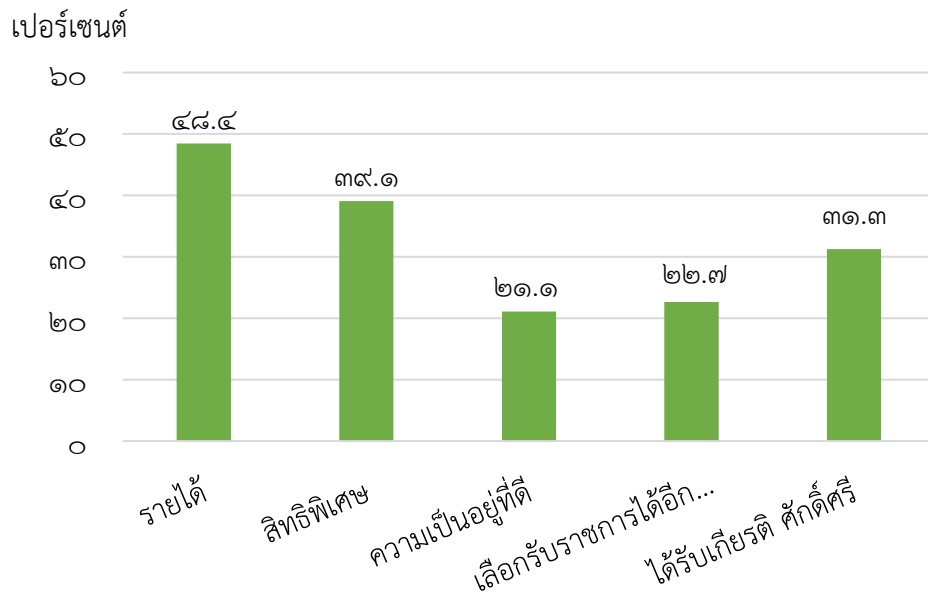
๑๒. ความคิดเห็นของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร
 แผนภาพที่ ๔ - ๒๖ ความคิดเห็นของผู้ปกครองทหารกองเกินต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๓. แรงจูงใจที่ผู้ปกครองทหารกองเกินคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัคร
เข้าเป็นทหารกองประจำการ

แผนภาพที่ ๔ - ๒๗ แรงจูงใจที่ผู้ปกครองทหารกองเกินคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ

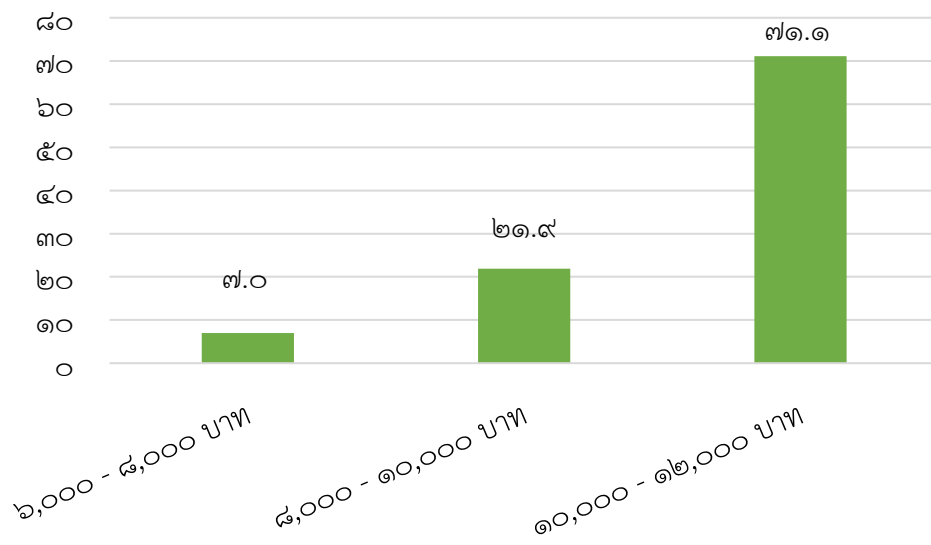

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๔. อัตราค่าตอบแทนที่ผู้ปกครองทหารกองเกินคิดว่าเหมาะสมของ ทหารกองประจำการต่อเดือน

แผนภาพที่ ๔ - ๒๘ อัตราค่าตอบแทนที่ผู้ปกครองทหารกองเกินคิดว่าเหมาะสมของทหารกองประจำการต่อเดือน

เปอร์เซ็นต์

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

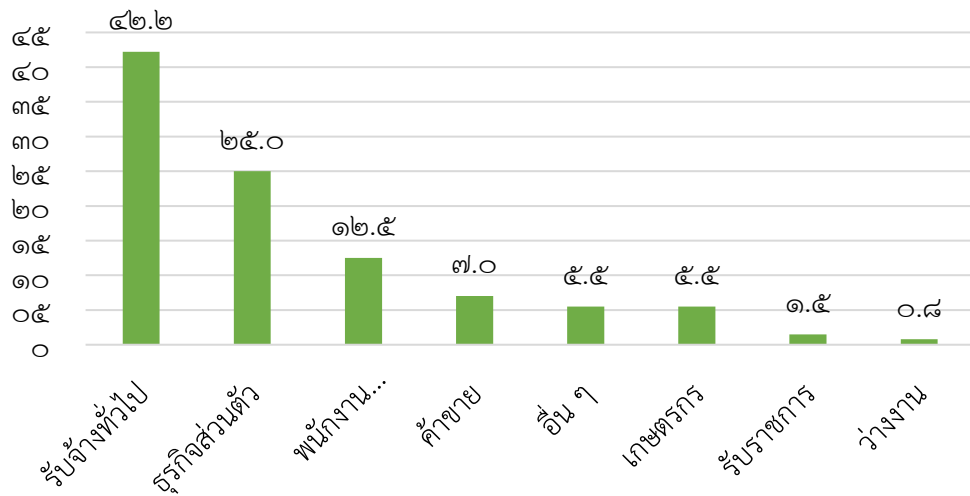
การวิเคราะห์แบบสอบถามของประชากรกลุ่มทหารกองประจำการ

๑. ทหารกองประจำการมีอายุเฉลี่ย ๒๓.๔๑ ปี

๒. อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ

แผนภาพที่ ๔ - ๒๙ อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ

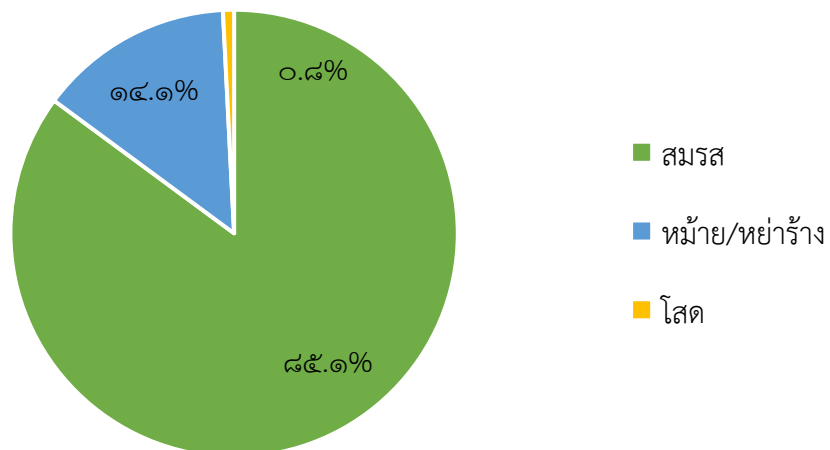
เปอร์เซ็นต์

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๓. สถานภาพของทหารกองประจำการ

แผนภาพที่ ๔ - ๓๐ สถานภาพของทหารกองประจำการ

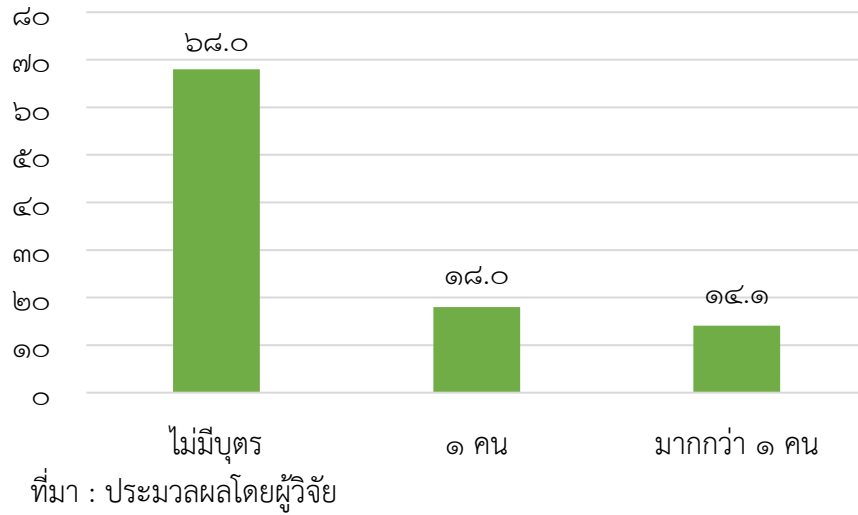

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๔. จำนวนบุตรของทหารกองประจำการ

แผนภาพที่ ๔ - ๓๑ จำนวนบุตรของทหารกองประจำการ

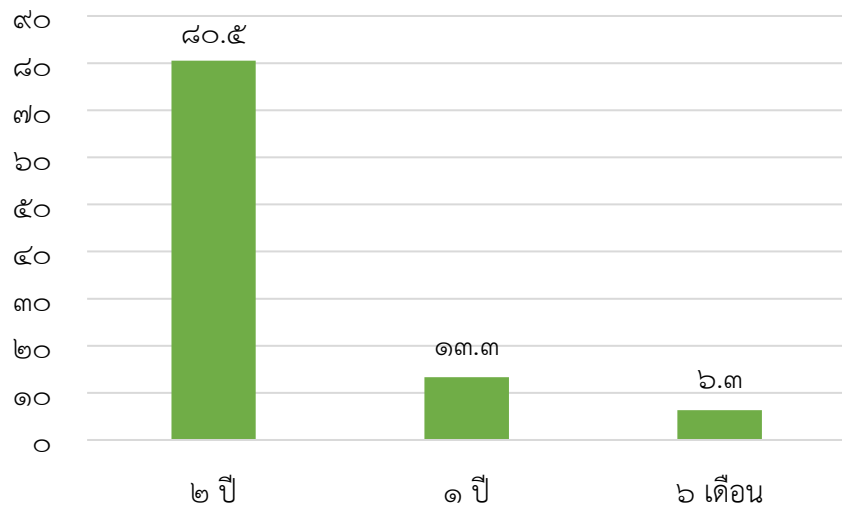
เปอร์เซ็นต์

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับราชการของทหารกองประจำการ

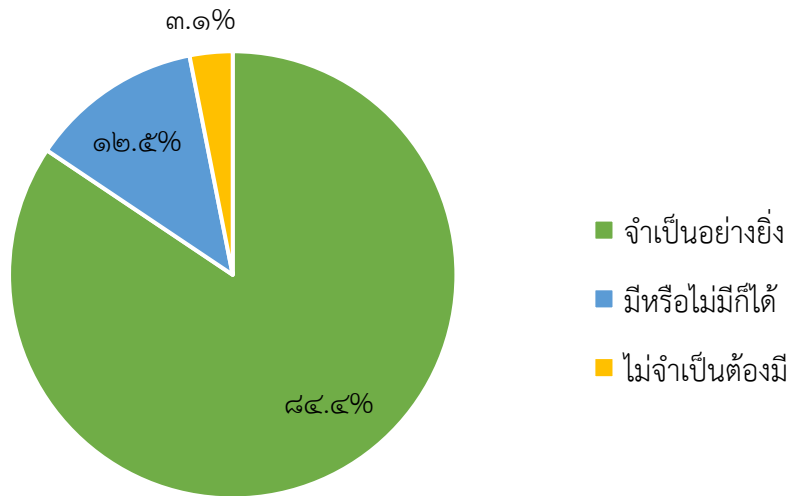
แผนภาพที่ ๕ - ๓๒ ระยะเวลาที่เข้ารับราชการของทหารกองประจำการ

เปอร์เซ็นต์

๖. ความคิดเห็นของทหารกองประจำการที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร

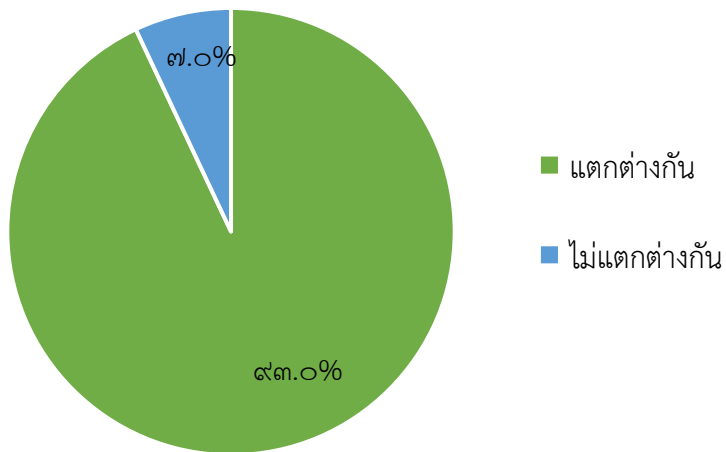
แผนภาพที่ ๔ - ๓๓ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการที่ประเทศจำเป็นต้องมีทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๗. ความรู้สึกก่อนและหลังการมารับราชการของทหารกองประจำการ

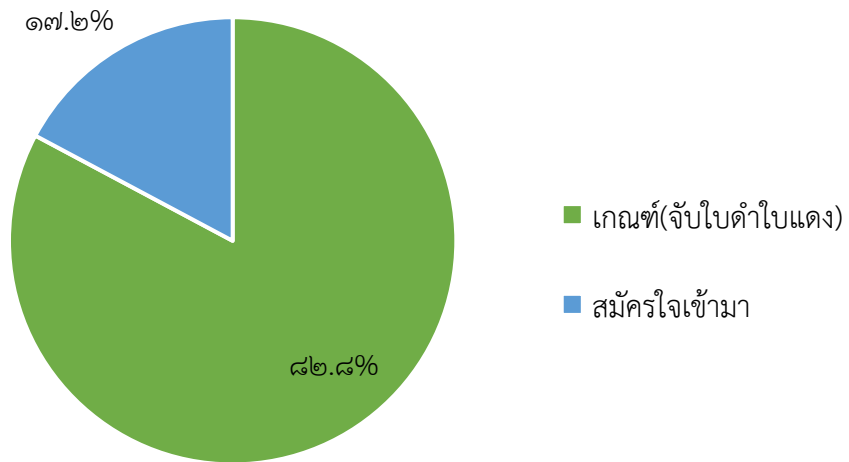
แผนภาพที่ ๔ - ๓๔ ความรู้สึกก่อนและหลังการมารับราชการของทหารกองประจำการ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๘. วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ

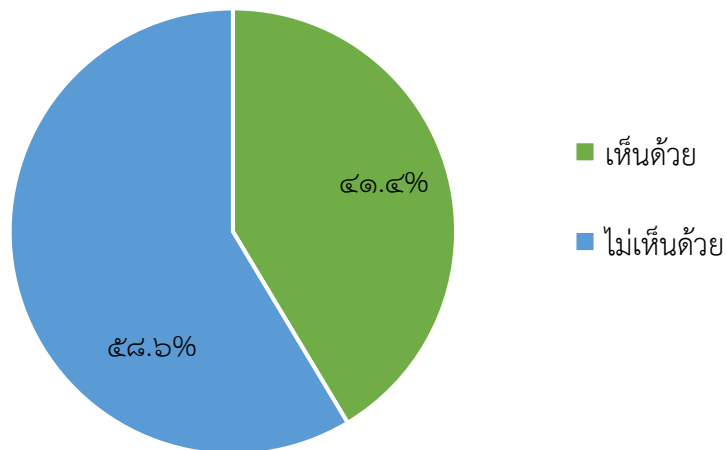
แผนภาพที่ ๔ - ๓๕ วิธีการเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๙. ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

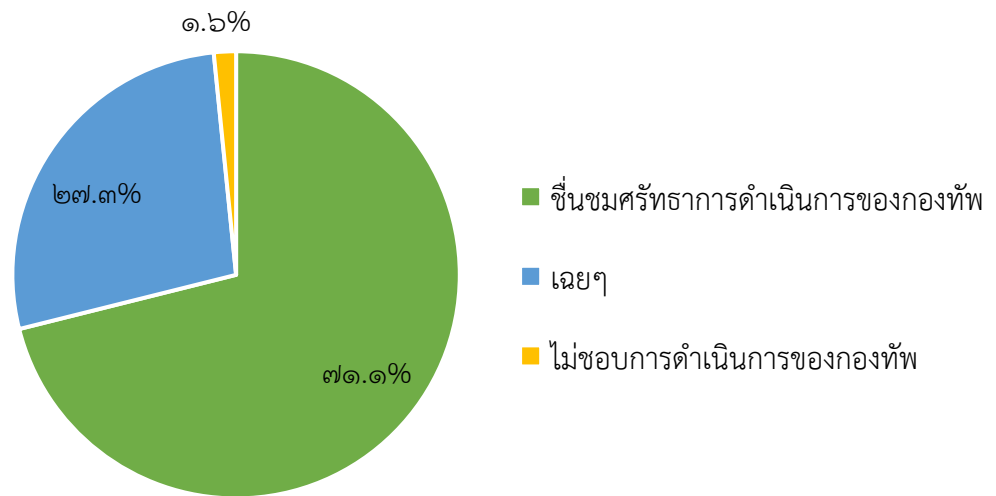
แผนภาพที่ ๔ - ๓๖ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๐. ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อกองทัพในปัจจุบัน

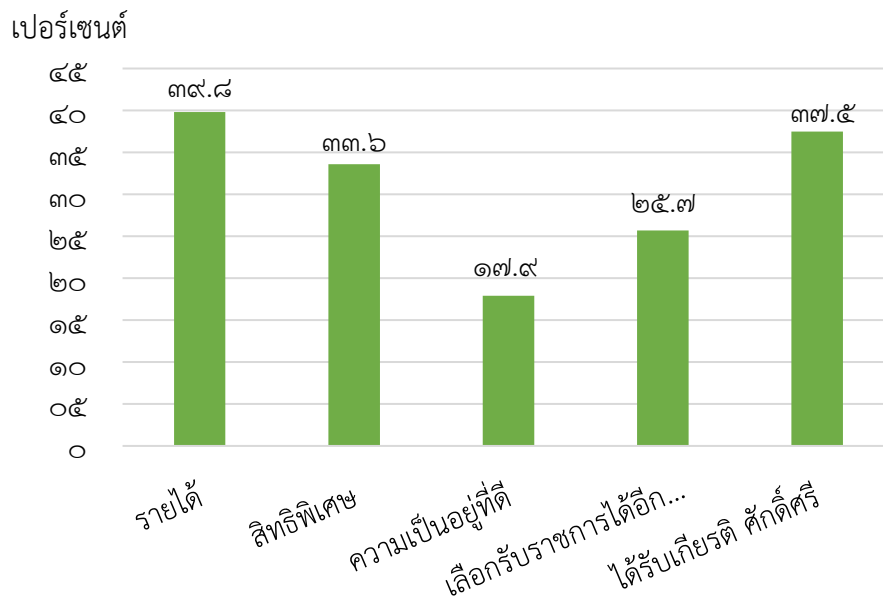
แผนภาพที่ ๔ - ๓๗ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อกองทัพในปัจจุบัน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๑. แรงจูงใจที่ทหารกองประจำการคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ

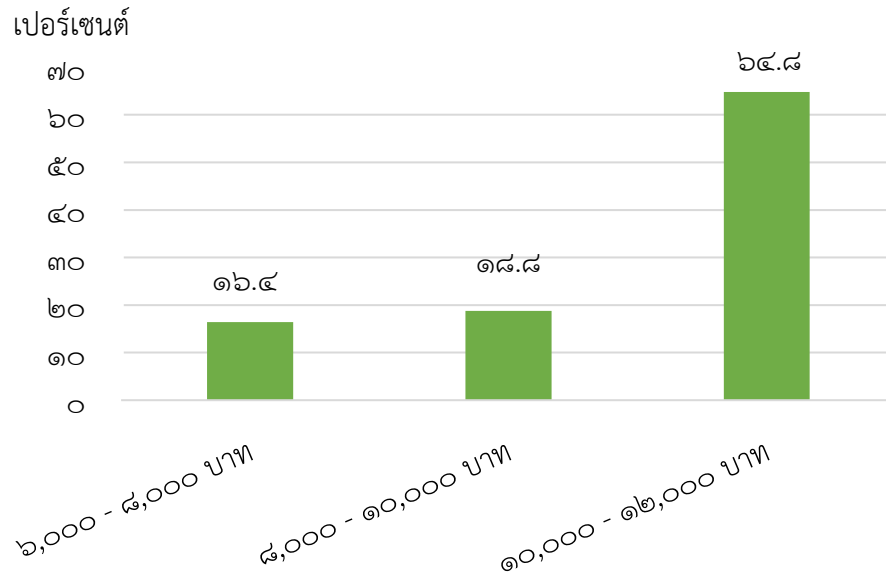
แผนภาพที่ ๔ - ๓๘ แรงจูงใจที่ทหารกองประจำการคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๒. อัตราค่าตอบแทนที่ทหารกองประจำการคิดว่าเหมาะสมของทหารกองประจำการต่อเดือน

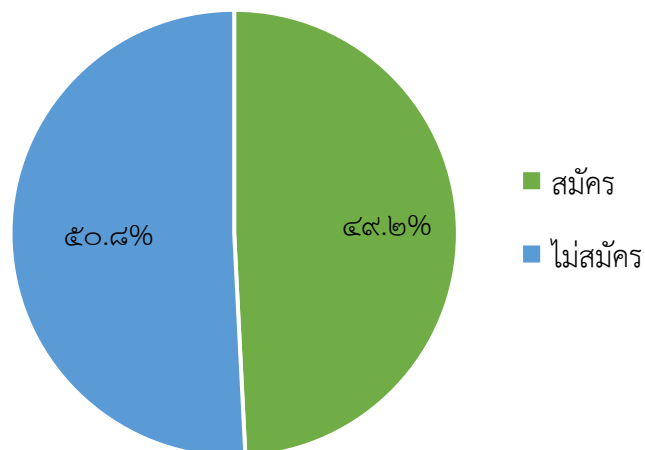
แผนภาพที่ ๔ - ๓๙ อัตราค่าตอบแทนที่ทหารกองประจำการคิดว่าเหมาะสมของทหารกองประจำการต่อเดือน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

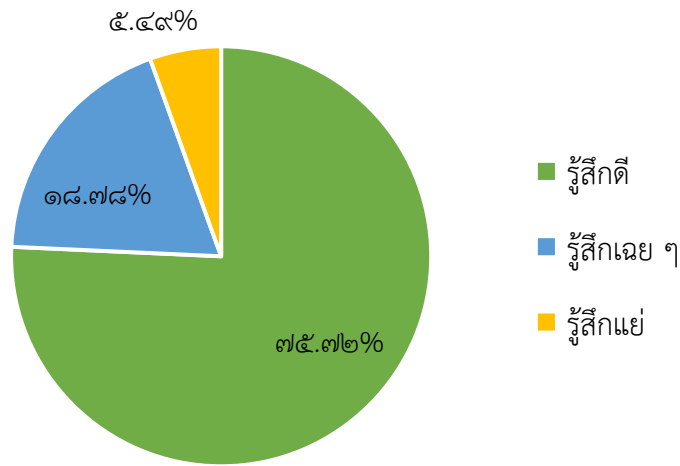
๑๓. ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อการเปิดสอบเข้ารับราชการ

แผนภาพที่ ๔ - ๔๐ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการต่อการเปิดสอบเข้ารับราชการ

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

๑๔. ความรู้สึกของทหารกองประจำการต่อการรับราชการในมณฑลทหารบกที่ ๑๒
 แผนภาพที่ ๔ - ๔๑ ความรู้สึกของทหารกองประจำการต่อการรับราชการในมณฑลทหารบกที่ ๑๒

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย พบว่า การเกณฑ์ทหารยังมีความจำเป็นอยู่เนื่องจากจำนวนผู้ที่ร้องขอไม่เพียงพอต่อความต้องการทหารกองประจำการในกองทัพ หากในอนาคตมีการปรับปรุงระบบทหารกองประจำการของกองทัพ โดยวิธีการต่าง ๆ มีผู้สมัครใจเข้าเป็นทหารกองประจำการมากขึ้น แต่ก็ไม่อาจจะเป็นหลักประกันได้ว่าทางกองทัพจะได้ผู้ร้องขอมามากพอและถึงแม้ว่าจะมีผู้ร้องขอจำนวนมากพอ แต่ผู้ร้องขอยังต้องผ่านการวัดขนาด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของร่างกาย ซึ่งอาจทำให้มีผู้ร้องขอบางคนไม่ผ่านขั้นตอนนี้ทำให้ยอดผู้ร้องขอลดลง ในประเด็นการปรับปรุงระบบการเกณฑ์ทหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวความคิดการปรับปรุง ๔ แนวคิด ได้แก่ การปรับปรุงการขึ้นทะเบียนทหารกองเกินที่ต้องกระทำที่ภูมิลำเนาทหารของผู้ปกครองเป็นหลัก ที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง การปรับปรุงรูปแบบของแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์ และมีความทันสมัยมากกว่าเดิม การปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกฯ ให้ใช้เวลาน้อยลง โดยรักษาไว้ซึ่งความโปร่งใสและยุติธรรมสูงสุด และการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บหลักฐานข้อมูล โดยบันทึกหลักฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ควบคู่กับการเก็บเอกสาร เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว

๒. ผลการวิเคราะห์การสำรวจกลุ่มทหารกองเกิน

ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทหารกองเกิน พบว่า ทหารกองเกินส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย ๒๑ ปี ๖ เดือน ในวันที่เข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ แสดงว่า ทหารกองเกินส่วนใหญ่เข้ารับราชการตามเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ ๒๑ บริบูรณ์ และมีเพียงส่วนน้อยที่ขอผ่อนผัน ทหารกองเกินส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๙ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็นร้อยละ ๒๖.๗ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นร้อยละ ๒๒.๘ ทหารกองเกินประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเสียส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ว่างงาน ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย เกษตรกร และนักศึกษา ซึ่งจากการผลการสำรวจการประกอบอาชีพพบว่า ผู้ว่างงานมีร้อยละถึง ๑๖.๐ สามารถกล่าวได้ว่า การเข้ามาเป็นทหารกองประจำการสามารถช่วยให้ผู้ว่างงานมีรายได้และอาชีพได้จำนวนหนึ่ง สถานภาพของทหารกองเกินส่วนใหญ่จะโสด หากสมรสแล้ว ส่วนใหญ่จะยังไม่มียุติ มีเพียงร้อยละ ๒๗.๐ ที่แจ้งว่ามีบุตรแล้ว ทหารกองเกินจะเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ๒ ปีเต็มคิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐ ที่เหลือจะเข้ารับราชการ ๑ ปี

สำหรับการสำรวจทัศนคติทหารกองเกินส่วนใหญ่คิดว่าทหารมีความจำเป็นต่อประเทศชาติคิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐ และพวกตนมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของทหาร เมื่อต้องเข้ามาประจำการในกองทัพคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘ โดยหน้าที่ที่พวกตนจะได้รับจะขึ้นกับตำแหน่งที่ได้รับมอบ แต่มีบางส่วนเข้าใจว่าพลทหารมีหน้าที่บริการผู้บังคับบัญชา การตัดหญ้า การทำความสะอาด คิดเป็นร้อยละประมาณ ๑๐.๐ ทหารกองเกินส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๖.๙ มีความรู้สึกเฉย ๆ เมื่อต้องเข้ามาประจำการทหารกองประจำการ แต่มีจำนวนมากเช่นกันที่ไม่อยากรับราชการเป็นทหารกองประจำการ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ และมีเพียงร้อยละ ๑๑.๗ ที่อยากเข้ามาเป็นทหารประจำการ ซึ่งวิธีการเข้ามาประจำการในกองทัพร้อยละ ๙๖.๑ มาด้วยการจับสลากใบดำใบแดง และมีเพียงร้อยละ ๓.๙ เท่านั้นที่สมัครใจเข้ามา ในจุดนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ถ้าร้อยละ ๑๑.๗ อยากเข้าเป็นทหารกองประจำการ แต่มากกว่าครึ่งที่ไม่เลือกวิธีสมัคร แต่เลือกวิธีการจับใบดำใบแดง แสดงว่าความรู้สึกที่แท้จริงแล้วมีคนลังเลใจในวันตรวจคัดเลือก และเลือกที่จะจับใบดำใบแดงแทนการสมัครใจ ทหารกองเกินร้อยละ ๘๗.๗ มีความกังวลใจมากและรู้สึกเฉย ๆ ในวันที่ต้องเข้ามาประจำการในปริมาณที่เท่า ๆ กัน และมีเพียงร้อยละ ๔.๗ ที่ไม่กังวลใจเลย สำหรับมุมมองเกี่ยวกับกองทัพร้อยละ ๖๑.๗ ทหารกองเกินมีความชื่นชมและศรัทธาในการดำเนินงานของกองทัพ รองลงมาที่มีความรู้สึกเฉย ๆ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗ และมีความรู้สึกไม่ชอบการดำเนินงานของกองทัพที่ผ่านมาเพียงร้อยละ ๑.๖ เท่านั้น

สำหรับแนวความคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ทหารกองเกินร้อยละ ๖๔.๘ มีความคิดที่อยากมีการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ในขณะที่ร้อยละ ๓๕.๒ มองเห็นถึงความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการ ทหารกองเกินมีความคิดว่าสิ่งที่เป็นแรงจูงใจในการสมัครเข้ารับราชการ อันดับที่ ๑ คือ ผลตอบแทนทางด้านรายได้ต้องน่าสนใจ อันดับที่ ๒ คือ การได้รับเกียรติและศักดิ์ศรี อันดับที่ ๓ คือ สิทธิต่าง ๆ ที่จะได้รับในการสมัครเข้ารับราชการทหารชั้นประทวน อันดับที่ ๔

คือ ทางเลือกที่จะรับราชการต่อ ๑ ถึง ๒ ปี และลำดับที่ ๕ คือ ความเป็นอยู่ที่ดีในขณะที่เข้ามา
ประจำการ ในส่วนของอัตราค่าตอบแทนรายได้ที่ต้องการส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๓.๖ เห็นว่าควรได้รับ
มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ ๑๕.๖ เห็นว่าควรได้รับประมาณ ๘,๐๐๐ ถึง
๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือนน่าจะเหมาะสม และร้อยละ ๐.๘ เห็นว่าประมาณ ๖๐๐๐ ถึง ๘๐๐๐ บาทต่อเดือน
ก็น่าจะเพียงพอ

๓. ผลการวิเคราะห์การสำรวจกลุ่มผู้ปกครองและญาติของทหาร

ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทหารผู้ปกครองและญาติของทหารพบว่า ผู้ปกครอง
และญาติของทหารมีอายุเฉลี่ย ๔๔ ปี เป็นเพศชายร้อยละ ๕๗.๘ และเพศหญิงร้อยละ ๔๒.๒
โดยร้อยละ ๔๗.๗ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาคือค้าขายคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓ นอกจากนี้
ร้อยละ ๑๑.๗ เป็นอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน เกษตรกร และธุรกิจส่วนตัวในจำนวนเท่า ๆ กัน ผู้ปกครอง
ส่วนใหญ่ของทหารร้อยละ ๖๕.๖ มีเป็นบิดาและมารดา รองลงมาเป็นญาติร้อยละ ๒๘.๙
และเป็นภรรยาของทหารร้อยละ ๓.๙ โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๕.๘ มีสถานภาพสมรส
ที่เหลือร้อยละ ๑๓.๓ เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง และร้อยละ ๑๐.๙ มีสถานภาพโสด

ผู้ปกครองร้อยละ ๗๗.๓ คิดว่าประเทศไทยนั้นจำเป็นต้องมีทหาร คิดว่ามีหรือไม่มี
ก็ได้คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙ และร้อยละ ๐.๘ เท่านั้นที่คิดว่าประเทศไทยไม่จำเป็นต้องมีทหาร
อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่จะคิดว่าประเทศนั้นจำเป็นต้องมีทหาร แต่กลับมีเพียง
ร้อยละ ๒๙.๗ ที่มีความเข้าใจในระดับมากต่อหน้าที่ของพลทหารในกองทัพ ร้อยละ ๖๗.๒ มีความเข้าใจ
ในระดับปานกลาง และมีเพียงร้อยละ ๓.๑ ที่ไม่ทราบหน้าที่ของพลทหารเลย ผู้ปกครองร้อยละ ๙๐.๖
เข้าใจว่าพลทหารมีหน้าที่การปฏิบัติงานตามตำแหน่งหรืองานที่ได้รับ มีเพียงส่วนน้อยคิดเป็น
ร้อยละ ๘.๖ เท่านั้นที่คิดว่าพลทหารมีหน้าที่บริการผู้บังคับบัญชา ทำความสะอาดและตัดหญ้า
จากความเข้าใจของผู้ปกครองต่อหน้าที่และบทบาทของพลทหารในกองทัพ กล่าวได้ว่าผู้ปกครองที่มี
ความเข้าใจในระดับมากและปานกลางนั้นมีความเข้าใจเหมือน ๆ กัน ผู้ปกครองร้อยละ ๕๔.๗
อยากให้บุตรหลานหรือญาติเข้ามาเป็นทหารกองเกิน ขณะที่ผู้ปกครองที่รู้สึกเฉย ๆ และไม่ยอมให้
เป็นทหารในจำนวนใกล้เคียงกัน โดยผู้ปกครองที่อยากให้บุตรหลานเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ
ได้ให้เหตุผลไว้ว่าการเข้ามาเป็นทหารกองประจำการเป็นการฝึกระเบียบวินัย ฝึกความอดทน
พัฒนาตนเอง และระบบการเกณฑ์ทหารยังช่วยให้บุตรหลานของตนนั้นห่างไกล และปลอดภัย
จากยาเสพติดมากขึ้น

บุตรหลานหรือญาติที่เข้ามาเป็นทหารของผู้ปกครองร้อยละ ๘๘.๓ นั้นมาจาก
การจับสลาก และร้อยละ ๑๑.๗ มาจากการร้องขอสมัครใจเข้ารับราชการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้สึก
เฉย ๆ ต่อการเข้ามาเป็นทหาร ในขณะที่ผู้ปกครองคิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑ มีความกังวล และร้อยละ ๒๕.๘
ไม่กังวลใจเลย ผู้ปกครองที่ไม่รู้สึกกังวลและรู้สึกเฉย ๆ นั้นเป็นเพราะผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นว่ากองทัพ
จะดูแลบุตรหลานเป็นอย่างดี โดยผู้ปกครองร้อยละ ๖๕.๖ ชื่นชมศรัทธาต่อการดำเนินการของกองทัพ

ร้อยละ ๓๔.๔ รู้สึกเฉย ๆ แต่ไม่มีผู้ปกครองคนใดที่ไม่ชอบการดำเนินงานของกองทัพ ในส่วนความคิดเห็นต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหารพบว่า ผู้ปกครองอยากให้มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร และมองเห็นถึงความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในจำนวนใกล้เคียงกัน โดยแรงจูงใจที่ผู้ปกครองและญาติของทหารคิดว่าจะทำให้คนอยากสมัครเข้ามาเป็นทหารกองประจำการอันดับที่ ๑ คือ รายได้ที่สูงขึ้น อันดับที่ ๒ คือ สิทธิพิเศษที่จะได้รับในการสมัครเข้ารับราชการทหารชั้นประทวน อันดับที่ ๓ คือ การได้รับเกียรติและศักดิ์ศรี อันดับที่ ๔ คือ รับราชการต่อ ๑ ถึง ๒ ปี และลำดับที่ ๕ คือ มีความเป็นอยู่ที่ดีในขณะที่เข้ามาประจำการ ในส่วนของอัตราค่าตอบแทนรายได้ที่ต้องการร้อยละ ๗๑.๑ เห็นว่าควรได้รับมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ ๒๑.๙ เห็นว่าควรได้รับประมาณ ๘,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือนน่าจะเหมาะสม และร้อยละ ๗.๐ เห็นว่าประมาณ ๖๐๐๐ ถึง ๘๐๐๐ บาทต่อเดือนก็น่าจะเพียงพอ

๔. ผลการวิเคราะห์การสำรวจกลุ่มทหารกองประจำการ

ผลการสำรวจกลุ่มทหารกองประจำการพบว่า ทหารกองประจำการมีอายุเฉลี่ย ๒๓ ปี ๖ เดือน โดยร้อยละ ๔๒.๒ ได้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปก่อนเข้ารับราชการ รองมา ร้อยละ ๒๕.๐ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว นอกนั้นเป็นอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ค้าขาย เกษตรกร ซึ่งทหารกองประจำการ สมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑ เป็นม่ายหรือหย่าร้างคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑ และโสดเพียงร้อยละ ๐.๘ เท่านั้น ถึงแม้ว่าทหารกองประจำการจะแต่งงานแล้วแต่ร้อยละ ๖๘.๐ ยังไม่มีบุตร ทหารกองประจำการเข้ารับราชการเป็นเวลา ๒ ปีคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕ เข้ารับราชการเป็นเวลา ๑ ปีคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓ และเข้ารับราชการเพียง ๖ เดือนคิดเป็นร้อยละ ๖.๓ โดยจากทั้งหมด ร้อยละ ๘๒.๘ นั้นเข้ามาด้วยวิธีการจับสลากใบดำใบแดง มีเพียงร้อยละ ๑๗.๒ เท่านั้นที่ร้องขอเข้าประจำการ ทหารกองประจำการร้อยละ ๙๓.๐ มีความรู้สึกวก่อนเข้ามาและหลังการมารับราชการ ทหารแตกต่างกันอย่างมาก

ทหารกองประจำการร้อยละ ๘๔.๔ คิดว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีทหาร คิดว่ามีหรือไม่มีก็ได้ร้อยละ ๑๒.๕ และมีเพียงร้อยละ ๓.๑ เท่านั้นที่คิดว่าประเทศไทยไม่จำเป็นต้องมีทหาร ทหารกองประจำการร้อยละ ๕๘.๖ มองเห็นถึงความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการ ในขณะที่ร้อยละ ๔๑.๔ มีความคิดที่อยากให้มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร โดยทหารกองประจำการ ร้อยละ ๗๑.๑ มีความชื่นชมศรัทธาต่อการดำเนินการของกองทัพ มีความรู้สึกเฉย ๆ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓ และไม่ชอบการดำเนินงานของกองทัพเลยคิดเป็นร้อยละ ๑.๖ ทหารกองประจำการคิดว่าแรงจูงใจที่จะทำให้คนอยากสมัครเข้ามาเป็นทหารกองประจำการอันดับที่ ๑ คือ ผลตอบแทนทางด้านรายได้ อันดับที่ ๒ คือ การได้รับเกียรติและศักดิ์ศรี อันดับที่ ๓ คือ สิทธิพิเศษที่จะได้รับในการสมัครเข้ารับราชการทหารชั้นประทวน อันดับที่ ๔ คือ ทางเลือกที่จะรับราชการต่อ ๑ ถึง ๒ ปี และลำดับที่ ๕ คือ ความเป็นอยู่ที่ดีในขณะที่เข้ามาประจำการ ในส่วนของอัตราค่าตอบแทนรายได้ที่ต้องการส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๔.๘ เห็นว่าควรได้รับมากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน ร้อยละ ๑๘.๘ เห็นว่าควรได้รับ

ประมาณ ๘,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน และร้อยละ ๑๖.๔ เห็นว่าประมาณ ๖๐๐๐ ถึง ๘๐๐๐ บาทต่อเดือนก็เพียงพอ นอกจากนี้จากการสำรวจยังพบว่า หากมีการเปิดสอบเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะเข้าสมัครและไม่สมัครในจำนวนเท่า ๆ กัน และร้อยละ ๗๕.๗ มีความรู้สึกดีต่อการเข้ารับราชการในมณฑลทหารบกที่ ๑๒ ร้อยละ ๑๘.๗ มีความรู้สึกเฉย ๆ และร้อยละ ๕.๔ มีความรู้สึกแย่ในการเข้ารับราชการทหาร

สรุป

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ จะวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม, ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างถูกบันทึกในคอมพิวเตอร์ ประมวลผลค่าสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเป็นเทคนิคที่ใช้ในการสรุปข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้อีกจากการศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนวรรณกรรม และจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากบทสัมภาษณ์ในบทที่ ๓ และได้วิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับทหารกองประจำการในแบบสอบถามทั้ง ๓ กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์พบว่า อาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองเกิน อาชีพผู้ปกครองของทหารกองเกิน และอาชีพก่อนเข้ารับราชการของทหารกองประจำการ มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นหลัก รองมาได้แก่ ธุรกิจส่วนตัว พนักงานเอกชน และค้าขาย นอกจากนี้ยังพบว่า ทหารกองเกินมีการว่างงานก่อนเข้ารับราชการที่อาจเกิดจากการตกงานหรือยังไม่เคยทำงานในจำนวนหนึ่ง ซึ่งการเข้ามาเป็นทหารสามารถช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัวทหารกองเกินได้ และเป็นอีกหนึ่งอาชีพให้เลือกสำหรับผู้ยังไม่เคยทำงาน นอกจากนี้ยังช่วยลดจำนวนการว่างงานของประเทศไทยได้ ทหารกองเกินส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด หากแต่งงานแล้วพบว่ามีบุตรเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และไม่พบความเปลี่ยนแปลงของสถานภาพอย่างชัดเจนในช่วง ๒ ปีที่รับราชการ (จากอายุเฉลี่ยของทหารกองประจำการลดด้วยอายุเฉลี่ยของทหารกองเกิน)

ผลวิเคราะห์พบว่ากลุ่มผู้ปกครองของทหารกองเกินเกือบครึ่งอยากให้บุตรหลานเข้ารับราชการทหาร ในขณะที่ผู้ปกครองที่รู้สึกเฉย ๆ และผู้ปกครองที่ไม่อยากให้บุตรหลานเข้ารับราชการทหารมีจำนวนเท่า ๆ กัน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดว่าการเข้ามาเป็นทหารเป็นสิ่งที่ดีสามารถช่วยให้บุตรหลานมีระเบียบวินัยในตนเองได้และช่วยให้ห่างไกลจากยาเสพติด ในขณะที่ตัวทหารกองเกินนั้นกลับอยากเข้ามารับราชการทหารเพียงส่วนน้อยเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีทหารกองเกินที่คิดว่าเป็นหรือไม่เป็นก็ได้ในจำนวนใกล้เคียงกับคนที่ไม่อยากเป็น ความไม่อยากเข้ารับราชการทหารนี้อาจเกิดจากความกังวลในเรื่องต่าง ๆ การสำรวจพบว่าเกือบทั้งหมดของทหารกองเกินและทหารกองประจำการ เข้ามาเป็นทหารโดยการเกณฑ์จับสลากใบดำใบแดง

และมีเพียงบางส่วนที่ตัดสินใจ ร้องขอสมัครเข้ามาเป็นทหาร จากข้อมูลนี้สามารถสรุปได้เบื้องต้นว่า กองทัพยังจำเป็นต้องมีการเกณฑ์ทหารอยู่ เพราะจากจำนวนคนที่ร้องขอสมัครเข้ามานั้นยังไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของกองทัพในปัจจุบันเท่าไรนัก แต่อย่างไรก็ตามจากการสอบถามข้อมูลทั้ง ๓ กลุ่ม ตัวอย่างพบว่า ประเทศไทยนั้นจำเป็นต้องมีทหารเป็นอย่างยิ่ง แสดงให้เห็นว่าทหารมีความสำคัญ อย่างมากในจิตใจของคนไทย สอดคล้องกับข้อมูลที่ค้นพบว่าทั้ง ๓ กลุ่ม มีความชื่นชมศรัทธา ต่อการดำเนินการของกองทัพจำนวนมาก นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของทหารเหมือนกัน คือ ทหารกองประจำการมีหน้าที่ปฏิบัติตามงานในตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายไว้ และมีเพียงส่วนน้อยที่เข้าใจว่าหน้าที่ของพลทหาร คือ การบริการผู้บังคับบัญชา ทำความสะอาดและตัดหญ้า ระยะเวลาเข้ารับราชการของทหารกองประจำการเกือบทั้งหมดคือ ๒ ปี ที่มาจากรีการเกณฑ์จับสลากใบดำใบแดง

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการยกเลิกการเกณฑ์ทหารอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะจากผลการวิเคราะห์พบว่า ความคิดเห็นของทั้ง ๓ กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มทหารกองเกินเห็นด้วยกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหารมากกว่าไม่เห็นด้วย กลุ่มผู้ปกครองของ ทหารกองเกินเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในจำนวนใกล้เคียงกัน ในขณะที่กลุ่มทหารกองประจำการกลับ ไม่เห็นด้วยมากกว่าเห็นด้วย ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะกลุ่มทหารกองเกินที่ต้องเข้ารับ ราชการทหารนั้นยังไม่เคยสัมผัสกับการเป็นทหารจึงมีความรู้สึกกังวลสูง รวมถึงอาจได้รับฟังข่าวสาร ทั้งในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดีเกี่ยวกับการเข้ามาเป็นทหารกองประจำการจากช่องทางต่าง ๆ จึงอยาก ให้มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ในกรณีของผู้ปกครองของทหารกองเกินครั้งหนึ่งที่เห็นด้วยนั้นอาจคิดว่า การเป็นทหารจะช่วยให้บุตรหลานมีระเบียบวินัยในตนเอง ฝึกความอดทน รวมถึงเป็นการรับใช้ชาติ ในขณะที่อีกครึ่งหนึ่งที่อยากให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารนั้นอาจมาจากความกังวลใจที่บุตรหลานต้องเข้า มารับราชการทหารกลัวลูกหลานต้องลำบาก ส่วนทหารกองประจำการที่ไม่เห็นด้วยสูงกว่าเห็นด้วยกับ การยกเลิกการเกณฑ์ทหารอาจเนื่องมาจากทหารกองประจำการได้สัมผัสการใช้ชีวิตเป็นพลทหาร ในระยะเวลาหนึ่งแล้วคิดว่าไม่ได้มีข้อเสียหรือสิ่งที่น่ากังวลใจนัก รวมถึงเห็นความจำเป็นของการมี พลทหารในกองทัพจึงไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

แรงจูงใจที่ทั้ง ๓ กลุ่มตัวอย่างต่างคิดว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้คนอยากสมัครเข้ารับราชการ เป็นทหารอันดับที่ ๑ เหมือนกันคือ การได้รับรายได้ที่สูงขึ้นกว่าเดิม แสดงให้เห็นว่าทุกกลุ่มตัวอย่าง มองว่าเงินเดือนของพลทหารในปัจจุบันไม่ดึงดูดให้คนหันมาสนใจ หากเพิ่มเงินเดือนให้สูงขึ้นจะทำให้ มีคนอยากสมัครเข้ารับราชการมากขึ้นอย่างแน่นอน อันดับที่ ๒ พบว่ามีความเห็นแตกต่างกัน คือ ทหารกองเกินและทหารกองประจำการให้ความสำคัญกับการได้รับเกียรติและศักดิ์ศรี และอันดับที่ ๓ คือ การให้สิทธิพิเศษในการบรรจุเข้ารับราชการ ในขณะที่ผู้ปกครองของทหารกองเกินนั้นคิดว่า สิทธิพิเศษเป็นอันดับที่ ๒ และการได้รับเกียรติและศักดิ์ศรีเป็นอันดับที่ ๓ ในส่วนของอันดับที่ ๔ และ อันดับที่ ๕ กลุ่มตัวอย่างต่างคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ เลือกที่จะรับราชการต่อ ๑ ถึง ๒ ปี

เป็นอันดับที่ ๔ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นอันดับสุดท้ายนั้นอาจเป็นเพราะว่า พลทหารและผู้ปกครองต่างคิดว่าปัจจุบันการเป็นอยู่ของทหารที่กองทัพจัดสรรให้นั้นเหมาะสมและดีอยู่แล้ว ในส่วนของค่าตอบแทนทั้ง ๓ กลุ่มตัวอย่างต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรได้รับค่าตอบแทนเดือนละ ๑๐,๐๐๐ ถึง ๑๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน สอดคล้องกับแรงจูงใจที่จะทำให้คนอยากสมัครเข้ามาเป็นพลทหารเป็นอันดับที่ ๑ คือ รายได้ที่สูงขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ค่าตอบแทนน่าจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจสำหรับคนให้สนใจเข้ามาสมัครเป็นทหารอย่างชัดเจน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างทหารกองประจำการต่างมีความอยากและไม่อยากสมัครเข้ารับราชการต่อในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยคาดว่าครึ่งหนึ่งที่อยากสมัครต่อนั้น มองเห็นช่องทางประกอบอาชีพรับราชการของตัวเองในอนาคต โดยหลาย ๆ นายมีความคิดที่จะรับราชการเป็นทหารชั้นประทวน ส่วนอีกครึ่งหนึ่งที่ไม่อยากสมัครนั้นเป็นไปได้ว่าน่าจะมาจากเรื่องค่าตอบแทน รวมถึงมีกิจการหรืองานที่คิดไว้ในใจอยู่แล้ว นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ยังพบว่าทหารกองประจำการที่เข้ามาประจำการที่มณฑลทหารบกที่ ๑๒ นั้นต่างมีความรู้สึกที่ดีต่อการรับราชการในช่วงเวลาที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก ความรู้สึกดี ๆ เหล่านี้จะทำให้เหล่าทหารกองประจำการได้บอกต่อให้ผู้อื่นมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในกองทัพต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลสรุปของการศึกษาเพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยสรุปอภิปรายถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานวิจัย การสรุปผลการทำวิจัย และข้อเสนอแนะ รูปแบบการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกรักษาทางเภสัชกรรมเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ผู้วิจัย คิดค้นขึ้นมา เพื่อนำเสนอให้ผู้มีอำนาจในเรื่องดังกล่าวนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตต่อไป

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ระบบการตรวจคัดเลือกรักษาทางเภสัชกรรมเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการตรวจคัดเลือกรักษาทางเภสัชกรรมเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย เพื่อนำมาอ้างอิงให้ผลของการวิจัย มีความน่าเชื่อถือ และมีความถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สำหรับสำรวจความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง และใช้การสัมภาษณ์จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีประชากรกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ปกครองทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจะถูกนำมาบันทึกในคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ผลการศึกษา เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง ๓ ข้อเป็นดังนี้

๑. การศึกษาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกรักษาทางเภสัชกรรมเข้ารับราชการทหารกองประจำการในปัจจุบัน

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ทหารกองประจำการในกองทัพไทยปัจจุบันมีประมาณ ๒๒๐,๐๐๐ นาย และคิดเป็นร้อยละ ๕๖ ของกำลังพลทั้งหมดในกองทัพไทย โดยจำนวนกำลังพลในกองทัพไทยมีประมาณ ๓๙๓,๐๐๐ นาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกำลังพลของกองทัพบกถึงประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ นาย โดยกำลังพลเหล่านี้จะหมุนเวียนเข้ามาและปลดประจำการออกไปอย่างเป็นระบบ ในแต่ละปี ซึ่งจะมียอดหมุนเวียนอยู่ที่ประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ นาย ปัจจุบันประเทศไทย ใช้พระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช ๒๕๙๗ ในการจัดการตรวจคัดเลือกรักษาทางเภสัชกรรมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ โดยชายไทยจะเริ่มมีความเกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารตั้งแต่อายุ ๑๘ ปี (๑๗ ปีบริบูรณ์) ในพุทธศักราชใดให้ไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน อายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์

จะต้องเข้ารับการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ หากร้องขอหรือ ถูกคัดเลือกเข้ากองประจำการจะต้องประจำการในกองทัพเป็นระยะเวลา ๖ เดือนถึง ๒ ปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาเข้ารับราชการจะปลดประจำการเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยกองทัพ ได้เปิดโอกาสให้ทหารกองเกินสามารถสมัครใจร้องขอเข้ารับราชการได้ ซึ่งจะได้สิทธิลดหย่อนเวลา รับราชการตามวุฒิการศึกษา ในปีที่ผ่านมา ๆ มาปรากฏว่ามีผู้ร้องขอหรือผู้สมัครใจเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการอยู่เพียงแค่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน หรือประมาณร้อยละ ๓๐ ของทหารกองประจำการทั้งหมดเท่านั้น ส่วนที่เหลือทางกองทัพจึงจำเป็นต้องใช้ระบบการเกณฑ์ เพื่อจะได้ยอดครบตามจำนวนที่ต้องการ ทหารกองประจำการจะได้รับสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ตามที่ราชการกำหนด ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง เงินตอบแทนพิเศษ เครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ส่วนตัว ตลอดจนเปิดโอกาสในการให้เข้ารับการศึกษาคหาความรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิ ให้กับตัวเอง (กศน.) และจัดการอบรมวิชาชีพก่อนปลดประจำการ ซึ่งการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ ในต่างประเทศมีหลากหลายแบบขึ้นกับแนวความคิด และเหตุผลทางยุทธศาสตร์ของแต่ละประเทศ ที่แตกต่างกันออกไป สำหรับสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ยังมีการเกณฑ์ทหารอยู่ เพราะมองว่ายังมี สาธารณรัฐประชาชนประชาธิปไตยเกาหลี (เกาหลีเหนือ) เป็นภัยคุกคาม สหรัฐอเมริกาไม่มีการบังคับ เกณฑ์ทหารแต่ใช้การสมัครใจเข้ารับราชการ เหตุผลส่วนหนึ่งน่าจะเพราะการมีความสามารถในการ ดูแลค่าตอบแทน และสวัสดิการได้ดี จึงเป็นแรงจูงใจให้คนเข้ามาสมัครเป็น ทหารประจำการในกองทัพอย่างไม่มีปัญหา

๒. การศึกษาเหตุผลความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการในประเทศไทย

จากการทบทวนบทความ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยในอดีต พบว่าในช่วงที่ผ่านมา มีหลากหลายแนวคิดเกี่ยวกับการขอให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ซึ่งไม่ว่าจะต้องการผลอะไรก็ตาม จากการเสนอแนวคิดต่าง ๆ ทางผู้วิจัยได้สรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มคน ๒ กลุ่มเกี่ยวกับการยกเลิก การเกณฑ์ทหารดังนี้

๒.๑ ความคิดเห็นของกลุ่มที่เสนอให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

เนื่องจากปัจจุบันบ้านเมืองไม่มีศึกสงคราม ยุทธวิธีทางทหารและเทคโนโลยี ทางการรบที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้ไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีกองทัพขนาดใหญ่ เหมือนในอดีต ดังนั้นจึงควรลดขนาดของกองทัพลงให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยการลด จำนวนกำลังพลในกองทัพในทุกระดับรวมถึงทหารกองประจำการ หากกองทัพมีขนาดเล็กจะสามารถ บริหารจัดการ เพิ่มค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ ให้กำลังพลในกองทัพ เพราะเห็นว่าในปัจจุบัน กองทัพดูแลกำลังพลขั้นผู้น้อยได้ไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบว่ามีผู้นำทหารกองประจำการไปใช้ งานที่ไม่เหมาะสม ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ ซึ่งบ่อยครั้งมักปรากฏข่าวการร้องเรียนในสื่อ ต่าง ๆ รวมถึงมีการแสดงความคิดเห็นว่าการเกณฑ์ทหารหรือการบังคับเข้ากองทัพบกเป็นการลดทอน สิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างหนึ่งอีกด้วย

๒.๒ ความคิดเห็นของกลุ่มที่เห็นถึงความจำเป็นในการมีทหารกองประจำการ

กลุ่มที่เห็นว่าการเกณฑ์ทหารนั้นยังคงมีความจำเป็นได้ให้เหตุผลเรื่องความมั่นคงเป็นประเด็นหลัก และได้ชี้ให้เห็นว่า กองทัพไม่ได้มีหน้าที่แค่เรื่องการป้องกันประเทศ แต่ยังมีภารกิจอื่นนอกเหนือจากสงคราม เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยรัฐบาลแก้ไขปัญหาในวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ประเทศเผชิญ เช่น การบรรเทาสาธารณภัย การช่วยเหลือประชาชนในทุกรูปแบบ ถึงแม้จะมีหน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงรับผิดชอบอยู่ แต่กำลังพลในกองทัพเป็นปีกแผ่นจะมีความพร้อมในการปฏิบัติทุกภารกิจ และเข้าถึงประชาชนที่เดือดร้อนได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการลดจำนวนกำลังพลในกองทัพจึงเป็นเรื่องที่ไม่ควรทำ นอกจากนี้ขนาดของกองทัพในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ระบบการนำทหารกองเกินเข้ากองประจำการทุกวันนี้มีความอ่อนตัวอยู่แล้ว และเปิดโอกาสให้ร้องขอหรือสมัครใจก่อน หากยอดผู้ร้องขอยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของกองทัพ จึงต้องมีการเกณฑ์ในส่วนที่เหลือเพื่อให้ครบตามจำนวนซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว จะมีผู้ร้องขอหรือสมัครใจประมาณร้อยละ ๓๐ หรือประมาณ ๓๐,๐๐๐ คนเท่านั้น

นอกจากนี้กองทัพยังมีการดูแลสิทธิ และสวัสดิการของทหารกองประจำการอย่างเหมาะสมกับสภาวะการณปัจจุบันและตรงตามที่ทางราชการกำหนด รวมถึงได้การมอบหมายงานให้กับทหารกองประจำการอย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ พร้อมทั้งมีความเข้มงวดในเรื่องการนำทหารกองประจำการไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ โดยผู้ใดฝ่าฝืนจะมีการลงโทษสถานหนัก

๒.๓ ความคิดเห็นของทหารกองเกินเกี่ยวกับกองทัพ

ทหารกองเกินส่วนใหญ่คิดว่าตนเองนั้นมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของทหารกองประจำการว่าเมื่อเข้าประจำการตามหน่วยงานแล้วจะได้รับมอบหมายงานตามตำแหน่งหน้าที่ การบริการผู้บังคับบัญชา และการตัดหญ้าทำความสะอาดตามลำดับ ทหารกองเกินครึ่งหนึ่งมีความกังวลใจอย่างมากก่อนที่จะเข้ารับราชการทหารกองประจำการ และทหารกองเกินถึงร้อยละ ๖๕ มีความคิดที่อยากให้มีการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร โดยตัวทหารกองเกินมีความคิดว่าสิ่งที่เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้คนอยากร้องขอหรือสมัครใจเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการคือ ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม การได้รับเกียรติ ความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับสิทธิพิเศษในการรับราชการต่อ และทหารกองเกินคิดว่าระดับค่าตอบแทนที่เหมาะสมนั้นควรอยู่ที่ ๑๐,๐๐๐ ถึง ๑๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน

๒.๔ ความคิดเห็นของผู้ปกครองของทหารกองเกินเกี่ยวกับกองทัพ

ผู้ปกครองของทหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของทหารกองประจำการในระหว่างเข้าประจำการอยู่ในกองทัพระดับปานกลาง โดยเชื่อว่าส่วนใหญ่ทหารกองประจำการเมื่อเข้าประจำการแล้วจะปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และผู้ปกครองของทหารกองเกินร้อยละ ๕๕ มีความอยากให้ลูกหลานเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ เพราะจะได้เป็นการฝึกระเบียบวินัย ความอดทน ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเอง และเป็นการให้ทหารกองเกินเข้ามารับราชการทหารเป็นการช่วยให้ทหารกองเกินห่างไกลจากยาเสพติด

นอกจากนี้ผู้ปกครองของทหารกองเกินส่วนใหญ่ไม่ได้มีความกังวลใจอะไรมากนักเกี่ยวกับการที่ทหารกองเกินจะต้องเข้ามารับราชการเป็นทหารกองประจำการ เพราะมีความเชื่อมั่นว่าทหารกองเกินจะได้รับการดูแลเป็นอย่างดี และผู้ปกครองมากกว่าครึ่งมีความต้องการให้มีการเกณฑ์ทหารต่อไป

๒.๕ ความคิดเห็นของทหารกองประจำการเกี่ยวกับกองทัพ

ทหารกองประจำการเกือบทั้งหมดมีความรู้สึกแตกต่างจากก่อนเข้ากองประจำการโดยรู้สึกว่า การเข้ามาประจำการในกองทัพไม่ได้มีอะไรน่ากลัวอย่างที่เคยรู้สึกก่อนเข้ารับราชการ เพราะประมาณ ๒ สัปดาห์ก็สามารถปรับตัวและสามารถใช้ชีวิตในการรับราชการเป็นทหารกองประจำการได้อย่างไม่มีปัญหาอะไร ทหารกองประจำการร้อยละ ๕๘ มีความคิดที่ไม่ควรยกเลิกการเกณฑ์ทหาร และครึ่งหนึ่งต้องการสมัครเข้ารับราชการทหารต่อหากมีโอกาส

๓. แนวทางการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหาร และกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

สำหรับแนวทางการพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ จากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยพบว่าควรมีการพัฒนา ๔ ประเด็น เพื่อที่จะอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และเกื้อกูลต่อการนำข้อมูลมาใช้ในอนาคต ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

๓.๑ ปรับเปลี่ยนสถานที่การขึ้นทะเบียนทหารกองเกินจากเดิมที่จะต้องกระทำที่ภูมิลำเนาของบิดาเป็นหลัก ให้สามารถลงบัญชีทหารกองเกินที่ใดก็ได้ แม้แต่ในต่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นที่สถานทูต หรือ สถานกงสุลเพื่ออำนวยความสะดวกของผู้ที่จะลงบัญชีทหารกองเกิน แต่สำหรับการตรวจคัดเลือกลักษณะนั้นยังต้องกระทำที่ภูมิลำเนาทหารเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถรองรับเรื่องดังกล่าวได้

๓.๒ การพัฒนารูปแบบของแบบพิมพ์ชนิดต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สามารถบันทึกข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ได้อย่างรวดเร็วและมีความรัดกุม ปิดช่องทางในการทุจริตการตรวจคัดเลือกทุกกรณี

๓.๓ ปรับปรุงขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกฯ ซึ่งที่ผ่าน ๆ มาจะใช้เวลานานมาก ตั้งแต่เริ่มเรียกชื่อ การจับสลากไปดำใบแดง จนถึงการได้ใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ให้มีความกระชับ รัดกุม สะดวก และรวดเร็ว

๓.๔ ปรับปรุงระบบการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ โดยลดจำนวนเอกสาร เพิ่มประสิทธิภาพการบันทึกข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลศูนย์กลาง มีการจัดข้อมูลบุคคลต่าง ๆ แยกประเภทอย่างเป็นระบบ เพิ่มให้สามารถเรียกดูข้อมูลได้ง่าย รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอข้อเสนอใน ๓ รูปแบบ คือ เิงนโยบาย เิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยขอเสนอตามลำดับดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ ทบทวนโครงสร้างของกำลังพลในกองทัพ เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับ พันธกิจ และภารกิจที่ได้รับ และมีจำนวนกำลังพลที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ตลอดจนสามารถอธิบายต่อสังคมได้ถึงขนาดของกองทัพกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน

๑.๒ ปรับปรุงระบบค่าตอบแทนตลอดจนสิทธิ สวัสดิการอื่น ๆ ตามข้อกำหนดของกระทรวงกลาโหม หรือของกองทัพเดิม ให้มีอัตราหรือรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน ตรงกับความต้องการของทหาร สามารถจูงใจให้ทหารกองเกินสมัครเข้ามาเป็นทหารกองประจำการมากที่สุด โดยมีจำนวนที่ต้องเกณฑ์ทหารน้อยที่สุด

๑.๓ กำกับดูแลและควบคุมการมอบภารกิจให้กับทหารกองประจำการ ให้เป็นไปตามตำแหน่งหน้าที่ คำนึงถึงเกียรติศักดิ์ศรีของทหารกองประจำการ รวมถึงการกำกับดูแลการลงโทษ ให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมของทหาร

๑.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารควรถูกแก้ไขในหลายประเด็น เช่น สถานที่ให้การขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน รูปแบบของเอกสารการพิมพ์ ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และอาจต้องมีการลดจำนวน

๑.๕ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้กับการเกณฑ์ทหารแบบเต็มรูปแบบ ตั้งแต่เริ่มขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน จนถึงทหารกองประจำการปลดประจำการเป็นกองหนุน

๑.๖ เพิ่มการสร้างการรับรู้ให้สังคมทราบถึงภารกิจของกองทัพ ความจำเป็นของการมีทหารกองประจำการในกองทัพ โดยใช้สื่อทุกประเภทของกองทัพ รวมถึงการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ในการประชาสัมพันธ์ ใช้บุคคลสาธารณะที่เคยมีประสบการณ์ในกองทัพ เช่น ดารา นักแสดง และนักร้อง ที่เคยผ่านการเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการในการช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประสบการณ์ในกองทัพ

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๒.๑ การเพิ่มแรงจูงใจที่จะสมัครเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ นอกเหนือจากค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการต่าง ๆ ตามที่กองทัพกำหนด คือ เรื่องการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยในเรื่องความเป็นอยู่ ปริมาณอาหารที่เพียงพอ มากกว่าตามสิทธิที่ได้รับ ที่พักอาศัยที่มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย การมอบหมายงานที่ต้องคำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรีของทหารกองประจำการ การอนุญาตให้มีการลาพัก ตามสิทธิ หรือกรณีพิเศษ การปฏิบัติต่อทหารกองประจำการอย่างสุภาพชน การไม่ลงทัณฑ์นอกเหนือแบบธรรมเนียมของทหารที่ กระทรวงกลาโหมกำหนด

ให้สิทธิพิเศษในการบรรจุเข้ารับราชการในกระทรวงกลาโหม หรือกระทรวงอื่น ๆ และสร้างความภาคภูมิใจในการเป็นทหารกองประจำการ ที่มารับราชการรับใช้ชาติ และช่วยเหลือประชาชน ซึ่งทั้งหมดนี้ทุกหน่วยงานในกองทัพจะต้องมองเป็นภาพเดียวกัน และทำให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งถ้าทุกหน่วยงานในกองทัพได้ดำเนินการสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแน่นอน ทหารกองประจำการที่อยู่ในกองทัพจะได้รับความพึงพอใจในการเข้ามารับราชการ และมีความรู้สึกว่ารยะเวลาในการเข้ารับราชการในกองทัพ ไม่ใช่ช่วงเวลาที่น่าเบื่อหน่าย ในทางตรงกันข้ามกลับมีความสุขกับสิ่งที่หน่วยได้ดูแล ได้รับประสบการณ์อันมีค่า และได้รับความภาคภูมิใจในการเข้าเป็นทหารกองประจำการ ซึ่งทั้งหมดนี้จะส่งผลกระทบต่อจำนวนทหารกองประจำการที่จะสมัครใจรับราชการต่อ รวมถึงจำนวนทหารกองเกินที่ร้องขอสมัครเข้ารับราชการในกองทัพ ทั้ง ๒ สิ่งนี้จะเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการกลยุทธ์เพิ่มแรงจูงใจของกองทัพ และมีจำนวนผู้สมัครใจรับราชการต่อ ตลอดจนผู้ที่ร้องขอเข้ารับราชการมาก จำนวนที่กองทัพจะต้องเกณฑ์ก็จะน้อยลง

๒.๒ สำหรับแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นผู้วิจัยขอเสนอรูปแบบการดำเนินการดังนี้

๒.๒.๑ การขึ้นทะเบียนทหารกองเกินสามารถกระทำในที่เขตอำเภอใดก็ได้ในประเทศไทยและสามารถกระทำได้ที่สถานที่ราชการของประเทศไทยในต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคคลที่จะไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน ทั้งหมดนี้ไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแค่ดำเนินการแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวในการพระราชบัญญัติรับราชการปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ และใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วย ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าระบบสารสนเทศในปัจจุบันสามารถรองรับเรื่องดังกล่าวได้อย่างไม่ยากนัก

๒.๒.๒ การแก้ไขรูปแบบของแบบพิมพ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด. ๘), หมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (แบบ สด. ๓๕) และใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) เป็นต้น ให้ทันสมัย ลดปริมาณแบบพิมพ์ ใช้ระบบรหัสคิวอาร์ (QR Code) มาช่วยในทุกแบบพิมพ์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเก็บข้อมูล ช่วยลดการปลอมแปลงเอกสาร และลดระยะเวลาในการตรวจสอบหลักฐานรวมถึงใช้บุคลากรน้อยลง โดยพิมพ์รหัสไว้บนทั้งเอกสารกระดาษและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ใช้การสแกนลายนิ้วมือแทนการพิมพ์ลายนิ้วมือจากวิธีปัจจุบัน ซึ่งทั้งหมดจะต้องใช้การบันทึกเอกสาร และบันทึกข้อมูลในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทำให้สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้ในทุกขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกฯ

๒.๒.๓ การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บหลักฐานข้อมูล โดยบันทึกหลักฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ควบคู่กับการเก็บเอกสาร ปัจจุบันการเก็บรักษาหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์ทหารได้ถูกเก็บรักษาในรูปแบบของเอกสาร (Hardcopy) จำนวนมาก ซึ่งยากต่อการดูแล ค้นหา รวมถึงไม่เกื้อกูลต่อการนำข้อมูลไปใช้ในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์สำหรับการเกณฑ์ทหารของกองทัพจึงจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ผู้วิจัยคิดว่ากองทัพต้องพัฒนา

ซอฟต์แวร์พิเศษเพื่อใช้สำหรับการเกณฑ์ทหารโดยเฉพาะ และเป็นซอฟต์แวร์ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ จะเป็นการทำให้กระบวนการในการตรวจคัดเลือกร่างกายกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีแนวความคิดที่จะนำสมาร์ทการ์ด (Smart Card) มาปรับใช้กับระบบการเกณฑ์ทหาร โดยนำสมาร์ทการ์ดมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลแทนเอกสารแบบพิมพ์ทั้งหมด ตั้งแต่กระบวนการขึ้นทะเบียนทหารกองเกินที่ใช้สมาร์ทการ์ดบันทึกข้อมูลแทนใบสำคัญทหารกองเกินเอกสาร (แบบ สด. ๙) จนถึงการนำสมาร์ทการ์ดไปใช้เข้ารับการตรวจคัดเลือกร่างกายกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณเอกสารต่าง ๆ ที่ทหารกองเกิน และทหารกองประจำการต้องเก็บติดตัว และลดเวลาการตรวจสอบเอกสารของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการได้มากยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ การแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกร่างกายกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒.๒.๔.๑ ก่อนวันการตรวจคัดเลือกร่างกายกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการมีการแยกกลุ่มทหารกองเกินที่ร้องขอ (สมัครใจ), กลุ่มทหารกองเกินที่ต้องการยื่นขอผ่อนผัน และกลุ่มทหารกองเกินที่ขอสละสิทธิ์การผ่อนผัน โดยดำเนินการล่วงหน้าก่อนวันตรวจเลือกฯ ที่จะเริ่มขึ้น เพื่อให้จำนวนคนน้อยลงในวันตรวจคัดเลือก ซึ่งจะทำให้การตรวจคัดเลือกไม่คับคั่ง และกระบวนการในการตรวจคัดเลือกฯ ในแต่ละวันสามารถเสร็จสิ้นเร็วขึ้น

๒.๒.๔.๒ ขั้นตอนการเรียกชื่อ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลานานและสืบเนื่องจากแยกกลุ่มทหารกองเกินในข้อ ๒.๒.๔.๑ ทำให้ในวันที่ตรวจคัดเลือกฯ ไม่คับคั่ง และจำนวนรายชื่อที่ต้องเรียกน้อยลง เพราะมีเพียงกลุ่มทหารกองเกินที่ร้องขอ (สมัครใจ), ทหารกองเกินที่สละสิทธิ์ผ่อนผัน, กลุ่มทหารกองเกินที่อยู่ในกำหนดเรียกกรรมตา รวมถึงกลุ่มทหารกองเกินที่หลีกเลี่ยงชัดเจนและขาดการตรวจเลือกเท่านั้น สำหรับขั้นตอนการเรียกชื่อนี้ผู้วิจัยคาดว่าอาจสามารถพัฒนาโดยการใช้รูปแบบการลงทะเบียนหรือการมอบตัว แทนการใช้การเรียกชื่อ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการลงทะเบียน เช่น สแกนลายนิ้วมือ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องสแกนม่านตา เพื่อยืนยันตัวตนของทหารกองเกิน ซึ่งจะทำให้กระบวนการลงทะเบียนรายงานตัวเพื่อเข้ารับการตรวจเลือกเป็นไปด้วยความรวดเร็วและลดข้อผิดพลาดในขั้นตอนดังกล่าวได้

๒.๒.๔.๓ ขั้นตอนการตรวจร่างกาย เป็นขั้นตอนที่ต้องมีการดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบ โดยในปัจจุบันจะมีแพทย์ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันจำนวน ๑ นาย และนายสิบพยาบาลเป็นผู้ช่วยในแต่ละคณะ ซึ่งการตรวจวินิจฉัยได้เฉพาะทางกายภาพเท่านั้น และจำเป็นต้องตรวจสอบในเวลาจำกัด ซึ่งทหารกองเกินที่มีโรคขัดต่อการเข้ารับราชการจะต้องนำไปรับรองแพทย์ที่ออกโดยโรงพยาบาลทหารมาแสดง กรรมการแพทย์จึงจะลงความเห็นว่าเป็นบุคคลจำพวกที่ ๔ หรือบุคคลที่ทุพพลภาพหรือพิการไม่สามารถเข้ารับราชการได้ แต่หากว่าไม่ได้เตรียมเอกสารในการตรวจเลือกฯ อาจถูกพิจารณาให้ถูกเป็นบุคคลจำพวกที่ ๓ คือ บุคคลที่เจ็บป่วยร่างกาย

ไม่แข็งแรงไม่สามารถบำบัดรักษาให้หายได้ใน ๓๐ วัน และจะให้เข้ารับการตรวจเลือกอีกครั้ง ในการตรวจคัดเลือกรั้งใหม่ในปีถัดไป ซึ่งขั้นตอนนี้ปัจจุบันมีวิธีปฏิบัติและหลักเกณฑ์ที่รัดกุมอยู่แล้ว หากแต่ถ้าสามารถประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยบันทึกข้อมูลจะสามารถเพิ่มความรวดเร็วในการทำงานได้มากยิ่งขึ้น

๒.๒.๔.๔ ขั้นตอนการวัดขนาดร่างกาย ผู้วิจัยเห็นว่าขั้นตอนนี้ ที่มีขั้นตอนได้แก่ การชั่งน้ำหนัก วัดขนาดสูง คำนวณหาค่าดัชนีมวลกาย (Body Mass Index : BMI) และการวัดขนาดรอบตัว ในปัจจุบันได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมอยู่แล้ว หากแต่ถ้าสามารถประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยบันทึกข้อมูลจะสามารถเพิ่มความรวดเร็วในการทำงานได้มากยิ่งขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้เป็นการช่วยทำให้ไม่ต้องมีการเคลื่อนย้ายเอกสารจากสถานที่หนึ่ง ไปยังอีกสถานที่หนึ่งด้วย

๒.๒.๔.๕ ขั้นตอนการจับสลากใบคำใบแดง กระบวนการนี้จะเกิดเมื่อยอดทหารกองประจำการที่ต้องการน้อยกว่าบุคคลจำพวกที่ ๑ (บุคคลที่มีร่างกายสมบูรณ์ดี ไม่มีอวัยวะพิการ หรือผิดส่วนแต่อย่างใด) ซึ่งคณะกรรมการจะทำสลากที่มียอดรวมเท่ากับยอดบุคคลจำพวกที่ ๑ โดยสลากใบสีแดงจะระบุ เหล่าทัพและผลัดที่จะต้องเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ ส่วนสลากใบสีดําจะได้รับยกเว้นการเข้ารับราชการ ซึ่งปัจจุบันการดำเนินงาน ในขั้นตอนนี้ มีความเหมาะสมอยู่แล้ว หากแต่ผู้วิจัยเห็นว่าควรยกเลิกการพิมพ์ลายนิ้วมือลงบนใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) และนำเครื่องบันทึกลายนิ้วมือมาใช้แทน พร้อมทั้งมีการปรับปรุงเอกสารใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) ให้มีการเพิ่มการระบุน้ำหนัก และค่าดัชนีมวลกาย ในส่วนของผลการตรวจเลือก นอกจากนี้สืบเนื่องจากผลของการใช้ระบบคอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูล การตรวจร่างกายและการวัดขนาดร่างกาย รวมถึงส่วนอื่น ๆ ในซอฟต์แวร์พิเศษ จะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ ในการตรวจคัดเลือกรั้งไม่ต้องกรอกข้อมูลลงในใบรับรองผลการตรวจเลือกฯ (แบบ สด. ๔๓) พร้อมทั้งสามารถพิมพ์เอกสาร ณ ที่โต๊ะของประธานการตรวจคัดเลือกรั้ง ได้โดยไม่ต้องนำเอกสารมาจาก สถานที่อื่นและมีการแสดงรหัสคิวอาร์เพื่อถ่ายต่อการสืบค้นข้อมูลในอนาคต

ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่าหากกองทัพสามารถปรับปรุงพัฒนาระบบ การเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจเลือกตามข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยได้กล่าวมา จะส่งผลให้เกิด ความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และโปร่งใสในทุกขั้นตอนกระบวนการตรวจคัดเลือกรั้ง มีการบริหารจัดการ ข้อมูลที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการมีความพึงพอใจ และยังเป็นการพัฒนาาระบบเกณฑ์ และกระบวนการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการมุ่งสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0) ซึ่งทั้งหมดนี้อาจต้องมีการปรับแก้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้เหมาะสม กับสถานการณ์ปัจจุบันและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยคิดว่าควรศึกษาพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารภายในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพราะในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยนี้พบว่าการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทั่วทั้งโลกทำให้จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตให้เป็นรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) มีการจัดระยะห่างระหว่างบุคคลไม่ว่าจะเป็นการนั่ง การยืน หรือการต่อแถว ไม่น้อยกว่า ๑ - ๒ เมตร หรือลดการจับสัมผัสของใช้สิ่งของร่วมกัน เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้คนเกิดการติดต่อจากเชื้อไวรัส ซึ่งระบบการเกณฑ์ทหารก็จำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่เช่นกัน และยังจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการเพื่อให้ได้มาซึ่งทหารกองประจำการที่มีคุณภาพตามความต้องการของกองทัพ มีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร, ๒๕๕๑.
ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์. พฤติกรรมบุคคลในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

ธีรฤทธิ เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. อุบลราชธานี
: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๓.

ปราณี รามสุต. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๘.

สมยศ นาวิการ. การบริหารและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : ผู้จัดการ, ๒๕๔๐.

สุภางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๔๗.

หนังสือวารสาร และหนังสือพิมพ์

ธาวิณ เมืองพุทธ, ยุภาพร ยุภาศ, ทรงศักดิ์ จีระสมบัติ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับราชการ
เป็นทหารกองประจำการ หน่วยมณฑลทหารบกที่ ๒๔ ค่ายประจักษ์ศิลปาคม
อำเภอเมือง จังหวัด อุตรดิตถ์”, วารสารรัชต์ภาคย์. ปีที่ ๑๒ (๒๗), กันยายน-ธันวาคม
๒๕๖๑. หน้า ๒๒๒-๒๓๓.

วิเชียร เอี่ยมสุพรรณ. “ขบวนการคัตทหาร”, เสนาสาร. ฉบับที่ ๗๒๕, ๒๕๒๙.

หัตสพงษ์ พิมพ์วัน และศิวิชัย ศรีโกลางกุล. “มุมมองของทหารต่อนโยบายการปฏิรูปกองทัพ เพื่อการพัฒนา
สังคมไทย”, วารสารมหาจุฬานาครธรรม. ปีที่ ๖ (๗), กันยายน ๒๕๖๒.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

นันทิยา สว่างวุฒิชัยธรรม. “การควบคุมกำลังคนในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนการจัดการเกณฑ์ทหาร
(พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๔๔๘)”. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาประวัติศาสตร์,
คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

ปริญญา แต่แดงเพชร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการร้องขอเข้ากองประจำการของพลทหารกองประจำการ
ผลิตภัณฑ์ ๒/๔๑ สังกัดกองพลทหารราบที่ ๙”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก
สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, ๒๕๔๒.

พรจักร มนุธรรม. “ระบบการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ากองประจำการที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๒.

พีชระ เริงวิลาศ. “การสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับและทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อนิตยสารประเภทกอสซิปบันเทิงในประเด็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนไทย”. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑.

สิทธิพันธ์ ยศยอद्यิง. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิตทางการศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

สุพรรณนา จิตเลขา. “แนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของทหาร กับการตัดสินใจสมัครเป็นทหารกองประจำการของชายไทย”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

สัมภาษณ์

ปราการ ปทะวานิช, พลโท. ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. สัมภาษณ์. เมษายน ๒๕๖๓.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๗”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๗๑ ตอนที่ ๑๓, ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗, หน้า ๑๙๕.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

ทวีศ ศรีเกตุ, กลุ่มงานกฎหมาย ๓ สำนักงานกฎหมาย. “การเกณฑ์ทหารในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗”. บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภารายการเจตนารมณ์กฎหมาย, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

"สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://dop.rta.mi.th/0401.2.1/images/1/0661/kansodier/35.pdf> , ๒๕๖๑.

ภาษาต่างประเทศ

Books

Gutmann, M. C., & Lutz, C. Breaking ranks: Iraq veterans speak out against the war. Univ of California Press. California : University of California Press, 2010.

Holland, J. L. Making vocational choices: A theory of careers. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice-Hall, 1973.

Rostker, Bernard D. I Want You! The Evolution of the All-Volunteer Force, Santa Monica, California : RAND Corporation, 2016.

Journal and Newspapers

Alderfer, C. P. “An empirical test of a new theory of human needs”, Organizational behavior and human performance. May 1969. p.142 – 175.

Electronic Data Bases

Boeree, C. G. “Personality Theories : Abraham Maslow”. (Online) . Available : <https://webpace.ship.edu/cgboer/perscontents.html>, 2006.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสอบถามทหารกองเกินก่อนเข้ารับราชการ

ทหารกองประจำการ ปี ๖๒

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับส่วนตัวของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย ลงที่ตรงกับความเป็นจริง

๑. ข้อมูลผู้กรอกแบบสอบถาม

๑.๒ ปัจจุบันท่านมีอายุ ปี

๑.๒ อาชีพก่อนเป็นทหารกองประจำการ

☐ ธุรกิจส่วนตัว	☐ เกษตรกร	☐ ค้าขาย
☐ พนักงานบริษัทเอกชน	☐ รับจ้างทั่วไป	☐ นักศึกษา
☐ ว่างาน	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	

๑.๓ สถานภาพ

☐ โสด	☐ สมรส	☐ หม้าย / หย่าร้าง

๑.๔ จำนวนบุตร

☐ มี จำนวน.....คน	☐ ไม่มี

๑.๕ ระยะเวลาที่ท่านเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

☐ ๖ เดือน
☐ ๑ ปี
☐ ๒ ปี

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นทหารและความรู้สึกต่อกองทัพ

๒.๑ ท่านคิดว่าประเทศจำเป็นต้องมีทหารหรือไม่

☐ จำเป็นอย่างยิ่ง	☐ มีหรือไม่มีก็ได้	☐ ไม่จำเป็นต้องมี

๒.๒ ท่านมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพหรือไม่

☐ เข้าใจมาก	☐ ปานกลาง	☐ ไม่ทราบเลย

๒.๓ ท่านคิดว่าพลทหารมีหน้าที่อะไรบ้างในกองทัพ

☐ ปฏิบัติงานตามตำแหน่ง/หน้าที่ที่ได้รับ	☐ บริการผู้บังคับบัญชา
☐ ตัดหญ้า	☐ ทำความสะอาด
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	

๒.๔ ท่านอยากเข้ามาเป็นทหารหรือไม่

☐ อยาก เพราะ
☐ เฉย ๆ เพราะ
☐ ไม่อยาก เพราะ

๒.๕ ท่านเข้ามาเป็นทหารด้วยวิธีอะไร

- สมัครใจเข้ามา
 เกณฑ์ (จับใบดำใบแดง)
 อื่น ๆ (ระบุ)

๒.๖ เมื่อถึงวันที่ต้องเข้ามารายงานตัวเข้าเป็นทหารท่านมีความกังวลมากน้อยเพียงใด

- มีความกังวลมาก โปรดระบุเรื่องที่ทำให้กังวล ๑.
 ๒.
 ๓.

เฉย ๆ

ไม่กังวลเลย

๒.๗ ความรู้สึกของท่านต่อกองทัพในปัจจุบัน

- ชื่นชมศรัทธาการดำเนินการของกองทัพ
 เฉย ๆ
 ไม่ชอบการดำเนินการของกองทัพ เหตุผล

๒.๘ ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหารหรือไม่ (ต่อไปให้สมัครในทั้งหมด ไม่มีการบังคับเข้ามา)

- เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

๒.๙ ถ้าเป็นระบบการสมัครใจทั้งหมดท่านคิดว่าอะไรจะเป็นแรงจูงใจทำให้คนอยากสมัครเข้าเป็นพลทหาร (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- มีรายได้สูงกว่าเดิม
 สามารถเลือกที่จะรับราชการได้อีกในระยะเวลาหนึ่ง (อาจเป็น ๑ - ๒ ปี)
 สามารถได้สิทธิพิเศษในการสมัครเข้ารับราชการเป็นนายทหารชั้นประทวน
 มีความเป็นอยู่ที่ดี(กินดี อยู่ดี) ได้รับเกียรติ ศักดิ์ศรี

๒.๑๐ ค่าตอบแทน (เป็นตัวเงิน) เท่าไรที่ท่านคิดว่าเหมาะต่อการเป็นพลทหาร

- เดือนละ ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท
 เดือนละ ๘,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท
 เดือนละ ๑๐,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลของท่าน ข้อมูลทั้งหมดจะเป็นประโยชน์
 ในการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบของการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในกองทัพไทย

ผนวก ข

แบบสอบถามผู้ประกอบการ/ญาติทหารใหม่ รุ่นปี ๒๕๖๒ ผลิตที่ ๒

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับส่วนตัวของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย ลงที่ตรงกับความเป็นจริง

๑. ข้อมูลผู้กรอกแบบสอบถาม

๑.๑ เพศ ชาย หญิง

๑.๒ ปัจจุบันท่านมีอายุ ปี

๑.๓ อาชีพ

รับจ้างทั่วไป

เกษตรกร

รับราชการ

ธุรกิจส่วนตัว

พ่อค้า - แม่ค้า

พนักงานบริษัทเอกชน

อื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๔ สถานภาพ

โสด

สมรส

หม้าย / หย่าร้าง

๑.๕ ความเกี่ยวข้องกับทหารใหม่

บิดา - มารดา

ญาติ

ภรรยา

อื่น ๆ (ระบุ).....

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นทหารและความรู้สึกต่อกองทัพ

๒.๑ ท่านคิดว่าประเทศจำเป็นต้องมีทหารหรือไม่

จำเป็นอย่างยิ่ง

มีหรือไม่มีก็ได้

ไม่จำเป็นต้องมี

๒.๒ ท่านมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของพลทหารในกองทัพหรือไม่

เข้าใจมาก

ปานกลาง

ไม่ทราบเลย

๒.๓ ท่านคิดว่าพลทหารมีหน้าที่อะไรบ้างในกองทัพ

ปฏิบัติงานตามตำแหน่ง/หน้าที่ที่ได้รับ

บริการผู้บังคับบัญชา

ตัดหญ้า

ทำความสะอาด

อื่น ๆ (ระบุ).....

๒.๔ ท่านอยากให้บุตรหลาน/ญาติของท่านเข้ามาเป็นทหารหรือไม่

อยาก เพราะ

เฉย ๆ เพราะ

ไม่อยาก เพราะ

๒.๕ บุตรหลาน/ญาติของท่านเข้ามาเป็นทหารด้วยวิธีอะไร

- สมัครใจเข้ามา
- เกณฑ์ (จับใบดำใบแดง)
- อื่น ๆ (ระบุ)

๒.๖ เมื่อถึงวันที่ต้องเข้ามารายงานตัวเข้าเป็นทหารท่านมีความกังวลมากน้อยเพียงใด

- มีความกังวลมาก โปรดระบุเรื่องที่ทำให้กังวล
 - ๑.
 - ๒.
 - ๓.

- เฉย ๆ
- ไม่กังวลเลย

๒.๗ ความรู้สึกของท่านต่อกองทัพบกในปัจจุบัน

- ชื่นชมศรัทธาการดำเนินการของกองทัพบก
- เฉย ๆ
- ไม่ชอบการดำเนินการของกองทัพบก เหตุผล

๒.๘ ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหารหรือไม่ (ต่อไปให้สมัครในทั้งหมด ไม่มีการบังคับเข้ามา)

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย

๒.๙ ถ้าเป็นระบบการสมัครใจทั้งหมดท่านคิดว่าอะไรจะเป็นแรงจูงใจให้คนอยากสมัครเข้าเป็นพลทหาร (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- มีรายได้สูงกว่าเดิม
- สามารถเลือกที่จะรับราชการได้อีกในระยะเวลาหนึ่ง (อาจเป็น ๑ - ๒ ปี)
- สามารถได้สิทธิพิเศษในการสมัครเข้ารับราชการเป็นนายทหารชั้นประทวน
- มีความเป็นอยู่ที่ดี(กินดี อยู่ดี) ได้รับเกียรติ ศักดิ์ศรี

๒.๑๐ ค่าตอบแทน (เป็นตัวเงิน) เท่าไรที่ท่านคิดว่าเหมาะต่อการเป็นพลทหาร

- เดือนละ ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท
- เดือนละ ๘,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท
- เดือนละ ๑๐,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลของท่าน ข้อมูลทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบของการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในกองทัพไทย

ผนวก ค

แบบสอบถามทหารกองประจำการที่ปลดประจำการ ปี ๖๒

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับส่วนตัวของท่าน โดยการทำเครื่องหมาย ลงที่ตรงกับความเป็นจริง

๑. ข้อมูลผู้กรอกแบบสอบถาม

๑.๑ ปัจจุบันท่านมีอายุ ปี

๑.๒ อาชีพก่อนเป็นทหารกองประจำการ

☐ รับจ้างทั่วไป	☐ เกษตรกร	☐ รับราชการ
☐ ธุรกิจส่วนตัว	☐ พ่อค้า - แม่ค้า	☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....		

๑.๓ สถานภาพ

☐ โสด	☐ สมรส	☐ หม้าย / หย่าร้าง

๑.๔ จำนวนบุตร

☐ มี จำนวน.....คน	☐ ไม่มี

๑.๕ ระยะเวลาที่ท่านเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

☐ ๖ เดือน
☐ ๑ ปี
☐ ๒ ปี

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นทหารและความรู้สึกต่อกองทัพ

๒.๑ ท่านคิดว่าประเทศจำเป็นต้องมีทหารหรือไม่

☐ จำเป็นอย่างยิ่ง	☐ มีหรือไม่มีก็ได้	☐ ไม่จำเป็นต้องมี

๒.๒ ความรู้สึกก่อนเข้ามาเป็นทหารและหลังจากมาเป็นทหารแล้วแตกต่างกันหรือไม่

☐ แตกต่างกัน เพราะ.....
☐ ไม่แตกต่างกัน เพราะ.....

๒.๓ ท่านเข้ามาเป็นทหารด้วยวิธีอะไร

☐ สมัครใจเข้ามา
☐ เกณฑ์ (จับใบดำใบแดง)
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

๒.๔ ท่านเห็นด้วยกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหารหรือไม่ (ต่อไปให้สมัครในทั้งหมด ไม่มีการบังคับเข้ามา)

☐ เห็นด้วย	☐ ไม่เห็นด้วย

๒.๕ ความรู้สึกของท่านต่อกองทัพในปัจจุบัน

- ชื่นชมศรัทธาการดำเนินการของกองทัพ
- เฉย ๆ
- ไม่ชอบการดำเนินการของกองทัพ เหตุผล

๒.๖ ถ้าเป็นระบบการสมัครใจทั้งหมดท่านคิดว่าอะไรจะเป็นแรงจูงใจให้คนอยากสมัครเข้าเป็นพลทหาร (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- มีรายได้สูงกว่าเดิม
- สามารถเลือกที่จะรับราชการได้อีกในระยะเวลาหนึ่ง (อาจเป็น ๑ - ๒ ปี)
- สามารถได้สิทธิพิเศษในการสมัครเข้ารับราชการเป็นนายทหารชั้นประทวน
- มีความเป็นอยู่ที่ดี(กินดี อยู่ดี) ได้รับเกียรติ ศักดิ์ศรี

๒.๗ ค่าตอบแทน (เป็นตัวเงิน) เท่าไรที่ท่านคิดว่าเหมาะต่อการเป็นพลทหาร

- เดือนละ ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท
- เดือนละ ๘,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท
- เดือนละ ๑๐,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท

๒.๘ ถ้ามีการเปิดสอบเพื่อเข้ารับราชการทหาร (กองหนุน) ท่านจะสมัครสอบหรือไม่

- สมัคร
- ไม่สมัคร

๒.๙ ตลอดเวลาการรับราชการในมณฑลทหารบกที่ ๑๒ ท่านมีความรู้สึกอย่างไร

- รู้สึกดี เป็นประสบการณ์อันมีค่ายิ่ง ได้ความรู้ ประสบการณ์ มิตรภาพ
- รู้สึกเฉย ๆ รับราชการให้ครบเวลาปลดประจำการ
- รู้สึกแย่ เพราะ.....

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลของท่าน ข้อมูลทั้งหมดจะเป็นประโยชน์
ในการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบของการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในกองทัพไทย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี ดิฐพงษ์ เจริญวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	๑๙ สิงหาคม ๒๕๐๗
การศึกษา	หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลักสูตรทางทหาร ๑. ส่งทางอากาศ (รุ่นที่๑๕๓/๒๕๒๗) ๒. การรบแบบจู่โจม (รุ่นที่๗๘/๒๕๒๘) ๓. ชั้นนายร้อย เหล่าทหารปืนใหญ่ (รุ่นที่๓๐/๒๕๒๙) ๔. ชั้นนายพัน เหล่าทหารปืนใหญ่ (รุ่นที่๓๗/๒๕๓๔) ๕. หลักสูตรหลักประจำ รร.สธ.ทบ.สพส. (รุ่นที่๗๓/๒๕๓๗)

ประวัติการทำงานโดยย่อ

	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๒ รักษาพระองค์- เสนาธิการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๒ รักษาพระองค์- รองผู้บังคับการกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๒ รักษาพระองค์- เสนาธิการมณฑลทหารบกที่ ๑๒- รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๒
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๒

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการในประเทศไทย

ผู้วิจัย พลตรี ดิฐพงษ์ เจริญวงศ์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ตำแหน่ง ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 12

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในแต่ละปีกองทัพมีภารกิจจะต้องปฏิบัติเป็นระเบียบปฏิบัติประจำ คือ ภารกิจการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งจะมียอดทหารกองเกินเข้ามารับการตรวจคัดเลือกประมาณ 110,000 คน กระบวนการในการตรวจคัดเลือกในปัจจุบันผู้วิจัยเห็นว่าในภาพรวมยังไม่อำนวยความสะดวกให้ทหารกองเกินเท่าที่ควร กระบวนการบางขั้นตอนล่าช้าและไม่ทันสมัย ระบบการบริหารจัดการและการบันทึกข้อมูลยังเกี่ยวข้องกับเอกสารแบบพิมพ์จำนวนมาก นำไปสู่ความยากลำบากในการเก็บรักษาและไม่เกื้อกูลต่อการนำข้อมูลไปใช้ในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจทำการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

ส่วนอีกหนึ่งประเด็นที่ถูกละเลยกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ คือ การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในประเทศไทยว่าปัจจุบันสมควรยกเลิกหรือไม่ และเหตุผลใดที่ยังคงต้องมีการเกณฑ์ทหารอยู่

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- เพื่อศึกษาทัศนคติของคนกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดในการยกเลิกการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย
- เพื่อศึกษาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทยในปัจจุบัน
- เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทยในปัจจุบัน โดยทำการเก็บข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม การทำแบบสอบถามเพื่อให้รับทราบความคิดเห็นจากประชากร 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน

กลุ่มผู้ประกอบการของทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการ ในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ 12 และเป็นหน่วยงานของผู้วิจัย รวมถึงการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับช่วงเวลาในการศึกษาวิจัยจะเป็นห้วงปีงบประมาณ 63 เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจะใช้การทบทวนวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วยการศึกษากฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง บทความ แนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง นอกจากการทบทวนวรรณกรรมแล้ว ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามโดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทหารกองเกิน กลุ่มผู้ประกอบการของทหารกองเกิน และกลุ่มทหารกองประจำการ โดยแบบสอบถามจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อกองทัพ ทั้งก่อนและหลังการมาใช้ชีวิตในกองทัพ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ท่านปัจจุบัน ซึ่งมีความรับผิดชอบโดยตรงในเรื่องระบบการเกณฑ์ทหาร เมื่อได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และทำการสรุปผลต่อไป

ผลการวิจัย

1. ประเด็นเกี่ยวกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

1.1 ทหารกองประจำการเป็นกำลังพลส่วนใหญ่ของกองทัพ มีประมาณ 220,000 นาย และคิดเป็นร้อยละ 56 ของกำลังพลทั้งหมดในกองทัพไทย (จำนวนกำลังพลในกองทัพไทยมีประมาณ 393,000 นาย)

1.2 ปัจจุบันประเทศไทยใช้พระราชบัญญัติรับราชการทหารปีพุทธศักราช 2497

1.3 ชายไทยมีความเกี่ยวข้องในการรับราชการทหารสามารถสรุปได้ดังนี้ : เมื่ออายุ 17 ปี จะต้องไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน และเมื่ออายุ 21 ปี : เข้ารับการตรวจคัดเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการทหารกองประจำการ หากชายไทยร้องขอหรือถูกคัดเลือกเข้ากองประจำการ ต้องประจำการในกองทัพ 6 เดือน ถึง 2 ปี และเมื่อครบกำหนดปลดประจำการจะเป็นทหารกองหนุน ประเภทที่ 1

1.4 สิทธิตามที่ราชการกำหนด ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง เงินตอบแทนพิเศษ เครื่องแต่งกาย เครื่องนอน ของใช้ส่วนตัว ตลอดจนเปิดโอกาสให้เข้ารับการศึกษาคหาความรู้ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิให้กับตัวเอง (กศน.) และจัดการอบรมวิชาชีพก่อนปลดประจำการ

1.5 ความเห็นของกลุ่มที่เสนอให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

กลุ่มที่เสนอให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารมีความเห็นว่าปัจจุบันบ้านเมืองไม่มีศึกสงคราม กองทัพมีขนาดใหญ่เกินไป มีกำลังพลจำนวนมากเกินความจำเป็น หากลดขนาดกองทัพ

จะทำให้สามารถบริหารจัดการกำลังพลได้ดีขึ้น และทหารกองประจำการถูกใช้งานไม่เหมาะสม ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ บ่อยครั้งปรากฏข่าวการร้องเรียนในสื่อต่าง ๆ

1.6 ความเห็นของกลุ่มที่เห็นว่าการเกณฑ์ทหารยังคงมีความจำเป็น

กลุ่มที่เห็นว่าการเกณฑ์ทหารยังคงมีความจำเป็นมีความเห็นว่ากองทัพไม่ได้มีหน้าที่ เฉพาะการป้องกันประเทศ แต่ยังมีภารกิจอื่นนอกเหนือจากสงคราม เช่น การบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนการช่วยเหลือประชาชนในทุกรูปแบบ โดยขนาดของกองทัพปัจจุบันมีความเหมาะสม กับภารกิจที่ได้รับ และกองทัพต้องการคนเข้าประจำการประมาณปีละ 110,000 นาย เพื่อทดแทน กำลังพลที่ปลดประจำการออกไป ซึ่งระบบการเกณฑ์ทหารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความอ่อนตัว โดยเปิดโอกาสให้มีการร้องขอหรือสมัครใจเข้ารับราชการก่อน เมื่อยอดไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการ จึงจะใช้การจับสลากเข้ากองประจำการ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะมีผู้ร้องขอหรือผู้สมัครใจประมาณ ร้อยละ 30 หรือประมาณ 30,000 คนเท่านั้น ดังนั้นกองทัพจึงมีความจำเป็นต้องมีการเกณฑ์ ในส่วนที่เหลือ นอกจากนี้กองทัพมีการดูแลสิทธิและสวัสดิการให้ทหารกองประจำการตามที่ ทางราชการกำหนด ซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยกองทัพได้มอบงานให้กับทหารกองประจำการ อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ และมีบทลงโทษสำหรับผู้ที่น่าทหารกองประจำการ ไปใช้งานอย่างไม่เหมาะสม

1.7 ความคิดเห็นของกลุ่มทหารกองเกินเกี่ยวกับกองทัพ

ส่วนใหญ่คิดว่าตนเองเข้าใจบทบาทหน้าที่ของทหารกองประจำการในกองทัพ ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่ได้รับมอบ การบริการผู้บังคับบัญชา และการตัดหญ้าทำความสะอาด ทหารกองเกินครึ่งหนึ่งมีความกังวลในการต้องเข้ามารับราชการทหารกองประจำการ ทหารกองเกิน ร้อยละ 65 เห็นว่าควรยกเลิกการเกณฑ์ทหาร และสิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ทหารกองเกินสมัคร เข้ารับราชการทหารกองประจำการ คือค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับเกียรติและศักดิ์ศรี สิทธิพิเศษ ในการสมัครเข้ารับราชการต่อในอนาคต และความเป็นอยู่ที่ดี โดยทหารกองเกินเห็นว่าอัตราค่าตอบแทน ของทหารกองประจำการควรอยู่ที่ 10,000 ถึง 12,000 บาทต่อเดือน

1.8 ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครองของทหารกองเกินเกี่ยวกับกองทัพ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67) คิดว่าตนเองเข้าใจบทบาทหน้าที่ของทหารกองประจำการ ในระหว่างประจำการอยู่ในกองทัพในระดับปานกลาง โดยเชื่อว่าส่วนใหญ่ ทหารกองประจำการ จะปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้ปกครองมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54) ไม่เห็นด้วย กับการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร โดยคิดว่าการเกณฑ์ทหารยังคงมีความจำเป็น

1.9 ความคิดเห็นของกลุ่มทหารกองประจำการเกี่ยวกับกองทัพ

ทหารกองประจำการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93) มีความรู้สึกแตกต่างจากก่อนเข้า กองประจำการ โดยรู้สึกว่าการเข้ามาประจำการในกองทัพไม่มีอะไรน่ากังวลอย่างที่เคยรู้สึกก่อน เข้าประจำการ เพราะประมาณ 2 สัปดาห์ก็จะสามารถปรับตัวได้ และสามารถใช้ชีวิตในกองทัพอย่าง

ไม่มีปัญหาอะไร ทหารกองประจำการมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58) เห็นว่าไม่ควรยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ทหารกองประจำการประมาณครึ่งหนึ่งต้องการสมัครเข้ารับราชการเป็นทหารหากมีโอกาส

1.10 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (พลโท ปราการ ปทะวานิช ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน)

การเกณฑ์ทหารปัจจุบันยังคงมีความจำเป็น เนื่องจากจำนวนผู้ที่ร้องขอไม่เพียงพอกับความต้องการของกองทัพ แต่หากว่าในอนาคตมีการเพิ่มแรงจูงใจให้เข้ารับราชการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มสิทธิ สวัสดิการ หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ อาจทำให้มีทหารกองเกินร้องขอหรือสมัครใจเข้าประจำการมากขึ้นจนเพียงพอกับความต้องการของกองทัพ ทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการเกณฑ์ทหาร

2. ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการในประเทศไทย

จากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยพบว่าระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการควรมีการพัฒนา 4 ประเด็น

2.1 การขึ้นทะเบียนทหารกองเกินสามารถทำได้ในทุกอำเภอในประเทศไทยรวมถึงสถานที่ราชการของไทยในต่างประเทศ

2.2 ปรับปรุงรูปแบบและลดจำนวนของแบบพิมพ์ต่าง ๆ

2.3 ปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนในการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้กระชับ รัดกุม มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในทุกขั้นตอน

2.4 เน้นการบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ควบคู่กับการเก็บเอกสาร เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการข้อมูล และเกื้อกูลต่อการใช้ข้อมูลในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. เรื่องของการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร

1.1 สร้างการรับรู้ให้สังคมทราบถึงภารกิจของกองทัพและความจำเป็นของการมีทหารกองประจำการในกองทัพ

1.2 ปรับปรุงค่าตอบแทน สิทธิ สวัสดิการ ให้เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ทหารกองเกินร้องขอเข้ารับราชการทหารกองประจำการในกองทัพ

1.3 ควบคุมกำกับดูแลการมอบภารกิจให้ทหารกองประจำการให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของทางราชการและคำนึงถึงเกียรติและศักดิ์ศรีของทหารกองประจำการ

1.4 กำกับดูแลการลงโทษให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร

1.5 สร้างการรับรู้ให้กับสังคม โดยรวมถึงประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ของการเข้ามาเป็นทหารรับใช้ชาติ

หากดำเนินการตาม 5 ข้อนี้ ผู้วิจัยเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นการเพิ่มยอดของทหารกองเกินร้องขอเข้ารับราชการทหารกองประจำการในแต่ละปีอย่างแน่นอน

2. เรื่องการปรับปรุงระบบการเกณฑ์ทหารและกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

2.1 การใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยในการขึ้นทะเบียนทหารกองเกินซึ่งสามารถกระทำได้ในทุกอำเภอทั่วประเทศไทย และตามสถานที่ราชการของไทยในต่างประเทศ

2.2 การลงข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ ในคอมพิวเตอร์บนซอฟต์แวร์พิเศษที่จัดทำขึ้นเพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเกณฑ์ทหารเท่านั้น เพื่อลดปริมาณเอกสารที่กองทัพต้องเก็บรักษาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงมาจากข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

2.3 กระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการควรมีการแยกบางกิจกรรมมาปฏิบัติก่อนวันตรวจคัดเลือก เช่น การร้องขอและการยกเลิกการผ่อนผันเพื่อลดระยะเวลาในวันที่ทำการตรวจคัดเลือก ในการปรับปรุงขั้นตอนการเรียกชื่อควรเปลี่ยนเป็นการลงทะเบียน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการยืนยันตัวตน เช่น เครื่องสแกนม่านตา เครื่องตรวจลายนิ้วมือ เป็นต้น ในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบันทึกข้อมูลการตรวจร่างกายและการวัดขนาดร่างกาย แทนการบันทึกลงในแบบพิมพ์ ในการยกเลิกการพิมพ์ลายนิ้วมือลงบนใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด.43) ควรใช้เครื่องบันทึกลายนิ้วมือแทน และในการปรับปรุงรูปแบบของใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด.43) ใหม่ ให้ทันสมัย มีการแสดง QR Code ในแบบ สด.43 เพื่ออำนวยความสะดวกสืบค้นข้อมูลในอนาคต

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 ถึง 2.3 อย่างสมบูรณ์แล้ว ข้อมูลต่าง ๆ จะถูกจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ พร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการดำเนินการปรับปรุงระบบดังกล่าว อาจต้องมีการปรับแก้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการปรับปรุงพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหาร และกระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการ

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยคิดว่าควรศึกษาพัฒนาระบบการเกณฑ์ทหารในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งปรับเปลี่ยนวิธีการให้เป็นรูปแบบวิถีใหม่เพื่อยังคงให้ได้มาซึ่งทหารกองประจำการที่มีคุณภาพตามความต้องการของกองทัพ กระบวนการตรวจคัดเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงสุด